

Tajuplný ostrov – 3. Díl Tajemství ostrova

Jules Verne

Kapitola 1

ZÁCHRANA NEBO ZKÁZA – JE ZAVOLÁN AYRTON – DŮLEŽITÁ PORADA – TO NENÍ DUNCAN – PODEZŘELÁ LOĎ – BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ – LOĎ SE BLÍŽÍ – DĚLOVÝ VÝSTŘEL – BRIGA KOTVÍ – U OSTROVA – NOC

Bylo tomu už dva a půl roku, co byli trosečníci vrženi na Lincolnův ostrov, a dosud nemohli navázat spojení s lidmi. Jen jednou se novinář pokusil o spojení s obydlanou zemí a svěřil albatrosu zprávu o tajemství jejich pobytu, ale to byla naděje, na níž spoléhat nemohli. Jenom Ayrton za známých už okolností rozmnožil počet kolonistů. A dnes konečně – 17. října – objevili se nenadále noví lidé v dohledu ostrova, který ležel v tak pusté části oceánu.

Nemohli už o tom pochybovat. Byla to loď! Přeplyje po širém moři nebo zakotví? Teprve za několik hodin se kolonisté dovědí, na čem jsou.

Cyrus Smith a Harbert zavolali okamžitě Gedeona Spiletta, Pencroffa i Naba do velkého sálu Žulového domu a řekli jim, co se děje. Pencroff si vzal hned dalekohled, prohlédl celý obzor a zastavil jej na onom bodě, který vytvořil na fotografii nepatrnou tečku.

„Tisíc d'áblů! Je to loď!“ zvolal hlasem, v němž znělo největší uspokojení.

„Pluje k nám?“ ptal se Gedeon Spilett.

„To nemohu ještě říci,“ odpověděl námořník, „protože nad obzorem je vidět jen stěžeň. Z trupu nevidím nic.“

„Co budeme dělat?“ ptal se chlapec.

„Čekat,“ odpověděl Cyrus Smith.

Po dlouhou dobu čekání kolonisté mlčeli. V hlavách se jim rojily všemožné myšlenky, dojmy a obavy, všechny naděje, které se mohou zrodit při takové příhodě, při nejvážnější příhodě od jejich příletu na Lincolnův ostrov.

Kolonisté už dávno nebyli v situaci trosečníků, kteří bojují o holý život a chřadnou steskem po obydlané zemi. Pencroff a Nab se dokonce pokládali za tak bohaté a šťastné, že budou ostrov opouštět jen s velkou lítostí. Líbil se jim život na území, které jejich důmysl dovedl tak změnit.

Ale tato loď znamenala aspoň zprávy o světě, a byla možná dokonce z jejich vlasti. Nesla na palubě lidi, a je tedy pochopitelné, že všichni byli do hloubi duše dojati.

Pencroff bral občas do rukou dalekohled a díval se z okna. S nesmírnou pozorností sledoval loď, která plula asi třicet kilometrů východně od ostrova. Kolonisté neměli žádný signální prostředek, aby mohli na sebe upozornit. Vlajku by nebylo z lodi vidět, výstřel by nebylo slyšet a ani oheň by nebyl ještě viditelný.

Bylo však jisté, že ostrov s Franklinovou horou nemohl uniknout zrakům lodních hlídek. Ale proč sem ta loď pluje? Nedostala se jen pouhou náhodou do této části Tichého oceánu, v níž žádná mapa nevykazuje jiný ostrov kromě ostrova Taboru, který sám ležel mimo obvyklé lodní cesty mezi tichomořskými ostrovy, Novým Zélandem a americkými břehy?

Na tuto otázku odpověděl Harbert jinou otázkou:

„Není to Duncan?“

Nikdo z nich nezapomněl na Duncana, jachtu lorda Glenarvana, který vysadil Ayrtona na ostrůvek a měl se pro něho jednou vrátit. A ostrov Tabor nebyl tak daleko, aby se loď plující k němu nemohla objevit ve vodách Lincolnova ostrova. Oba ostrovy oddělovalo jen dvě stě padesát kilometrů v zeměpisné délce a sto čtyřicet kilometrů v zeměpisné šířce.

„Musíme zavolat Ayrtona,“ řekl novinář. „A to hned! Jen on nám může říci, je-li to Duncan.“

Všichni s tím souhlasili a novinář hned běžel k telegrafu, který spojoval Žulový dům s ohradou. Vydal tento telegram:

„Přijďte ihned!“

Za chvíli se ozval zvonek.

„Jdu,“ odpovídal Ayrton.

Kolonisté pokračovali v pozorování lodi.

„Jestliže to je Duncan,“ řekl Harbert, „pozná jej Ayrton snadno, protože byl na jeho palubě dost dlouho.“

„A pozná-li v lodi Duncana,“ dodal Pencroff, „bude tím hrozně vzrušen.“

„To jistě,“ souhlasil Cyrus Smith. „Teď už si Ayrton zaslouží, aby vystoupil na palubu Duncana. Kéž by to byla Glenarvanova jachta! Každá jiná loď by mi totiž byla podezřelá. Tato moře jsou málo navštěvována a já se jen bojím, aby nám nechtěli udělat návštěvu malajští piráti.“

„Ubránili bychom se!“ zvolal Harbert.

„Máš pravdu, chlapče,“ odpověděl s úsměvem inženýr, „ale bylo by lepší, kdybychom se bránit nemuseli.“

„Ještě poznámku,“ řekl Gedeon Spilett. „Mořeplavci Lincolnův ostrov jistě neznají, protože není zanesen ani na nejnovějších mapách. Nemyslíte tedy, Cyrusi, že každá loď, která se octne v dohledu ostrova, bude se snažit ostrov spíš navštívit než jej minout?“

„Určitě,“ řekl Pencroff.

„Souhlasím,“ dodal inženýr. „Myslím, že je dokonce kapitánovou povinností nejen zaznamenat, ale i prohlédnout každou zemi, která není dosud zmapována. A to je případ Lincolnova ostrova.“

„Dobrá, připusťme, že tu loď přistane,“ řekl Pencroff. „Co budeme dělat, spustí-li u pobřeží kotvy?“

Tato náhlá otázka zůstala zprvu bez odpovědi. Teprve Cyrus Smith po krátké úvaze odpověděl se svým obvyklým klidem:

„Uděláme to, co musíme udělat, přátelé. Spojíme se s lodí, požádáme o dovolení vstoupit na palubu a opustíme ostrov; ale napřed ho jménem Spojených států zabereme. Později se sem vrátíme se všemi, kteří s námi budou chtít odplout, abychom ostrov definitivně kolonizovali a opatřili tak Unii v této části Tichého oceánu důležitou lodní základnu.“

„Hurá!“ vykřikl Pencroff. „Nebude to malý dar naší vlasti! Ostrov je už skoro kolonizován, ve všech svých částech pojmenován a má přirozený přístav, pitnou vodu, silnice, telegrafní linku, loděnici a továrnu. Stačí jen zanést Lincolnův ostrov do map.“

„A co když ostrov za naší nepřítomnosti někdo obsadí?“ ptal se Spilett.

„Tisíc ďáblů!“ zvolal námořník. „To bych raději zůstal na ostrově jako stráž! A Pencroffovo slovo na to, že by mi ostrov nikdo neukradl jako hlupákovi hodinky!“

Celou hodinu nebylo ještě možno zjistit, pluje-li loď k Lincolnovu ostrovu. A za dnešního klidného moře se jistě nebude bát připlout až k břehu, i když na mapách není hloubka vyznačena.

Obr. 1 – Ayrton vzal dalekohled a namířil jej udaným směrem

Ve čtyři hodiny odpoledne – hodinu po výzvě – dorazil do Žulového domu Ayrton. Vstoupil do velkého sálu se slovy:

„Tady jsem, pánové.“

Cyrus Smith mu jako obvykle stiskl ruku a odvedl ho k oknu.

„Ayrtone, zavolali jsme vás z velmi vážných důvodů. K ostrovu se blíží loď.“

Ayrton napřed lehce zbledl a v očích se mu objevil zmatek. Pak se vyklonil z okna a přehlédl celý prostor obzoru. Neviděl však nic.

„Vezměte si dalekohled,“ řekl mu Gedeon Spilett, „a dobře se podívejte, Ayrtone. Mohl by to být Duncan, který pluje pro vás.“

„Duncan!“ šeptal si Ayrton. „Už?“

Poslední slovo mu uniklo z úst nedobrovolně. Pak sklonil hlavu do dlaní.

Nezdálo se mu snad dvanáct let na opuštěném ostrově dostatečným trestem? Necítil se snad kající ještě očištěn ve vlastních i v cizích očích?

„Ne,“ zvolal náhle, „to nemůže být Duncan!“

„Jen se podívejte, Ayrtone,“ řekl mu inženýr. „Musíme předem vědět, na čem jsme.“

Ayrton vzal dalekohled a namířil jej udaným směrem. Několik minut bez hnutí mlčky pozoroval obzor. Pak konečně prohlásil:

„Je to opravdu loď, ale nevěřím, že to je Duncan.“

„Proč by to nebyl on?“ ptal se ho Gedeon Spilett.

„Protože Duncan je parní jachta a já nevidím žádný kouř ani nad lodi, ani za lodí.“

„Možná že pluje jen pod plachtami,“ mínil Pencroff. „Víte je pro její směr příznivý a bylo by jen rozumné šetřit tak daleko od pevniny uhlím.“

„Snad máte pravdu, Pencroffe,“ odpověděl Ayrton. „Loď nechala možná kotle vychladnout. Nechme ji připlout blíž a pak uvidíme.“

Po těchto slovech si Ayrton sedl v koutku místnosti a zůstal mlčky sedět. Kolonisté hovořili o neznámé lodi, ale Ayrton se hovoru nezúčastnil.

Všichni teď byli v takovém duševním stavu, že nemohli myslet na žádnou práci. Zvlášť vzrušení byli Gedeon Spilett a Pencroff. Stále přecházeli a nevydrželi na jednom místě. Harbert pociťoval spíš zvědavost. Jen Nab si zachoval svůj klid. Jeho vlast byla vždy tam, kde žil Cyrus Smith. Inženýr byl pohroužen v myšlenky a v hloubi duše se příjezdu lodi spíš bál, než po něm toužil.

Loď se zatím k ostrovu trochu přiblížila. Dalekohledem už bylo vidět, že to je loď pro dalekou plavbu, a nikoli malajský člun, jakých obvykle užívají piráti na Tichém oceánu. Kolonisté tedy mohli předpokládat, že inženýrovy obavy byly zbytečné a že přítomnost této lodi nemohla pro ně znamenat nebezpečí. Pencroff po dlouhém pozorování prohlásil, že to je briga¹, která pluje k ostrovu se spuštěnými plachtami, jen pod trojúhelníkovou a šípovou plachtou. Ayrton to potvrdil.

Bude-li však loď pokračovat v plavbě jihozápadním směrem, zmizí brzy za Drápem. Aby ji mohli pozorovat, budou muset vystoupit na návrší u Washingtonova zálivu poblíž Balónového přístavu. Bylo to mrzuté, protože už bylo pět hodin odpoledne a blízký soumrak pozorování brzy znemožní.

„Co uděláme v noci?“ ptal se Gedeon Spilett. „Neměli bychom zapálit oheň a dát zprávu o své přítomnosti na ostrově?“

To byla vážná otázka, která byla přes zbytek inženýrových obav rozhodnuta kladně. V noci by mohla loď odplout a zmizet navždy. A kdo pak může předvídat budoucnost kolonie?

„Ať je to jakákoli loď,“ řekl Gedeon Spilett, „Musí se dovědět, že ostrov je obydlen. Kdybychom takovou příležitost propásli, mohli bychom toho litovat.“

Bylo dohodnuto, že Pencroff a Nab půjdou do Balónového přístavu a zapálí tam v noci veliký oheň, který musí přivábit pozornost posádky.

Když se však už oba muži chystali opustit Žulový dům, změnila loď směr a zamířila přes záliv Unie přímo k ostrovu. Byla to zřejmě výborná loď, protože plula velmi rychle.

¹ Briga je plachetní loď se dvěma stěžni.

Nab s Pencroffem zůstali doma a Ayrton si vzal opět dalekohled, aby se s konečnou platností přesvědčil, není-li to Duncan. Také skotská jachta byla stavěna jako briga.

Kolonisté potřebovali vyšetřit, je-li mezi oběma stěžni komín, který na vzdálenost osmnácti kilometrů dosud neviděli.

Obzor byl stále jasný. Pozorování bylo možné a Ayrton také za chvíli odložil dalekohled se slovy:

„To není Duncan! Nemůže to být...“

Pencroff zachytil brigu znovu do zorného pole dalekohledu a zjistil, že to je briga o třech až čtyřech stech tunách, skvěle vybavená odvážně stavěnými stěžni a výborně formovaná jako rychlá loď. K jaké národnosti však patří, to nemohl ještě říci.

„Na přídí vlaje vlajka,“ řekl, „ale nemohu ještě rozeznat její barvy.“

„Za půl hodiny se dovíme i to,“ mínil novinář. „Je ostatně už teď zřejmé, že tu chce kapitán přistat, a nestane-li se to dnes, seznámíme se s ním jistě zítra.“

„Na tom už nezáleží,“ prohlásil Pencroff. „Bylo by ovšem lepší, kdybychom věděli, s kým máme co dělat, a já bych právě z těchto důvodů poznal rád vlajku už teď.“

Při hovoru námořník neodkládal dalekohled z rukou.

Počalo se stmívat a s večerem se uklidnil vítr. Vlajka brigy se třepala na předním stěžni, ale byla stále nezřetelnější.

„To není americká vlajka,“ prohlásil za chvíli Pencroff, „ani anglická, jejíž červenou barvu bych už musel vidět, ani francouzská nebo německá, ani bílá vlajka ruská², ani žlutá španělská... Zdá se, že je to vlajka jednobarevná... Co bychom mohli v těchto mořích nejspíše čekat? Chilská vlajka? Ta je však trojbarevná... Brazilská? Ta je zelená... Japonská? Ta je černá a žlutá..., kdežto tahle...“

V této chvíli vítr vlajku rozvinul. Ayrton popadl odložený dalekohled a pozorně se na ni zadíval. Náhle zvolal temným hlasem:

„Černá vlajka!“

Skutečně! Z ráhnoví brigy vlála černá vlajka! Ted' měli kolonisté plné právo pokládat loď za krajně podezřelou.

Že by byl měl inženýr pravdu? Že by to byla opravdu pirátská loď, křižující touto částí oceánu, už tak sužovanou malajskými piráty? Co hledá u pobřeží Lincolnova ostrova? Nepokládá snad ostrov za vhodný úkryt naloupených věcí? Nehledá tu přístav k přezimování? Měl se snad početný domov kolonistů stát nečestným útlukem lupičů? Jakýmsi sídelním místem tichomořských pirátů?

Všechny tyto otázky prošly hlavou kolonistů. Nebylo už možno pochybovat o tom, že s barvou vlajky nutno spojovat to nejhorší. Byla to vlajka mořských lupičů. Byla to vlajka, pod kterou měl plout i Duncan, kdyby se byl zločinný plán trestanců zdařil.

Kolonisté teď neztráceli čas hovorem.

„Přátelé,“ řekl Cyrus Smith, „ta loď chce možná jen prohlédnout pobřeží ostrova. Možná že posádka ani vystoupit nechce. My však musíme svou přítomnost na ostrově rozhodně utajit. Ale mlýn na planině Výhledu je snadno viditelný. Ayrton s Nabem mu musí sejmut křídla. Hustými větvemi zakryjeme také okna Žulového domu. Všechny ohně zhasněte. Nic nesmí prozrazovat přítomnost lidí na ostrově.“

„A co naše loď?“ ptal se Harbert.

„Ta je dobře ukryta v Balónovém přístavu,“ řekl Pencroff. „A běda ničemu, kdyby ji tam našli!“

Inženýrovy pokyny byly ihned provedeny. Nab s Ayrtonem vystoupili na ke kraji Leskovčího lesa a přinesli velké svazky větví a lián, které měly na větší vzdálenost budit dojem živého porostu a zakrýt otvory v žulové stěně. Zároveň byly zbraně a střelivo uloženy tak, aby byly v případě náhlého útoku ihned po ruce.

Když byli se všim hotovi, řekl Cyrus Smith vzrušeným hlasem:

„Přátelé, budou-li se ti bídáci chtít zmocnit ostrova, budeme jej bránit!“

² Carská ruská vlajka měla v bílém poli úhlopříčný modrý kříž.

„Bude-li třeba, položíme za ostrov třeba i životy!“ zvolal novinář.

Inženýr podal přátelům ruku a všichni mu ji upřímně stiskli.

Jedině Ayrton zůstal ve svém koutě a nepřipojil se ke kolonistům. Zřejmě se jako bývalý zločinec necítil ještě toho hoden. Cyrus Smith však pochopil, co se děje v Ayrtonově duši, a přistoupil k němu.

„A co budete dělat vy, Ayrtone?“ zeptal se ho.

„Svou povinnost,“ odpověděl Ayrton.

Pak se postavil k oknu a díval se upřeně mezi větvemi ven.

Bylo půl osmé. Slunce před dvaceti minutami zapadlo za Žulovým domem. Východní obzor trochu ztemněl. Briga stále plula zálivem Unie. Byla teď přímo před planinou Výhledu. Z původního směru k Drápu se stočila na sever, využívajíc přílivového proudu. Na tuto vzdálenost se dokonce zdálo, že už vplula do zálivu, protože čára spojující jižní čelist s Drápem zůstala na východ od jejího pravého boku.

Propluje briga zálivem? To byla první otázka. Zakotví? To byla druhá otázka. Nespokojí se jen prohlídkou pobřeží a nevypluje zas na širé moře, aniž vysadila posádku? To bude jasné až za hodinu. Zatím musí kolonisté čekat.

Cyrus Smith se díval s hlubokým neklidem na podezřelou loď s černou vlajkou. Znamenala přímé ohrožení díla, které kolonisté až dosud vykonali. Piráti – a nikdo už nepochyboval o tom, že posádka brigy je pirátská – nenavštívili ostrov jistě poprvé. Proto také nechali na stěžni černou vlajku. Zřejmě tu už několikrát byli. Jedině tím se daly vysvětlit některé dosud nepochopitelné okolnosti. Nebyli snad v neproniknutelných částech ostrova ještě nějakí jejich spoluviníci, kteří se tu s nimi mají setkat?

Na všechny tyto nevyslovené otázky neznal Cyrus Smith odpověď. Cítil jenom, že život kolonistů je příjezdem brigy vážně ohrožen. On i jeho přátelé se však rozhodli čelit pirátům do všech důsledků. Potřebovali by jen vědět, kolik lupičů je a nejsou-li vyzbrojeni lépe než kolonisté. Ale jak se k nim dostat?

Snesla se noc. Nový měsíc, unášený do slunečního záření, už zapadl. Ostrov i moře zahalila hluboká tma. Těžká, až k obzoru sražená oblaka nedovolila proniknout ani odlesku hvězd. Se soumrakem se vítr úplně ztišil. Na stromech se nepohnul ani list, na pobřeží nezašuměla ani jediná vlnka. Z lodi nebylo nic vidět. Všechna její světla byla zhasnuta, a byla-li loď dosud u pobřeží, nebylo možno zjistit její polohu.

„Kdo ví,“ řekl Pencroff, „možná že ta prokletá loď pluje v noci dál a že už ji ráno neuvidíme.“

Jako odpověď na jeho slova vyšlehlo v zálivu světlo a zazněl dělový výstřel.

Loď tu tedy byla a měla na palubě děla.

Mezi ohněm a zvukem výstřelu uplynulo šest vteřin.

Briga tedy byla ve vzdálenosti dvou kilometrů od pobřeží.

Zároveň zaslechli kolonisté rachot řetězů procházejících se skřípěním kotevními průvlaky.

Loď zakotvila před Žulovým domem.

Kapitola 2

ROZHOVOR – ÚVAHY – AYRTONŮV NÁVRH – NABÍDKA JE PŘIJATA – AYRTON S PENCROFFEM NA OSTRŮVKU SPÁSY – TRESTANCI Z NORFOLKU – JEJICH ZÁMĚR – HRDINSKÝ ČIN AYRTONŮV – JEHO NÁVRAT – ŠEST PROTI PADESÁTI

Ted' už o úmyslu pirátů nikdo nepochyboval. Lupiči spustili kotvy v malé vzdálenosti od ostrova a kolonisté mohli ráno čekat příjezd jejich člunů k pobřeží.

Cyrus Smith byl se soudruhy připraven na vše. Ale rozhodl se k velmi opatrnému postupu. Možná že spokojí-li se piráti jen s vystoupením na břeh, podaří se kolonistům svou přítomnost utajit. Možná však, že si chtějí piráti vzít jen pitnou vodu z ústí řeky Díků. Pak jejich zrakům ovšem neunikne most postavený tři kilometry od ústí. Stejně si musí všimnout i zařízení Komína.

Ale proč vztyčili na stožár brigy vlajku? Proč vystřelili z děla? Byla to pouhá bujnost nebo znamení záboru ostrova? Cyrus Smith ted' věděl, že je loď dobře ozbrojena. Co měli kolonisté proti dělům pirátů? Jen několik pušek!

„Naše postavení je však nedobytné,“ řekl Cyrus Smith. „Staré ústí jezerního výtoku, zarostlé už trávou a křovím, nepřítel nemůže objevit. Do Žulového domu se tedy nedostane.“

„Ale co naše zahrada, kurníky, ohrada a všechno ostatní?“ zvolal Pencroff. „Mohou to vše vyloupit a v několika dnech zničit.“

„To mohou, Pencroffe,“ odpověděl Cyrus Smith, „a my jim v tom zabránit nemůžeme.“

„Je jich mnoho?“ ptal se novinář. „Je-li jich asi tucet, odrazíme je. Ale co když jejich čtyřicet... Padesát?“

„Pane Smithi,“ řekl náhle Ayrton, „dovolil byste mi něco?“

„Co, příteli?“

„Půjdu na loď a zjistím počet posádky.“

„Ale Ayrtone...“ odpověděl váhavě inženýr, „vždyt' byste riskoval život!“

„Co na tom, pane Smithi?“

„To není vaše povinnost.“

„Musím udělat víc než pouhou povinnost,“ odpověděl Ayrton.

„Chcete jet s pirogou až k lodi?“ ptal se novinář.

„Ne, doplavu tam. Člun neprojde tam, kde proklouzne člověk.“

„Víte, že briga je dva kilometry od pobřeží?“ ptal se Harbert.

„Jsem dobrý plavec, Harberte.“

„Říkám vám, že riskujete život,“ opakoval inženýr.

„Na tom nezáleží,“ odpověděl Ayrton. „Žádám vás o to jako o milost, pane Smithi. Je to jediný prostředek k tomu, abych byl sám před sebou očištěn.“

„Jděte tedy, Ayrtone,“ odpověděl inženýr, neboť cítil, že odmítnutí by nesmírně zkrušilo bývalého zločince, který se stal zase čestným mužem.

„Půjdu s vámi,“ prohlásil Pencroff.

„Vy mi nedůvěřujete?“ zvolal Ayrton živě. A pln pokory dodal: „Právem!“

„Ne, ne!“ ohradil se rozhodně Cyrus Smith. „Ne, Ayrtone, Pencroff vám důvěřuje. Špatně jste si vyložil jeho slova.“

„Opravdu,“ pokračoval námořník, „chci Ayrtona doprovodit na ostrůvek Spásky. Je možné, ač to není pravděpodobné, že se některý z těch ničemů už vylodil, a dva lidé pak stačí, aby mu znemožnili způsobit poplach. Počkám na Ayrtona na ostrůvku a on půjde podle svého návrhu na loď sám.“

Tak to bylo také schváleno. Ayrton se hned připravil na cestu. Jeho plán byl velmi odvážný, ale v noční tmě se mohl zdařit. Dostane-li se na loď, může se skrýt pod patou stěžně nebo u řetězových táhel ráhen a zjistit počet lupičů a možná i jejich úmysly.

Ayrton s Pencroffem sestoupili v doprovodu svých přátel na pobřeží. Ayrton se svlékl a natřel se celý tukem, aby tolik netrpěl studenou vodou. Bylo to nutné, protože bude několik hodin ve vodě.

Pencroff s Nabem šli pro pirogu, uvázanou několik set kroků proti proudu řeky Díků. Když s ní připluli, byl už Ayrton připraven.

Přehodili mu přes ramena přikrývku a všichni po řadě mu stiskli ruku.

Pak se Ayrton usadil vedle Pencroffa do pirogy.

Bylo půl jedenácté, když oba zmizeli ve tmě. Jejich druhové na ně čekali v Komíně.

Piroga přeplula snadno úžinu a přistála u břehu ostrůvku Spásky. Oba muži se chovali velmi opatrně. Co kdyby se tu někteří piráti už potloukali? Zjistili však, že ostrůvek je prázdný. Ayrton, sledován Pencroffem, přešel rychle na protější břeh, plaše cestou ze skalních dutin stovky vodních ptáků, pak bez váhání vklouzl do vody a plaval tiše k lodi, jejíž matná světla dobře označovala její polohu.

Pencroff se schoval mezi skály a čekal na kamarádův návrat.

Ayrton se pustil mocnými rozmachy po vodní hladině, snaže se ji čerit co nejméně. Jen hlava mu vyčnívala. Jeho oči byly upřeny k temnému trupu brigy, jejíž světla se odrážela v moři. Myslel jen na svůj úkol, který slíbil splnit, a vůbec neuvažoval o nebezpečí, kterému se vystaví nejen na palubě brigy, ale i v těchto vodách, dost často navštěvovaných žraloky. Proud mu pomáhal, a tak se rychle vzdaloval od pobřeží.

Za půl hodiny dorazil Ayrton nepozorovaně k brize a zachytil se pod přídí kotevního řetězu. Chvilí odpočíval a pak se vyšplhal po řetězu až ke kotevnímu průvlak. Tam se sušily několikery námořnické kalhoty. Rychle si jedny navlékl, pevně se usadil a naslouchal.

Na palubě brigy nikdo nespál. Naopak. Ayrton slyšel hádky, zpěv a smích. Zachycoval postupně úryvky hovoru:

„Je to ale výhra, ta naše briga!“

„Bystrý pluje dobře. Zaslouží si své jméno!“

„Všechno loďstvo z Norfolku nechal daleko za sebou.“

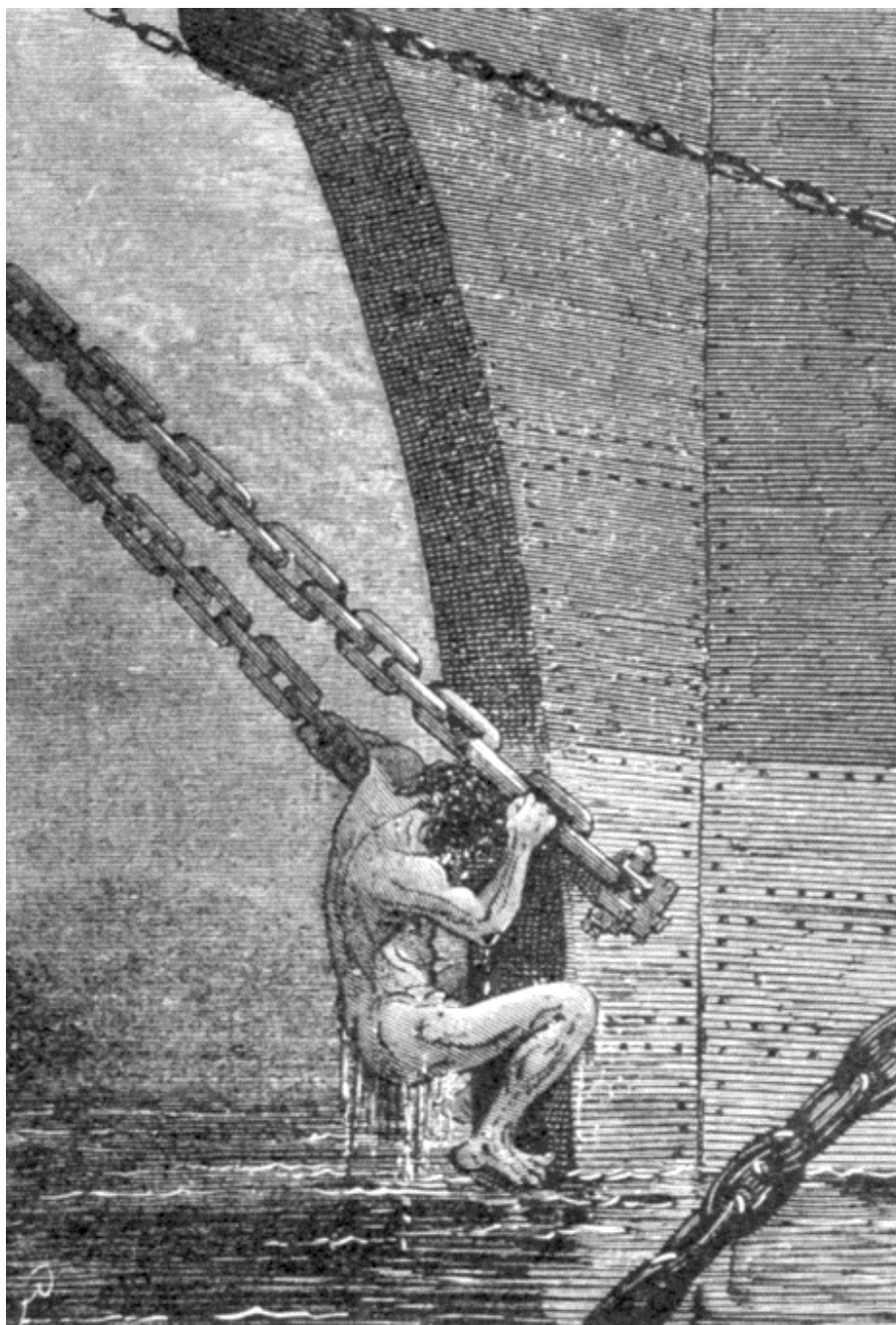
„Hurá veliteli!“

„Hurá Bobu Harveymu!“

Jak asi bylo Ayrtonovi, když zaslechl tyto úryvky a když si při vyslovení jména Boba Harveyho vzpomněl, že to je jméno jeho bývalého australského spoluviníka!

Byl to odvážný námořník, kterému se jeho zločinný úmysl plně podařil. Bob Harvey se zmocnil ve vodách ostrova Norfolku této brigy, která byla zásobena střelivem, zbraněmi a všemi možnými nástroji a předměty, určenými pro jeden z ostrovů Sandwichského souostroví. Uprchlí trestanci se teď stali piráty a křižovali Tichým oceánem, ničili lodi, pobíjeli jejich posádky a loupili ještě surověji než Malajci.

Všichni trestanci mluvili hlasitě. Vyprávěli si svá dobrodružství, pili a chvástali se. Tak se Ayrton dověděl vše. Dnešní posádka Bystrého se skládala jen z anglických trestanců, kteří uprchli z Norfolku. Co je to Norfolk!

Obr. 2 – Zachytil se pod přídi kotevního řetězu

Na $29^{\circ} 2'$ jižní šířky a na $165^{\circ} 42'$ východní délky leží východně od Austrálie malý ostrov s obvodem jedenácti kilometrů, nad nímž se tyčí do výše tří set čtyřiceti metrů nad mořem Pittova hora. To je ostrov Norfolk, na kterém byli soustřeďováni nejtěžší angličtí zločinci. Bylo jich tam na pět set. Byli podřízeni železné kázní pod hrozbou strašných trestů a hlídání sto padesáti vojáky a sto padesáti dozorců pod vedením guvernéra. Jen těžko by si mohl někdo představit větší soustředění nejhorších zločinců. Někdy, ač velmi zřídka, podařilo se přes nejprísnější dozor několika trestanců utéci a zmocnit se lodi, kterou přepadli a na níž pak odpluli do polynéských souostroví.

Tak se to podařilo i Bobu Harveymu a jeho spoluviníkům. Tak to chtěl kdysi udělat i Ayrton. Bob Harvey se zmocnil brigy Bystrý, která kotvila u Norfolku. Posádka byla pobita a loď už celý rok plula pod pirátskou vlajkou, vedena Bobem Harveym, bývalým lodním kapitánem, kterého Ayrton dobře znal.

Trestanci byli většinou shromážděni u zadní kajuty, ale několik jich leželo na palubě a hovořilo.

Hovor pokračoval za křiku a pití. Ayrton z něho vyrozuměl, že Bystrý se dostal k Lincolnovu ostrovu jen náhodou. Bob Harvey tu ještě nikdy nepřistal, a jak správně odhadl Cyrus Smith, rozhodl se, že nezamapovaný ostrov navštíví, a bude-li tam vhodné místo, zřídí tam pro brigu

mateřský přístav.

Černá vlajka na stěžni a dělový výstřel bylo jen pirátské chvástání, které mělo napodobit válečné lodi, když pozdravují vytaženou vlajku výstřelem. Nebyl to žádný signál, protože mezi ostrovem a piráty nebyly žádné vztahy.

Kolonisté byli tedy ohroženi nesmírným nebezpečím. Ostrov měl pitnou vodu, zásoby všeho druhu, byl kolonisty upraven a měl ideální úkryt v Žulovém domě; mohl se pirátům výborně hodit. V jejich ruce by se stal útočištěm, které by jim jako místo zcela neznámé zaručilo na dlouhou dobu bezpečí a beztrávnost. Jistě by také nešetřili životů kolonistů. Bob Harvey by se postaral především o jejich nemilosrdné povraždění. Kdyby piráti ostrov obsadili, musel by se Cyrus Smith se svými druhy někde ukrýt. Ale i kdyby Bystrý odtud vyjížděl na své výpravy, jistě by nechával na ostrově posádku. Bylo by nutné s ní bojovat a zničit ji do posledního muže. Nebyli také hodni nejmenšího slitování.

Na to vše myslel Ayrton a věděl, že i Cyrus Smith by byl stejného názoru.

Byl však odpor a vítězný konec vůbec možný? To bude záviset na ozbrojení brigy a na počtu její posádky.

Tyto údaje musí Ayrton za každou cenu získat. Protože se piráti počali pomalu utišovat a protože většina jich upadla v opilý spánek, neváhal už Ayrton a odvážil se na palubu, která zůstala po zhasnutí palubních světel v úplné tmě.

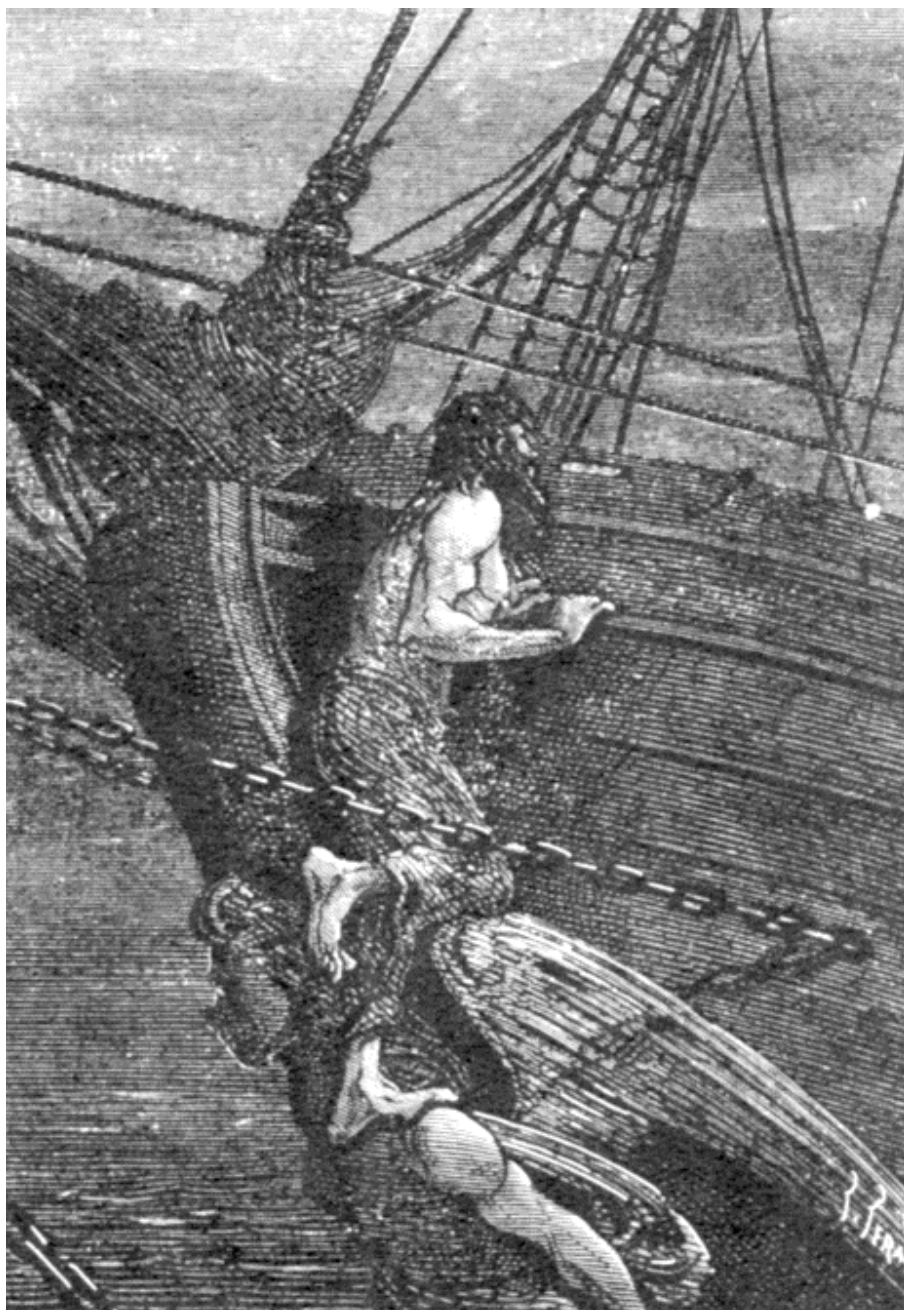
Vklouzl pod patou přídní čnělky na palubu, prošel kolem tu a tam ležících trestanců a obešel celý trup. Zjistil při tom, že Bystrý je vyzbrojen čtyřmi děly na osmiliberní až desetiliberní koule. Vyšetřil také, že se děla nabíjejí zezadu. Byly to tedy nesmírně působivé moderní zbraně, které se daly snadno obsluhovat.

Na palubě leželo asi deset mužů, ale v podpalubí mohlo spát velké množství ostatních. Podle hovoru soudě, odhadoval Ayrton posádku asi na padesát mužů. To bylo na šest kolonistů Lincolnova ostrova mnoho! Naštěstí však, díky Ayrtonově obětavosti, nebude Cyrus Smith překvapen. Bude znát sílu protivníka a podle toho se také zařídí.

Nyní se už mohl Ayrton vrátit na ostrov a hlásit splnění svého úkolu. Chystal se tedy k návratu na příď, odkud chtěl zas vylouznout do moře.

Ale vtom napadla tohoto muže, který chtěl udělat víc než jen svou povinnost, odvážná myšlenka. Položí třeba život, ale zachrání ostrov a kolonisty! Cyrus Smith jistě nebude moci vzdorovat padesáti pirátům, vyzbrojeným všemi zbraněmi, kteří buď přímým dobytím Žulového domu, nebo vyhladověním jeho obránců musí nakonec zvítězit. Představil si své zachránce, kteří z něho udělali zas člověka a čestného muže a kterým vděčil za vše, představil si je jako zabité, představil si jejich zničené dílo a představil si i ostrov jako kořist pirátů. Řekl si, že vším tím bude vinen vlastně on, Ayrton, protože jeho dávný společník Bob Harvey uskutečňuje jen jeho plány. Celé Ayrtonovy bytosti se zmocnila hrůza. Přepadla ho neodolatelná chuť vyhodit brigu do vzduchu se vším, co na ní je. Sám při tom zahyne, ale je to jeho povinnost.

Ayrton neváhal. Snadno najde skladiště prachu, které bývá vždy na zádi. Na takto vyzbrojené lodi musí být velké zásoby prachu. A pak stačí jediná jiskra a vše je okamžitě zničeno.

Obr. 3 – Vklouzl pod patou přední čnělky na palubu

Ayrton vklouzl opatrně do podpalubí, kde bylo mnoho spáčů, zmožených spíš pitím než ospalostí. U paty hlavního stěžně visela lampa a pod ní stál stojan na střelné zbraně všech druhů.

Ayrton si vybral ze stojanu revolver a podíval se, je-li nabit a natažen. Teď už zbývalo jenom dokončit dílo zkázy. Odplížil se na zád' a dostal se tak až ke kajutě, kde musel být prach.

V podpalubí však bylo těžké projít a nenarazit na spící. Ozvalo se už klení a padlo i několik ran. Ayrton se musel několikrát zastavit. Konečně se přece dostal k přepážce zadní kajuty a brzy našel i dveře, které vedly k prachárně.

Ayrton je musel vyrazit. Byla to nesnadná práce. Musel bez hluku vykroutit zámek. Ale zámek pod silnou Ayrtonovou rukou konečně povolil a dveře se otevřely...

Zároveň se však na Ayrtonovo rameno položila čísi ruka.

„Co tu děláš?“ ozval se tvrdý hlas vysokého muže, který vystoupil ze tmy a zdvihl lampu až k Ayrtonově tváři.

Ayrton uskočil. V záblesku lampy poznal svého bývalého společníka Boba Harveyho. Ten však Ayrtona nepoznal. Stejně ho pokládal mnoho let za mrtvého.

„Co tu děláš?“ opakoval Bob Harvey a popadl Ayrtona za opasek kalhot.

Ale Ayrton beze slova vůdce pirátů odrazil a vrhl se k prachárně. Stačí výstřel z revolveru do sudů s prachem a je to hotovo.

„Sem, chlapi!“ zařval Bob Harvey.

Dva či tři piráti, probuzení náčelníkovým hlasem, vstali, vrhli se na Ayrtona a chtěli ho srazit k zemi.

Ayrton se jim však zuřivě vytrhl. Ozvaly se dva výstřely z revolveru a dva piráti padli. Ale nuž, který už nemohl Ayrton odrazit, projel mu ramenem.

Ayrton pochopil, že teď už svůj záměr neuskuteční. Bob Harvey zavřel dveře prachárny. V podpalubí se ozýval hlomoz vstávajících lupičů. Teď se musel Ayrton chránit pro boj po boku Cyruse Smithe. Musel uprchnout.

Bude útěk ještě možný? Bylo to pochybné, ač se Ayrton rozhodl udělat vše, aby se k přátelům dostal.

Zbývaly mu ještě čtyři rány. Dvě se ozvaly hned. Jedna z nich zasáhla – bohužel jen lehce – Boba Harveyho. Ayrton pak využil zmatku ustupujících lupičů a vrhl se k palubním schůdkům, aby se dostal na palubu. Cestou rozbil úderem pažby revolveru lampu.

V tom okamžiku však po schůdkách sestupovali tři piráti. Třetí výstřel jednoho z nich srazil a zbývající dva zmizeli, nechápajíce, co se děje. Ayrton dvěma skoky vrhl se na palubu brigy a tři vteřiny poté vystřelil poslední ránu do tváře piráta, který se mu sápal po boku, přeskočil pak lodní pažení a zmizel v moři.

Neučinil ani šest sáhů a už se kolem něho sneslo krupobití kulí.

Dovedete si jistě představit vzrušení Pencroffa, schovaného ve skálách na ostrůvku, a vzrušení Cyruse Smithe, novináře, Harberta a Naba v Komínu, když slyšeli výstřely na palubě brigy! Vyběhli na pobřeží s puškami v ruce a připravili se k odražení každého útoku.

Bylo jim vše jasné. Piráti Ayrtona objevili a zastřelili. Možná že ti bídáci využijí teď noci a pokusí se vystoupit na ostrov.

Ve smrtelných úzkostech uplynulo půl hodiny. Střelba sice přestala, ale ani Pencroff ani Ayrton se neobjevovali. Nebyl snad ostrůvek přepaden? Neměli by jít přátelům na pomoc? Ale jak? Příliv teď bránil přejít průlivu. A piroga tam zůstala! Kdo si představí hrozný neklid, který se zmocnil inženýra Smithe a jeho druhů?

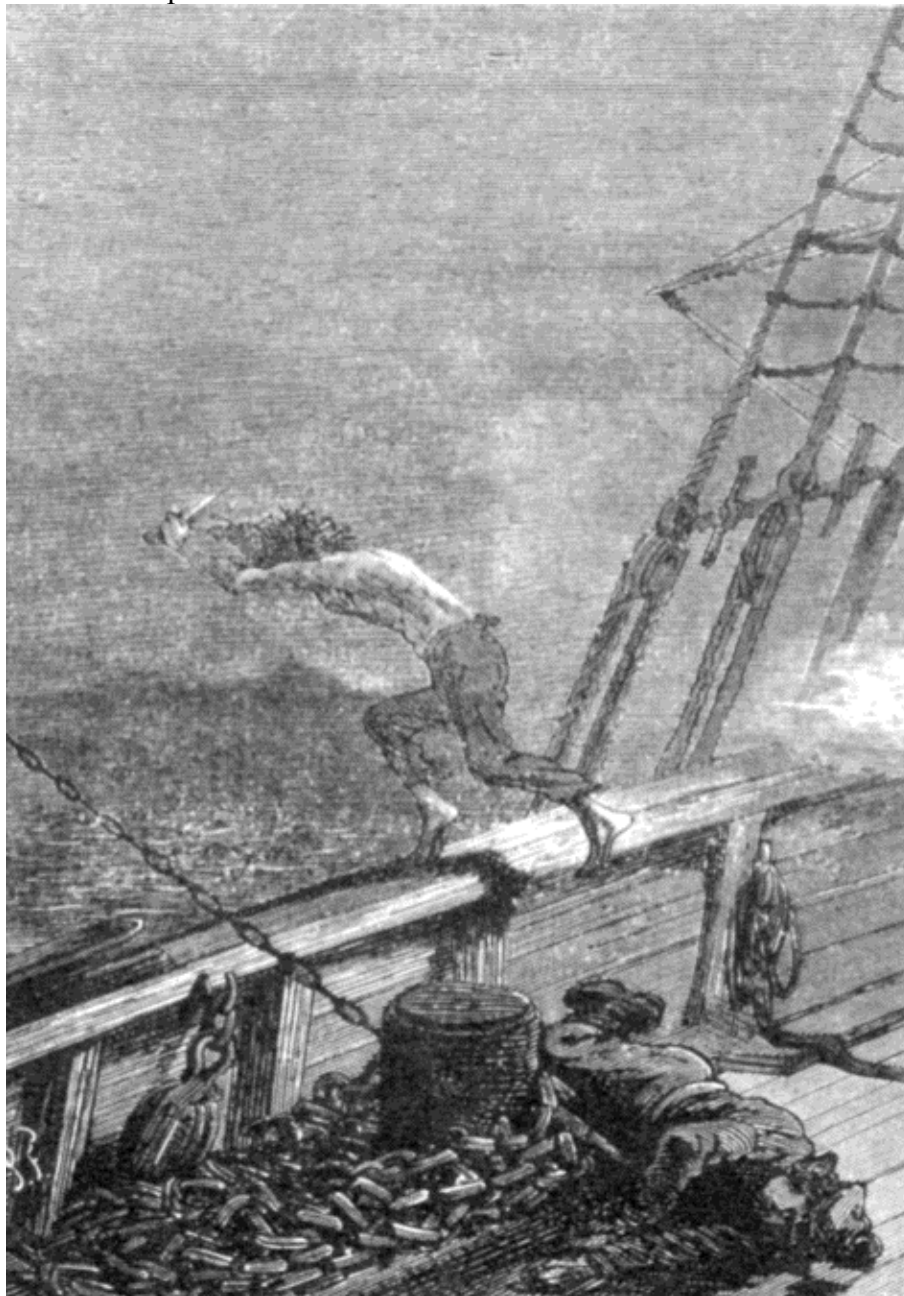
Konečně půl hodiny po půlnoci přistála piroga se dvěma muži u břehu. Byl to zraněný Ayrton a zdravý Pencroff. Oba byli přijati s otevřenou náručí.

Všichni hned odejeli do Komína. Tam Ayrton vypravoval, co se stalo, a netajil se ani se svým plánem vyhodit brigu do vzduchu.

Všechny ruce se natáhly k Ayrtonovi, který nijak neskrýval vážnost situace. Piráti byli varováni. Věděli teď, že ostrov je obydlen. Vystoupí jistě jen ve velkém počtu a dobře vyzbrojeni. Nebudou nikoho šetřit. Padnou-li jim kolonisté do rukou, nemohou čekat žádné smilování.

„Nu, ukážeme, že dovedeme zemřít!“ prohlásil Gedeon Spilett.

„Vraťme se a buďme na stráži!“ řekl inženýr.
„Máme nějakou naději, že se z toho dostaneme, pane Smithi?“ ptal se námořník.
„Máme, Pencroffe.“
„Nevím, nevím! Šest proti padesáti!“
„Ano, šest..., nepočítáme-li...“
„Koho?“ ptal se Pencroff.
Cyrus Smith však neodpověděl.

Obr .4 – Přeskočil pak lodní pažení a zmizel v moři

Kapitola 3

ZVEDÁ SE MLHA – INŽENÝROVY PŘÍKAZY – TŘI HLÍDKY – AYRTON A PENCROFF – PRVNÍ ČLUN – DRUHÁ DVĚ PLAVIDLA – NA OSTRŮVKU – ŠEST PIRÁTŮ NA OSTROVĚ – BRIGA ZVEDÁ KOTVY – PALBA Z BYSTRÉHO – ZOUFALÁ SITUACE – NEČEKANÉ ROZUZLENÍ

Noc uplynula bez příhod. Kolonisté byli vzhůru a drželi v Komíně stráž. Piráti se k vylodění zřejmě nechystali. Od posledních výstřelů za Ayrtonem se už žádná rána neozvala. Nic neprozrazovalo přítomnost brigy u pobřeží ostrova. Dokonce se zdálo, že snad loď zdvihla kotvy. Možná že se piráti domnívali, že mají co dělat se silným nepřítelem, a odpulili.

Nebylo tomu tak. Když začalo svítat, spatřili kolonisté v ranní mlze tmavý předmět. Byl to Bystrý.

„Vysvětlím vám, přátelé, své úmysly,“ řekl Cyrus Smith, „jejichž provedení musíme uskutečnit ještě dříve, než se mlha zvedne. Zatím nás ještě kryje před očima pirátů a my můžeme jednat, aniž vzbudíme jejich pozornost. Především musíme piráty přesvědčit, že je nás hodně a že jim můžeme vzdorovat. Proto navrhuji, abychom se rozdělili na tři skupiny. První zůstane u Komína a druhá půjde k ústí řeky Díků. Třetí by bylo nejlepší umístit na ostrůvku, abychom zabránili nebo aspoň zdrželi každou snahu o vylodění. Máme k dispozici dvě karabiny a čtyři pušky. Každý z nás bude ozbrojen, a protože máme dost prachu i nábojů, nebudeme výstřely šetřit. Pušek ani děl z brigy se bát nemusíme. Co zmohou proti skálám? A protože z oken Žulového domu střílet nebudeme, piráty ani nenapadne střílet tam z děl, která by nám způsobila nenapravitelné škody. Musíme se bát jedině přímého střetnutí, protože pirátů je příliš mnoho. Za každou cenu musíme překazit vylodění a neukazovat se. Nešetřme tedy náboji. Střílejme stále, ale dobře mířme! Každý z nás musí zneškodnit osm až deset nepřátel!“

Cyrus Smith hovořil o situaci neklidnějším hlasem, jako by šlo o rozdělování práce, a ne o řízení boje. Jeho přátelé přijali příkazy beze slova. Teď musel každý z nich zaujmout své místo ještě dříve, než se zvedne mlha.

Nab s Pencroffem vystoupili hned do Žulového domu a přinesli zásoby střeliva. Gedeon Spilett a Ayrton jako dobří střelci byli ozbrojeni karabinami s dostřelem dva kilometry. Čtyři zbývající pušky byly rozděleny mezi Smithe, Naba, Pencroffa a Harberta.

Pak byly stanoveny hlídky.

Cyrus Smith a Harbert zůstali v Komíně, odkud ovládali pobřeží u paty Žulového domu v dost širokém pásmu.

Gedeon Spilett a Nab se ukryli mezi skálami u ústí řeky, ale předtím zdvihli most a lávky. Tím znemožnili přechod přes řeku pro případ, že by se lupiči vylodili na druhém břehu.

Pencroff s Ayrtonem spustili pirogu na moře a připravili se k přeplutí úžiny, aby zaujali své místo na ostrůvku. Tak se budou výstřely ozývat ze tří různých míst a piráti budou myslet, že je ostrov hustě zalidněn a bedlivě střežen.

Nebudou-li moci zabránit vylodění nebo budou-li zaskočeni člunem z brigy, měli Ayrton a Pencroff opustit hlídku a vrátit se na ostrov, kde zaujmou méně ohrožené stanoviště.

Před odchodem na místo podali si kolonisté naposled ruce. Pencroff jen s největším úsilím přemohl své dojetí, když objímal Harberta. Pak se rozešli.

Za chvíli zmizel Cyrus Smith s Harbertem na jedné a novinář s Nabem na druhé straně pobřeží ve skálách. Po pěti minutách dosáhli Pencroff a Ayrton ostrůvku a ukryli se mezi výstupky východního břehu. Nikdo z nich nemohl být spatřen, protože briga byla stále ještě zahalena mlhou.

Bylo půl osmé ráno.

Mlha se počala v horních vrstvách trhat a brzy z ní vystoupily vrcholy stěžňů brigy. Ještě několik minut se chumáče mlhy válely po vlnách, ale zvedla se bríza a vyčistila vzduch od mlhy úplně.

Bystrý se objevil celý, zakotven dvěma kotvami s přídí k severu a s ostrovem po levém boku. Jak už Cyrus Smith odhadl, nebyl dále než dva kilometry od pobřeží.

Chmurná černá vlajka vlála stále na stěžni.

Inženýr spatřil dalekohledem čtyři děla, tvořící dělostřelectvo brigy a zamířená na ostrov. Byla zřejmě připravena na rozkaz k palbě.

Přesto však Bystrý zůstal němý. Po palubě přecházelo asi třicet lupičů. Někteří vylezli na zadní kajutu. Jiní drželi hlídku v ráhnovi a bedlivě pozorovali dalekohledy ostrov.

Bob Harvey i jeho posádka si jistě nedovedli vysvětlit události dnešní noci. Ten polonahý muž, který vyrval zámek prachárny a s nímž pak zápasili, který na ně šestkrát vystřelil z revolveru, jednoho z nich zabil a dva jiné zranil, ten muž unikl nakonec jejich kulkám. Podařilo se mu doplout na ostrov? Odkud byl? Co dělal na palubě? Chtěl opravdu vyhodit brigu do vzduchu, jak o tom byl přesvědčen Bob Harvey? To vše muselo způsobit v hlavách pirátů úplný zmatek. Jedno však věděli určitě: neznámý ostrov, před nímž Bystrý zakotvil, je obydlený a je tam možná celá kolonie, schopná obrany.

A přesto se ani na břehu, ani na výšině nikdo neukazoval. Pobřeží se zdálo zcela opuštěné. Nikde nebyla známka přítomnosti lidí. Neutekli obyvatelé do nitra ostrova?

To vše si říkal i vůdce pirátů. Byl to opatrný muž a chtěl si napřed ověřit místní poměry, než svou tlupu do něčeho pošle.

Hodinu a půl se neobjevil na palubě brigy žádný příznak přípravy útoku nebo vylovení. Bylo zřejmé, že Bob Harvey váhá. Ani jeho nejlepší dalekohled neobjevil kolonisty ukryté ve skálách. Nebylo také pravděpodobné, že by jeho pozornost upoutalo zelené maskování oken Žulového domu. Jak by si byl také mohl myslet, že v takové výši je ve skále vybudováno lidské obydlí? Od Drápu až po Jižní čelist, po celé délce pobřeží, nenasvědčovalo nic tomu, že by na ostrově byli lidé.

V osm hodin kolonisté zpozorovali na palubě Bystrého větší ruch. Lodníci šplhali po závěsných lanech člunů, z nichž jeden byl spuštěn na moře. Sestoupilo do něho sedm mužů. Byli ozbrojeni puškami. Jeden z nich si sedl ke kormidlu, čtyři k veslům a dva se usadili na přídi, kde připraveni k palbě, pozorovali ostrov. Měli zřejmě provést první průzkum, ale nevystupovat na břeh, protože k vylovení bude jistě použito více mužů.

Piráti z nejvyšších ráhén museli vidět, že pobřeží je kryto ostrůvkem, odděleným od ostrova asi kilometr širokou úžinou. Přesto však Cyrus Smith podle směru plavby člunu zjistil, že piráti nemíří do úžiny, nýbrž pokusí se vystoupit na ostrůvek. Byla to opatrnost zcela pochopitelná.

Pencroff a Ayrton, skrytí v úzkých rozsedinách, pozorovali blížící se člun a čekali jen, až se octne v dostřelu.

Člun se blížil nesmírně opatrně. Vesla zabírala velmi pomalu. Jeden z pirátů na přídi měl v ruce provaz a pokoušel se měřit hloubku dna, vymletého proudem řeky Díků. Znamenalo to, že se Bob Harvey chce dostat co nejblíže k pobřeží.

Třicet pirátů, rozptýlených v ráhnovi, nespouštělo člun z očí a upozorňovalo posádku na vlny, které jim mohly přistání ulehčit.

Člun se zastavil asi tři sta padesát metrů od břehu. Kormidelník vstal a hledal nejlepší místo k přistání.

V této chvíli zazněly dva výstřely. Nad skálami ostrůvku se objevily dva obláčky dýmu. Kormidelník a muž s provazem se zvrátili do člunu. Kulky Ayrtona a Pencroffa je zasáhly současně.

Zároveň se ozval hromový výstřel z brigy, od jejího boku vyrazil dým a vystřelená koule narazila na skálu nad Ayrtonem a Pencroffem. Oběma střelcům však neublížila.

Z člunu se ozvalo strašné zaklení. Muž u kormidla byl okamžitě nahrazen jiným a vesla zabrala prudčeji. Místo aby se podle očekávání vrátil k lodi, zamířil člun k ostrůvku, chtěje obeplout jeho jižní cíp. Piráti veslovali co nejsilněji, aby se dostali z dostřelu.

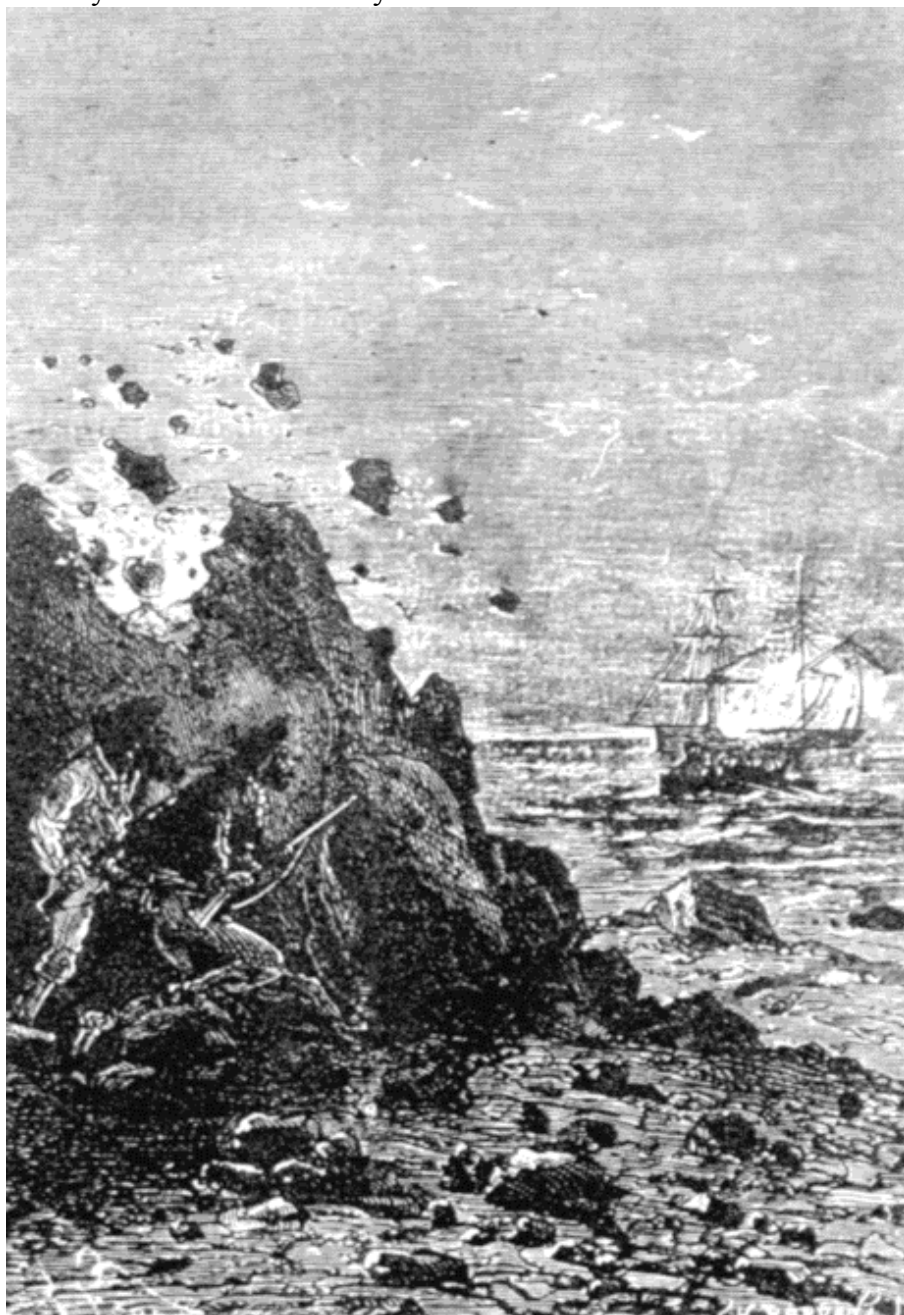
Tak dopluli asi na osm set metrů od ohybu pobřeží zakončeného Troskami a po polokruhovém obratu, stále chráněni děly brigy, zamířili k ústí řeky Díků.

Chtěli zřejmě vniknout do úžiny a přetnout ústupovou cestu hlídky na ostrůvku, která by se pak octla ve dvojím ohni. V palbě člunu i brigy by se stala situace hlídky skutečně nebezpečnou. Tak uplynulo asi čtvrt hodiny. Člun plul stejným směrem v nejhlubším tichu a za klidného vzduchu i moře.

Ačkoli Pencroff i Ayrton pochopili nebezpečí svého postavení, neopustili své místo. Jednak se nechtěli ukazovat a vystavovat palbě z brigy, jednak počítali s Nabem a s Gedeonem Spiletem, kteří stáli u ústí řeky, i s Cyrusem Smithem a s Harbertem, kteří byli ukryti v Komíně.

Za dvacet minut po prvních výstřelech byl člun asi tři sta metrů od ústí řeky. Poněvadž začínal příliv, v těchto místech úzkým průlivem ještě zesílený, byli piráti strháváni, takže se jen s největší námahou udržovali uprostřed úžiny. Když se však dostali na dostřel hlídky u ústí řeky, pozdravily je další dvě kulky a další dva piráti padli na dno člunu. Ani Nab se Spiletem se neminuli cíle.

Briga poslala ihned další dělovou kouli na místo, které vyzradily obláčky dýmu. Ale jediným výsledkem výstřelu bylo uražení vršku skály.

Obr. 5 – Vystřelená koule narazila na skálu nad Ayrtonem a Pencroffem

V člunu teď byli jen tři muži schopní boje. Stržení proudem prolétli úžinou jako šíp a minuli Cyruse Smithe i Harberta, kteří je měli mimo dostřel, a proto do boje nezasáhli. Pak se člun stočil k severnímu cípu ostrova a zbývajících dvěma vesly zamířil k lodi.

Zatím si kolonisté nemohli stěžovat. Boj začal pro nepřítele nešťastně. Piráti už měli čtyři muže ne-li mrtvé, tedy jistě těžce zraněné. Kolonisté zůstali bez zranění a neztratili jedinou kulku. Budou-li piráti pokračovat v útočení tímto způsobem a pokusí-li se znovu o vylodění člunem, budou

postupně úplně zničení.

Inženýrův plán měl zřejmě velké výhody. Piráti byli přesvědčeni, že mají co dělat s početným a dobře vyzbrojeným protivníkem, kterému se tak lehce na kůži nedostanou.

Uplynulo půl hodiny, než se člun probíjoval proudem k Bystrému. Když byli zranění piráti vynášeni na palubu, ozval se z lodi hrozný řev. Na ostrov byly vypáleny další čtyři rány, ovšem bez účinku.

Do člunu se pak vrhlo asi tucet pirátů rozpálených zlostí i včerejší pitkou. Byl spuštěn i druhý člun, v němž se usadilo osm mužů. Zatímco první zamířil přímo k ostrůvku, aby napadl kolonisty, druhý manévroval tak, aby ovládal ústí řeky Díků.

Situace se stala pro Pencroffa a Ayrtona velmi nebezpečnou. Pochopili, že se musí dostat na ostrov zpět.

Přesto však počkali, až se první člun octne v dostřelu, a dvě dobře mířené rány způsobily zmatek mezi jeho posádkou. Oba střelci ještě asi desetkrát vystřelili, pak opustili své místo, přeběhli největší rychlostí ostrůvek, vrhli se do pirogy, přepluli úžinu a v okamžiku, kdy druhý člun dosáhl jižního cípu ostrůvku, skryli se v Komínu.

Sotva se spojili s Cyrusem Smithem a s Harbertem, byl ostrůvek přepaden posádkou prvního člunu. Piráti už probíhali ostrůvkem všemi směry.

Zároveň se ozvaly výstřely od ústí řeky, kam se rychle blížil druhý člun. Dva z osmi mužů v člunu byli smrtelně zraněni Gedeonem Spilettem a Nabem. Proudem stržený člun byl vržen na skály a rozbil se. Zbývající piráti však se zbraněmi nad hlavou dosáhli pravého břehu řeky. Vidouce, že jsou příliš vystaveni palbě hlídky, odběhli rychle mimo dostřel k Troskám.

Situace byla teď takováto: na ostrůvku bylo dvanáct pirátů, z nichž někteří byli snad zraněni, ale měli k dispozici člun. Na ostrově bylo šest trosečníků z druhého člunu, ale ti se až k Žulovému domu nemohli dostat, protože most přes řeku Díků byl zdvižen.

„Je to dobré,“ pochvaloval si Pencroff, když vtrhl do Komína. „Je to dobré, Pane Smithi! Co tomu říkáte?“

„Myslím,“ řekl inženýr, „že boj nabývá nových forem. Je přece nemyslitelné, že by byli piráti tak hloupí a jednali dál způsobem tak nebezpečným.“

„Přes úžinu se nedostanou!“ prohlásil námořník. „Ayrtonova a Spilettova karabina jim v tom zabrání. Víte přece, že má dvoukilometrový dostřel.“

„Snad,“ odpověděl Cyrus Smith. „Piráti však mohou využít přílivu a veplout s ním do úžiny, z níž se zas s odlivem dostanou ven. A pak budou naše stanoviště pod palbou jejich děl neudržitelná.“

„Tisíc d'áblů!“ vykřikl Pencroff. „Ti ničemové chtějí zvednout kotvy!“

„Možná že se budeme muset stáhnout do Žulového domu,“ mínil Harbert.

„Počkejte ještě!“ řekl Cyrus Smith.

„Ale co Nab a pan Smith?“ ptal se Pencroff.

„Ti se sem vrátí, až bude třeba. Buďte připraven, Ayrton! Teď musí hovořit vaše a Spilettova karabina!“

Bystrý se počal opravdu otáčet kolem kotvy a projevoval úmysl přiblížit se k ostrůvku. Moře teď bude hodinu a půl stoupat. Proud v úžině už ustal, a tak bude briga snadno manévrovat. Pencroff ovšem trval proti Ayrtonovu mínění na svém přesvědčení, že se briga do úžiny neodváží.

Piráti na ostrůvku se stáhli k západnímu břehu a kolonistům nebezpeční nebyli. Naši přátelé byli totiž ukryti jednak v Komíně, jednak u ústí řeky. Piráti nevěděli ani o nich, ani o jejich karabinách a necítili se ohroženi.

Ale jejich omyl netrval příliš dlouho. Karabiny Gedeona Spiletta a Ayrtona řekly pirátům věci hodně nepříjemné, protože dva z nich padli mrtví na zem.

Nastal všeobecný úprk. Zbývajících deset lupičů se ani nepokoušelo sebrat padlé kamarády. Všichni se stáhli na východní břeh, nasedli tam do člunu a opřeli se do vesel.

„O osm méně!“ zvolal Pencroff. „Zdá se, že se Ayrton smluvil s panem Spilettem o společné práci.“

„Pánové,“ řekl Ayrton, nabíjeje znovu karabinu, „teď to bude vážnější. Briga vyplouvá.“

„Právě zdvihla kotvu,“ zvolal Pencroff.

„Ano, už pluje.“

Opravdu. Bylo jasně slyšet rachocení kladky, kterou posádka otáčela. Bystrý se napřed natočil ke kotvě, a když byla zdvižena, zamířil k ostrovu. Vítr vanul k břehu. Byla vytažena hlavní a vrcholová plachta a loď se pomalu blížila k pobřeží.

Obě hlídky u řeky Díků i v Komíně přihlížely vzrušeně lodnímu manévru, ale nijak se neprojevíly.

Kolonisté byli v hrozném postavení. Byli na malou vzdálenost vystaveni palbě lodních děl a nemohli na ni důrazně odpovídat. Jak teď mohou pirátům zabránit ve vylodění?

Cyrus Smith to chápal a uvažoval o všech možnostech. Kamarádi na něm budou chtít nějaké rozhodnutí. Ale jaké? Zavřít se v Žulovém domě, dát se obléhat a držet se tam – díky hojným zásobám – týdny či měsíce? Dobrá! Ale co potom? Piráti by byli stejně pány ostrova, který by podle libosti pustošili, a časem by se s vězni v Žulovém domě stejně vypořádali.

Zbývala však ještě naděje. Bob Harvey se snad neodváží s lodí do úžiny a zůstane za ostrůvkem. Od břehu by pak byl oddělen kilometrovou vzdáleností, která by účinek dělostřelby velmi zeslabila.

„Bob Harvey je dobrý námořník a nikdy do úžiny nevpluje!“ opakoval Pencroff. „Vím moc dobře, že by mohl brigu zničit, kdyby se stav moře zhoršil. A co by si bez ní počal?“

Loď se zatím přiblížila k ostrůvku a snažila se dostat k jeho jižnímu cípu. Vanula lehká bríza, a protože proud ustával, mohl Bob Harvey manévrovat s lodí, jak chtěl.

Cesta lodních člunů mu ukázala, kudy plout, a on se toho umíněně držel. Jeho plán byl velmi průhledný. Chtěl se dostat bokem ke Komínu a odpovědět granáty a koulemi na kulky, které mu způsobily v posádce takové ztráty.

Bystrý dosáhl ostrovního cípu, lehce se tam otočil, zdvihl hlavní plachtu a po větru zamířil k ústí řeky Díků.

„Ti bídáci sem plují!“ zvolal vztekle Pencroff.

V tom okamžiku příběhli Nab a Gedeon Spilett.

Oba usoudili, že bude lepší opustit stanoviště u ústí řeky. Jednali jen rozumně. Kolonisté se museli spojit, aby byli v rozhodující akci pohromadě.

Nab s novinářem příběhli, kryjíce se skálami. Déšť kulí, který se na ně snesl, nikoho z nich nezranil.

„Spilette! Nabe!“ volal na ně inženýr. „Nejste zraněni?“

„Ne,“ odpověděl novinář. „Jen několik škrábnutí odraženými kulkami. Ale ta prokletá briga pluje do úžiny!“

„Ano,“ přikývl pochmurně Pencroff. „A za deset minut zakotví před Žulovým domem.“

„Máte už nějaký plán, Cyrusi?“ ptal se novinář.

„Musíme se stáhnout do Žulového domu, dokud je ještě čas a dokud nás piráti nemohou spatřit.“

„To je i můj názor,“ odpověděl Gedeon Spilett. „A když se tam jednou zavřeme...“

„Poradíme se podle okolností,“ dopověděl Cyrus Smith.

„Vzhůru tedy a pospěšme si!“ vyzval všechny novinář.

„Nechcete, pane Smithi, abychom tu s Ayrtonem zůstali?“ ptal se námořník.

„Proč, Pencroffe?“ divil se Cyrus Smith. „Ne! Nebudeme se rozdělovat!“

Nesměli však už ztrácet ani vteřinu. Všichni vyrazili z Komína. Skalní val je chránil, takže nemohli být pozorováni z brigy, ale tři výstřely a nárazy kulek na skály jim dokázaly, že Bystrý je už velmi blízko.

V největší rychlosti se kolonisté vrhli k výtahu a vystoupili do Žulového domu, v němž byli už od rána zavřeni Top a Jup. Tam vběhli do velkého sálu.

Byl nejvyšší čas. Mezi větvemi v oknech spatřili brigu zahalenou dýmem a plující úžinou. Museli se dokonce stáhnout od oken, protože děla neustále střílela a náboje ze čtyř děl bily naslepo do skal od ústí řeky až ke Komínu.

Skály se tříštily a každý výstřel byl doprovázen hromovým hurá!

„Proklatci! Což nás objevili?“ zvolal Pencroff.

Kolonisté snad ani nebyli spatřeni, ale Bob Harvey asi rozkázal střílet po zamaskovaných oknech, která v této výši Žulové stěny vypadala jistě velmi podezřele. Briga dokonce palbu zesílila. Jedna z koulí prorazila větev kolem jednoho okna a odkryla otvor v Žulové skále.

Postavení kolonistů bylo zoufalé. Jejich úkryt byl prozrazen. Proti dělovým nábojům se bránit nemohli a nemohli se také chránit před úlomky žuly, které kolem nich jen pršely. Rozhodli se ustoupit do horní chodby a zanechat své obydlí napospas pustošení. Náhle však zaslechli temnou ránu a po ní strašné výkřiky,

Cyrus Smith i jeho druhové se vrhli k jednomu z oken...

Briga, zvednutá obrovskou vodní smrští, rozlomila se před jejich očima v několika vteřinách ve dvě a zmizela i s posádkou ve vlnách.

Obr. 6 – Briga, zvednutá obrovskou vodní smrští, rozlomila se ve dvě

Kapitola 4

KOLONISTÉ NA POBŘEŽÍ – AYRTON A PENCROFF ZACHRAŇUJÍ – ROZHOVOR PŘI SNÍDANI – PENCROFFOVY ÚVAHY – PODROBNÁ PROHLÍDKA LODNÍHO TRUPU – NEPORUŠENÁ PRACHÁRNA – NOVÁ BOHATSTVÍ – POSLEDNÍ TROSKY – KUS ZLOMENÉHO VÁLCE

„Vylétli do vzduchu!“ vykřikl Harbert.

„Ano, jako kdyby byl Ayrton zapálil prach!“ dodal Pencroff a vrhl se s Nabem a s Harbertem k výtahu.

„Co se to stalo?“ ptal se novinář, udivený tak nečekaným obratem.

„Ach, tentokrát se to dozvíme...“, řekl živě Cyrus Smith.

„Co se dozvíme?“

„Až pak! Až pak! Pojd'te, Spilette! Teď je důležité jen to, že jsou piráti vyřízeni.“

A Cyrus Smith s Gedeonem Spilettem se pustili za Pencroffem, Nabem a Harbertem na pobřeží.

Z brigy nespatri ani stěžň. Když byla loď smršť zdvižena, zlomila se, otočila se na bok a v této poloze byla vodním nárazem i potopena. Protože však v úzkém průlivu byla hloubka nejvýše šest metrů, bude zničený trup za odlivu obnažen.

Na moři plavalo několik trosek. Ráha s lanovím, klece s dosud živými slepicemi a bedny i sudy, které neustále vyplouvaly, jak se postupně z vraku uvolňovaly. Ale nikde se neobjevily kusy prken ani z paluby, ani z lodního pažení – což bylo při náhlém zničení Bystrého nepochopitelné.

Teprve po chvíli vypluly na hladinu oba stěžně, zlomené u samé paty, omotané potrháním lanovím a svinutými i vytaženými plachtami. Kolonisté nesměli dát ovšem proudu čas, aby všechna tato bohatství odnesl. Ayrton s Pencroffem skočili do pirogy, aby se pokusili zachytit všechny trosky z pobřeží ostrova i z ostrůvku.

Ale v okamžiku, kdy chtěli odrazit od břehu, Gedeon Spilett je zadržel:

„A co těch šest pirátů, kteří vylezli na pravý břeh řeky Díků?“

Kolonisté opravdu nesměli zapomínat, že se šest mužů z rozbitého člunu zachránilo u Trosek.

Pohlédli tím směrem. Nikoho však nespatri. Uprchlíci pravděpodobně utekli po zkáze brigy do vnitrozemí ostrova.

„Těmi se budeme zabývat později,“ řekl Cyrus Smith. „Mohou být ještě nebezpeční, protože jsou ozbrojeni, ale teď je nás šest proti šesti. To bude rovný boj. Starejme se o naléhavější věci!“

Ayrton s Pencroffem tedy odrazili a veslovali k troskám.

Přiliv byl velmi silný, protože měsíc stál už dva dny v úplňku. Trup lodi se vynoří z vln teprve za hodinu.

Ayrton s Pencroffem stačili uvázat lana na oba stěžně i na ostatní trosky.

Konce lan byly přitaženy k pobřeží u Žulového domu. Ostatní kolonisté spojenými silami věci vytahovali. Pak piroga pochytila všechny plovoucí drobnosti, klece s drůbeží, bedny a sudy; vše bylo ihned dopraveno do Komína. Po vlnách pluly i mrtvoly. Mezi nimi poznal Ayrton také mrtvolu Boba Harveyho. Ukázal ji rozechvěně Pencroffovi a řekl:

„Tímhle jsem kdysi také byl, Pencroffe!“

„Ale už nejsi, Ayrton!“ odpověděl námořník.

Všem bylo divné, že počet mrtvých byl velmi malý. Sotva pět či šest mrtvol, které teď s počínajícím odlivem pluly do moře. Piráti překvapení zkázou lodi neměli zřejmě čas utéci z brigy, a když se loď položila na bok, zůstali uvěznění v podpalubí. Odliv hnal uvolněné mrtvoly k oceánu a ušetřil tak kolonistům smutnou práci s jejich pohřbíváním někde na ostrově.

Celé dvě hodiny byli Cyrus Smith a jeho společníci zaměstnáni jen shromažďováním trosek a sušením zcela nepoškozených plachet. Hovořili málo, protože je práce plně zaměstnala, ale hlavami jim probíhaly roje myšlenek.

Získat brigu nebo aspoň její vrak znamenalo by pro ně úžasné bohatství. Loď je tak trochu svět v malém a kolonie se mohla obohatit o velké množství užitečných potřeb. Mohla by to být ve velkém obdoba bedny nalezené u Trosek.

„Možná že budeme moci brigu vyzvednout,“ míní Pencroff. „Má-li jen trhlinu, dá se opravit. A loď o třech nebo čtyřech stech tunách je vedle naší Bonaventury opravdovou lodí. Dá se s ní plout daleko. A dá se s ní plout, kam kdo chce! Rozhodně se na to musíme s panem Smithem a s Ayrtonem podívat. Bude to stát za námahu.“

Obr. 7 – Mezi nimi poznal Ayrton i mrtvolu Boba Harveyho

Bude-li briga opravdu ještě schopna plavby, vzrostou tím nesmírně naděje kolonistů na návrat do vlasti. Ale k rozhodnutí této důležité otázky museli napřed počkat na odliv, až si budou moci celou brigu řádně prohlédnout.

Když byly všechny trosky zajištěny u břehu, shodli se kolonisté na přestávce k snídani. Vždyť doslova umírali hladem. Naštěstí nebyla spižirna daleko a Nab byl zručný kuchař. Kolonisté jedli v Komínu a při jídle pochopitelně hovořili jen o nečekaném rozuzlení, které tak zázračně kolonii zachránilo.

„Zázračně je jediné vhodné slovo,“ opakoval Pencroff. „Vždyť ti bidáci vylétli do vzduchu v nejvhodnější chvíli. V Žulovém domě to už počínalo být nesnesitelné.“

„Víte snad, Pencroffe, jak se to stalo?“ zeptal se Gedeon Spilett. „Co mohlo způsobit zkázu brigy?“

„To je docela jednoduché, pane Spilette. Na pirátské lodi není udržován takový pořádek jako na lodi válečné. Piráti nejsou námořníci. Je jasné, že prachárna zůstala otevřená. Piráti bez ustání stříleli a pak stačila neobratnost nebo neopatrnost některého z nich a loď vylétla do vzduchu.“

„Pane Spilette,“ vmísil se do hovoru Harbert, „mne jenom udivuje, že exploze nebyla doprovázena silnější ranou. Nebyl to výbuch nijak silný. Zdálo se mi, že se loď spíše potopila, než vybuchla.“

„To tě udivuje, chlapče?“ ptal se inženýr.

„Ano, pane Smithi.“

„Mne také, Harberte,“ odpověděl Cyrus Smith. „Ani já to nechápu. Až si však trup brigy prohlédneme, jistě poznáme pravou příčinu katastrofy.“

„Snad si nemyslíte, pane Smithi,“ řekl Pencroff, „že Bystrý se prostě potopil jako loď, která narazí na skálu?“

„Proč ne?“ ptal se Nab. „Nejsou snad v úžině skály?“

„Dobrá, Nabe,“ odpověděl Pencroff, „ale v pravé chvíli jsi neměl otevřené oči. Okamžik před potopením jsem jasně viděl, že se briga zdvihla na obrovské vlně a spadla pak levým bokem dolů. Kdyby byla jen narazila, byla by se potopila klidně jako počestná loď, která jde ke dnu.“

„Když to právě nebyla počestná loď!“ namítal Nab.

„Uvidíme, Pencroffe,“ uzavřel Cyrus Smith.

„Uvidíme,“ souhlasil námořník. „Ale vsadil bych se o hlavu, že v úžině skály nejsou. Nechcete přece, pane Smithi, znovu dokazovat, že i v této události je něco nadpřirozeného?“

Cyrus Smith neodpověděl.

„Ať už to byl náraz nebo výbuch,“ prohlásil Gedeon Spilett, „jistě uznáte, Pencroffe, že se to stalo v pravý čas.“

„Ano... ano...,“ odpověděl námořník. „Ale o to teď nejde. Ptám se pana Smithe, nevidí-li v tom něco nepřirozeného.“

„Ještě se nemohu vyjádřit, Pencroffe,“ řekl inženýr. „To je vše, co vám mohu teď říci.“

Tato odpověď Pencroffa nijak neuspokojila. Trval na svém „výbuchu“ a nemínil ustoupit. Nikdy nepřipustí, že by bylo v úžině nějaké neznámé skalisko. Vždyť dno úžiny bylo stejně písčité jako celé pobřeží a on je za odlivu už několikrát přešel. A ve chvíli, kdy briga vylétla, byl příliv. Znamenalo to, že loď měla větší hloubku, než potřebovala, a že mohla proplout bez nárazu na skály, které ani při odlivu není vidět. Z toho plyne, že loď nenarazila na skálu, nýbrž vylétla do vzduchu.

Nutno přiznat, že Pencroffovy úvahy nebyly nijak neoprávněny.

V půl druhé nasedli kolonisté do pirogy a odpluli na místo katastrofy. Teď litovali, že byly zničeny oba lodní čluny. Jeden byl rozbit u ústí řeky Díků a byl zcela nepoužitelný. Druhý zmizel i s brigou pod vodou. Protože nevyplul, byl jistě lodí rozdrcen.

Lodní trup Bystrého už začal vystupovat nad hladinu. Briga neležela na boku, protože po ztrátě stěžňů a po vyrazení přítěže klesla ke dnu kýlem vzhůru. Působením nevysvětlitelné podmořské síly se téměř obrátila. Táž síla byla také příčinou oné vodní smrště.

Kolonisté trup obepluli a tou měrou, jak moře klesalo, mohli pozorovat když ne příčinu katastrofy, tedy aspoň její následky.

Boky brigy byly na přídi po obou stranách kýlu asi dva metry od přídního trámce strašně

rozervány v délce aspoň šesti metrů. Byly to průrvy, které nebude možno opravit. Zmizelo z nich také dvojité měděné obložení, jako by bylo bývalo rozmetáno v prach. Právě tak zmizela beze stopy lodní žebra, železné patky a spojovací trámce. Po celé délce trupu až k zádi byly boční trámce vyrvány. Kýl byl nepochopitelně strašnou silou oderván od kýlového trámce a na několika místech v celé šíři přeražen.

„Tisíc ďáblů!“ zaklel Pencroff. „Tuhle loď už nezdviháme.“

„To opravdu nebude možné,“ souhlasil Ayrton.

„Ale byl-li to výbuch,“ poznamenal Spilett, „pak se projevil hrozně podivnými následky. Rozerval lodní kýl vně lodi, místo aby vyrazil kajutu a palubu. Tyhle široké průrvy ukazují spíš na náraz do skály než na výbuch prachu.“

„Přitom v úžině skály nejsou,“ opakoval námořník. „Přiznám vám, co chcete, ale náraz na skálu ne!“

„Pokusme se vniknout do brigy,“ navrhl inženýr. „Možná že se tam dovíme něco o příčině zkázy.“

To byla nejlepší rada. Bylo také nutno vyšetřit, co v lodi zůstalo, a zařídit záchranné práce.

Vstup do nitra brigy byl snadný. Voda stále klesala a palubní prostor pod převrženou lodí už byl dostupný. Přítěž – kusy litiny – prorazila palubu na mnoha místech. Těmito otvory unikala se šuměním voda. Cyrus Smith a jeho přátelé postoupili se sekerami v ruce k rozbité palubě. Ta byla zavalena množstvím beden, jejichž obsah snad nebude poměrně krátkým pobytem ve vodě příliš poškozen.

Kolonisté se především postarali o zajištění těchto věcí. Voda se vrátí až za několik hodin a tohoto času nutno využít co nejvýhodněji. Ayrton s Pencroffem připevnili nad otvorem v lodním trupu kladku a počali bedny a sudy vytahovat.

Piroga je vozila na pobřeží. Odváželi všechno. Na třídění bude dost času později.

Kolonisté s uspokojením zjistili, že briga byla naložena velmi rozmanitým nákladem. Byl zde výběr všech nástrojů, průmyslových výrobků, náčiní a potřeb, jaké se nakládají na lodi plující do Polynésie. Kolonisté mohli doufat, že tu najdou ode všeho něco, a prohlásili, že tohle je právě to, co Lincolnovu ostrov dosud chybělo.

Cyrus Smith přitom s němým údivem zjišťoval, že nejen trup brigy, ale i celé její zařízení, především směrem k přídi nesmírně utrpěly podivným nárazem, který katastrofu způsobil. Přepážky a vzpěry byly rozervány, jako by byl uvnitř brigy vybuchl granát. Kolonisté mohli snadno přecházet z příde na záď. Stačilo jen vyklidit bedny rozházené všemi směry. Nebyly to ostatně velké bedny, které by se těžko vynášely, nýbrž jen bedničky, takže je vyložili celkem snadno.

Tak se dostali kolonisté na záď do prostoru, nad nímž byla kdysi kajuta. Zde také hledal Ayrton v noci prachárnu. Cyrus Smith doufal, že nevylétla-li do vzduchu, najdou v ní některé soudky s prachem zachované. A protože prach bývá ještě v kovovém obalu, neutrpěl možná vodou a bude ještě použitelný.

Inženýr nebyl zklamán. Mezi velkým množstvím nábojů našel asi dvacet sudů vyložených mědí, které byly ihned opatrně vytaženy. Pencroff se přitom na vlastní oči přesvědčil, že záhuba Bystrého nebyla způsobena výbuchem. Právě tato část brigy utrpěla nejméně.

„To je možné,“ prohlásil paličatý námořník, „ale v úžině žádná skála není!“

„Tak co se tu vlastně stalo?“ ptal se Harbert.

„Nevím,“ přiznal se Pencroff. „Ani pan Smith to neví, nikdo to neví a nikdo se to nikdy nedoví.“

Za této prohlídky uplynulo několik hodin a voda počala opět stoupat. Záchranné práce musely být přerušeny. Kolonisté se ostatně nemuseli bát, že vrak bude odnesen do moře. Byl tu uložen tak bezpečně, jako kdyby byl zakotven.

Mohli klidně čekat na příští odliv a pokračovat pak v práci. S lodí se nedalo stejně nic dělat. Kolonisté si však musí pospíšet se zachráněním všech zbytků, než budou pohlceny pohyblivým pískem na dně úžiny.

Bylo pět hodin večer. Dnešní den byl tvrdý den. Všichni s velkou chutí pojedli a přes hroznou únavu neodolali a šli se podívat na bedny, které dopravili z lodi na břeh.

Většina beden obsahovala obleky, které udělaly kolonistům velikou radost. Teď se mohli nově obléci od prádla až po boty všech velikostí.

„To jsme bohatí!“ jásal Pencroff. „Ale co s tím vším budeme dělat?“

Námořníkovu hurá se ozývalo nad každým soudkem rumu, tabáku, střelných i sečných zbraní, balíků bavlny, polního náradí, tesařských, mlýnských a kovářských nástrojů, nad bednami nejrůznějších semen. To vše nebylo krátkým pobytem v moři nijak zničeno. Ach, jak by byly tyto věci bývaly přijaty před dvěma roky! Ale i dnes, když se důmyslní kolonisté vyzbrojili už sami, budou jich moci dobře využít.

Ve skladištích Žulového domu bylo místa dost. Ale den se už končil, a tak všechno nemohlo být sneseno do skladišť. Kolonisté také nesměli zapomínat na oněch šest pirátů z Bystrého, kteří se dostali na ostrov. Byli to jistě ničemové prvního řádu, před nimiž se musí mít na pozoru. Ač byl most přes řeku zdvižen, nemohly být řeka a potok vážnou překážkou, která by piráty zastavila. Puzeni zoufalstvím, mohli se stát takoví zločinci velmi nebezpečnými lidmi.

Kolonisté se později rozhodnou, jak se vůči nim zařídí. Zatím bylo nutno hlídat bedny a sudy pod Komínem. Na hlídce se po celou noc všichni střídali.

Noc uplynula, aniž se piráti o něco pokusili. Ostatně Jup s Topem, hlídající pod Zulovým domem, byli by je jistě prozradili.

Tak uplynuly i další tři dny – 19., 20. a 21. října. Kolonisté byli zaměstnáni zachraňováním všeho, všech částí nákladu i lodí, které mohly mít cenu a jichž se mohlo nějak použít. Za odlivu bylo vyklizováno podpalubí. Za přílivu byly zachráněné věci uskladňovány. Větší část měděného pobití byla z trupu strhána. Vrak se denně víc a více obnažoval. Dříve než byly nejtěžší předměty pohlceny pískem, potopil se Ayrton s Pencroffem několikrát až na dno úžiny a zajistil tam řetězy kotvy brigy, pláty její přítěže a všechna čtyři děla. Těžké předměty byly nadlehčeny prázdnými sudy a vytaženy na břeh.

Zbrojnice kolonistů byla v těchto dnech obohacena stejně jako skladiště.

Pencroff s obvyklou neskromností viděl v duchu už postavenou baterii, která bude ovládat úžinu až po ústí řeky. Se čtyřmi děly se kolonisté ubrání celému loďstvu, které by se do vod Lincolnova ostrova odvážilo.

Za krátký čas zbyl z brigy jen nepoužitelný vrak. Špatné počasí pak rychle dokončilo jeho zkázu. Cyrus Smith chtěl vrak původně vyhodit do povětří, aby jeho trosky byly vyvrženy na břeh, ale silný severovýchodní vítr a rozvlněné moře mu prach ušetřilo.

V noci z 23. na 24. října se vrak úplně rozpadl a část trosek byla stejně vržena na břeh.

Zbývá ještě dodat, že lodní papíry ani po nejpečlivějším prohledání všech skříní v kajutách nebyly nalezeny. Piráti zničili zřejmě vše, co se týkalo kapitána i majitele Bystrého. Protože na zádi nebyla ani deska se jménem mateřského přístavu, nebylo možno národnost brigy zjistit. Jen podle tvaru přídě Ayrton a Pencroff usoudili, že loď byla postavena v Anglii.

Týden po katastrofě, či spíše po nevysvětlitelném zničení lodí, nebylo z brigy ani za odlivu nic vidět. Její trosky se rozpadly.

Obr. 8 – Mezi velkým množstvím nábojů našel asi dvacet sudů vyložených mědí

Tajemství zkázy lodi by nebylo bývalo asi nikdy vysvětleno, kdyby dne 30. listopadu nebyl Nab při obchůzce pobřeží našel kus silného válce, který byl rozerván výbuchem. Na kraji byl tak zkroucen, jako by byl býval součástí nějakého výbušného zařízení.

Nab přinesl kovový útržek inženýrovi, který právě pracoval se svými druhy v Komíně.

Cyrus Smith si válec pozorně prohlédl a obrátil se pak k Pencroffovi:

„Vy tedy trváte na tom, že Bystrý nebyl zničen nárazem na skálu?“

„Trvám, pane Smithi. Víte přece stejně dobře jako já, že v úžině žádné skály nejsou.“

„A co když narazil Bystrý na tento kus železa?“ zeptal se inženýr.

„Cože? Na tenhle váleček?“ zvolal v největším údivu Pencroff.

„Přátelé,“ pokračoval Cyrus Smith, „vzpomínáte si, že briga byla před potopením zdvižena jakousi vodní smršťí?“

„Ano, pane Smithi,“ řekl Harbert.

„Nuže, chcete vědět, co onu smršť způsobilo? Je to tohle!“ A inženýr ukázal na prasklý válec.

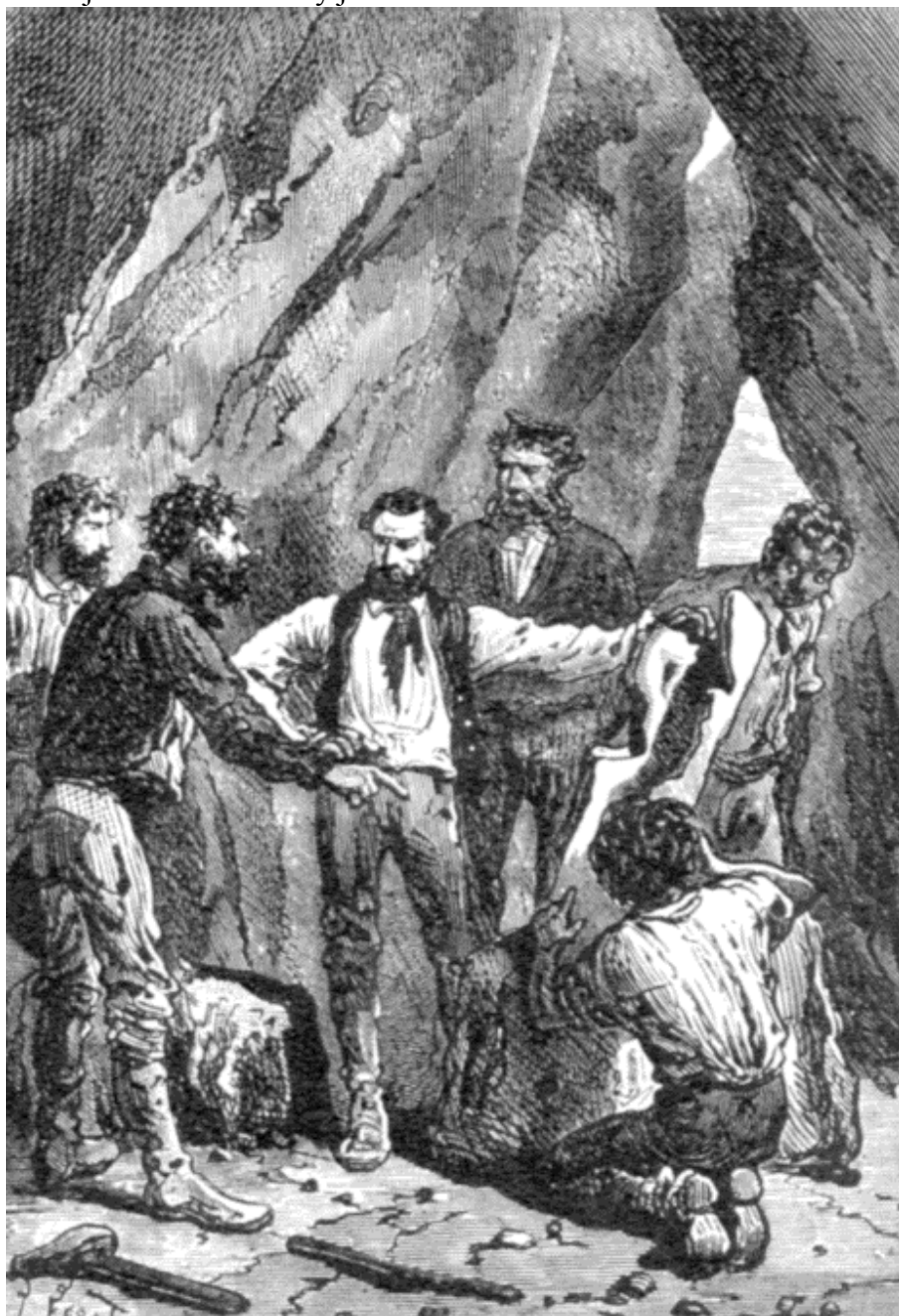
„Tohle!“ podivil se Pencroff.

„Ano. Tento válec je vše, co zbylo z torpéda!“

„Z torpéda!“ zvolali všichni kolonisté.

„A kdo by to torpédo vystřelil?“ ptal se Pencroff, který nechtěl ustoupit.

„Mohu vám říci jen jedno: že já jsem to nebyl!“ odpověděl Cyrus Smith. „Lod' však zničilo torpédo a vy všichni jste viděli následky jeho úžasné ničivosti.“

Obr. 9 – A inženýr ukázal na prasklý válec

Kapitola 5

INŽENÝRŮV VÝKLAD – PENCROFFOVY ÚŽASNÉ PŘEDSTAVY – BATERIE VE SKÁLE – ČTYŘI VÝSTŘELY – ZBYLÍ PIRÁTI – AYRTONOVO VÁHÁNÍ – UŠLECHTILOST CYRUSE SMITHE – PENCROFFOVO POKÁNÍ

Podmořský výbuch torpéda vysvětloval vše. Cyrus Smith, který se za války Severu proti Jihu zabýval těmito strašnými zbraněmi, nemohl se mýlit. Jedině účinkem tohoto válce, naplněného nitroglycerínem, kyselinou pikrovou nebo jinou výbušninou podobného účinku, mohl být vyzdvižen v úžině onen vodní sloup. Jedině působením torpéda mohla být briga rozervána u kýlu a ihned potopena. Proto také nemohla být loď opravena, neboť její trup byl strašlivě roztrhán. Torpédu, které může zničit válečný obrněnec stejně jako rybářskou bárku, nemohl Bystrý vzdorovat.

Ano. Torpédo vysvětlovalo vše... kromě otázky, jak se mohlo v těchto vodách objevit.

„Přátelé,“ pokračoval Cyrus Smith, „teď už nemůžeme pochybovat o přítomnosti záhadné bytosti, která je možná trosečníkem jako my, opuštěným na našem ostrově. Aby byl zasvěcen i Ayrton, zopakujme si sled všech těch podivných příhod. Kdo je onen šlechetný neznámý, jehož zásah se tolikrát projevil v náš prospěch? Nedovedu si to představit. Jaký zájem má na svém jednání a proč se po tolika dobrodružích ještě skrývá? Nechápu to. Tím však jeho služby neztrácejí na své působivosti a jsou takového druhu, že je mohl prokázat jen člověk nadaný téměř zázračnou mocí. Ayrton je mu zavázán stejně jako my. Jestliže mě neznámý zachránil po pádu do moře, napsal jistě i onu listinu, kterou vložil do láhve a kterou nás upozornil na postavení našeho přítele. Jsem přesvědčen, že to byl on, kdo nám poslal bednu s nejpotřebnějšími věcmi, a že on ji umístil u mysu Trosek. On také zapálil oheň na výšině ostrova a usnadnil vám tak přistání. On vystřelil kulku, kterou jsme našli v mase pekariho. On vystřelil i torpédo, které zničilo pirátskou loď. Jedním slovem: všechno tajemné a nevysvětlitelné, s čím jsme se tu setkali, pochází od něho. Ať je to kdokoli, trosečník nebo vyhnanec, zaslouží si všechnu naši vděčnost, nechceme-li být nevďečníky. Zavázal si nás nesmírným dluhem a já doufám, že mu jej budeme moci jednou splatit.“

„Myslím, že máte pravdu, Cyrusi,“ řekl Gedeon Spilett. „Ano, žije zde skoro všemocná bytost, která je skryta v některé části ostrova a jejíž vliv se tak příznivě projevuje v náš prospěch. Řekl bych skoro, že tento muž vládne nadpřirozenými prostředky, kdyby nadpřirozenost byla v obyčejném životě možná. Je to on, kdo má s námi tajné spojení studnou v Žulovém domě! Je to on, kdo nám poslal láhev při první plavbě lodi kolem ostrova. Je to on, kdo vyhodil Topa z jezera a usmrtil moroně! Je to on, kdo podle vší pravděpodobnosti zachránil vás, Cyrusi, z vln, a to za okolností, kdy žádný jiný člověk by nemohl nic dělat? Jestliže je to on, pak má ve svých rukou moc, která z něho dělá vládce všech živlů.“

Všichni cítili, že novinářovy úvahy jsou správné.

„Ano,“ pokračoval Cyrus Smith. „Nemůžeme-li už pochybovat o zásahu lidské bytosti, musíme připustit, že má k dispozici takové prostředky, které vysoko přesahují vše, co lidstvo dosud zná. V tom je jistě nějaké tajemství, ale objevíme-li toho člověka, objevíme i jeho tajemství. Otázka teď zní: máme respektovat přání toho muže zůstat neznámým nebo se máme dostat až k němu?“

„Já myslím,“ řekl Pencroff, „že je to velmi dobrý člověk a že si zaslouží všechnu naši úctu.“

„Dobrá, Pencroffe, ale to není odpověď,“ namítl Cyrus Smith.

„Já si zas myslím,“ řekl Nab, „že ho můžeme hledat jak chceme, ale on že se objeví, až bude sám chtít.“

„To, co říkáš, Nabe, není nijak hloupé,“ doznal Pencroff.

„Souhlasím s Nabem,“ prohlásil Gedeon Spilett. „Neznamená to však, že se nemáme pokusit ho hledat. Ať už tu tajemnou bytost najdeme nebo ne, musíme vykonat aspoň svou povinnost.“

„Co si o tom myslíš ty, chlapče?“ obrátil se inženýr k Harbertovi.

„Já bych mu chtěl poděkovat,“ řekl živě hoch, „především za to, že zachránil vás, a potom za to, že zachránil nás.“

„To je správné, chlapče,“ souhlasil Pencroff. „I já bych mu chtěl poděkovat, a vlastně my všichni. Nejsem zvědavý, ale jedno oko bych obětoval, abych mohl tu podivnou bytost spatřit. Musí

to být krásný a silný muž s nádherným plnovousem, s vlasy jako sluneční paprsky a jistě leží na oblacích a drží v ruce velikou kouli.“

„Vždyť nám tu líčíte obraz boha, Pencroffe,“ smál se Gedeon Spilett.

„To je možné,“ odpověděl námořník, „já si ho tak představuji.“

„Co říkáte vy, Ayrton?“ ptal se inženýr.

„Pane Smithi, nemohu vám ještě říci své mínění. Co uděláte, to bude dobré. Chcete-li, abych se zúčastnil hledání, rád vám pomohu.“

„Děkuji vám, Ayrton,“ pokračoval inženýr. „Ale chtěl bych na svou otázku přímou odpověď. Jste naším kamarádem. Už několikrát jste nám dokázal svou oddanost. Ptal jsem se proto i vás na věc rozhodné důležitosti. Mluvte tedy!“

„Pane Smithi,“ odpověděl Ayrton, „myslím, že musíme udělat vše, abychom neznámého dobrodince našli. Co když je sám? Co když trpí? Co když potřebuje začít nový život? Také já mám u něho dluh k placení. Byl to jistě on a nikdo jiný, kdo připlul k ostrovu Taboru, našel tam známého vám nešťastníka, dal vám to vědět, a vy jste mě zachránili...! Jen díky jemu jsem se stal opět člověkem. Nikdy na to nezapomenu.“

„Rozhodnuto,“ řekl Cyrus Smith. „Začneme ho hledat co nejdříve. Nenecháme ani kousek ostrova bez prohlédnutí. Prohledáme jej až do jeho nejtajnějších úkrytů a ať nám neznámý přítel odpustí naši snahu!“

Kolonisté věnovali několik dnů práci na senoseči a na žních. Než se pustí do prohledávání ostrova, chtěli všechny nutné práce dokončit. Byla doba zrání zeleniny a plodin z ostrova Taboru. Všechno museli sklídit a uložit. Naštěstí měli v Žulovém domě dost místa k uskladnění všeho bohatství ostrova. Produkty kolonie byly pečlivě roztříděny a zajištěny. Všichni kolonisté doufali, že je zajišťují před zvířaty, a nikoli před lidmi. Vlhka se v Žulovém domě bát nemuseli. Několik přirozených výklenků v horní chodbě rozšířili nebo prohloubili špičáky i výbušnými náložemi a Žulový dům se tak stal hlavním skladem potravin, střeliva, nástrojů, náradí a potřeb, tedy hmotnou zásobárnou kolonie.

Děla z brigy byly krásné kusy z kované oceli. Na Pencroffovo naléhání byla kladkami a provazy vytažena až do Žulového domu. Mezi okny byly upraveny střílny a žulovou stěnou brzy vyčnívala jejich lesklá ústí. Z této výše ovládala děla celé pobřeží zálivu Unie. Byl to malý Gibraltar³, který by ohrozil palbou každou loď plující z moře k ostrovu.

„Pane Smithi,“ řekl Pencroff inženýrovi 8. listopadu, „když už máme baterii umístěnou, měli bychom vyzkoušet její dostřel.“

„Myslíte, že to bude užitečné?“ ptal se inženýr.

„Nejen užitečné, ale nezbytné. Jak bychom jinak zjistili vzdálenost, na kterou můžeme posílat ty krásné náboje, kterými jsme tak zásobeni?“

„Zkusíme to tedy, Pencroffe,“ souhlasil Cyrus Smith. „Myslím však, že bychom neměli dělat zkoušku s obyčejným střelným prachem, který bych rád ušetřil, ale se střelnou bavlnou, které budeme mít vždycky dost.“

„A snesou děla výstřel střelnou bavlnou?“ ptal se novinář, který byl stejně jako Pencroff zvědav na zkoušku ostrovního dělostřelectva.

„Myslím, že ano. Budeme však stejně opatrní,“ řekl inženýr.

Cyrus Smith právem předpokládal, že děla jsou udělána skvěle. Vždyť se v tom vyznal. Zhotovena z kované oceli a nabíjena odzadu, musela vydržet největší tlak a střílet na značnou vzdálenost. Má-li mít náboj velký účinný dostřel, musí být dráha co nejstrmější a toho lze docílit jen velkou počáteční rychlostí.

„A počáteční rychlost závisí na množství použitého prachu,“ vysvětloval inženýr. „Tato otázka se při výrobě přenáší na otázku nejpevnějšího materiálu. A ocel je k tomu ze všech kovů nejvhodnější. Můžeme tedy předpokládat, že naše děla vydrží bez nebezpečí i tlak plynů ze střelné bavlny a dají nám nejlepší palebné výsledky.“

„Bude nám to jasnější, až to vyzkoušíme,“ řekl na to nedočkavý Pencroff.

³ Gibraltar je anglická skalní pevnost v jižním Španělsku, ovládající vstup do Středozemního moře

Všechna děla byla v dokonalém stavu. Hned po vytažení z vody si je vzal námořník na starost a úzkostlivě je ošetřil. Strávil mnoho hodin leštěním, natíráním tukem, čištěním odpalovacího zařízení, závěru a vrtání. Nyní se děla leskla jako na fregatě*⁴ Unie.

Téhož dne byla všechna čtyři děla za účasti celé kolonie – i Topa a Jupa – vyzkoušena. Byla nabita střelnou bavlnou. Inženýr pečlivě propočítal její výbušný účinek, který je čtyřikrát větší než účinek střelného prachu. K výstřelu použil válcových, vpředu zašpičatělých nábojů.

Pencroff se chopil odpalovací šňůry a připravil se k palbě.

obr. 10 – Strávil mnoho hodin leštěním

Na inženýrovo znamení vyšla rána. Náboj namířený k moři přelétl ostrůvek Spásky a ztratil se v oceánu ve vzdálenosti, kterou nebylo možno přesně odhadnout.

Druhé dělo bylo namířeno na okraj Trosek. Náboj na kusy roztrávil skálu vzdálenou pět a půl kilometru od Žulového domu.

Toto dělo odpálil Harbert a byl na svou ránu náležitě hrdý. Ještě větší hrdost nad chlapcovým úspěchem pocítil Pencroff. Tento výstřel dělal jeho milovanému chlapci opravdu čest.

⁴ Fregata je starý název pro válečnou loď středního typu.

Třetí náboj vyletěl nad přesypy u severní části zálivu Unie a padl do písku přes sedm kilometrů daleko. Tam sklouzl po přesypu a zmizel v oblaku pěny v moři.

U čtvrtého děla Cyrus Smith nálož trochu zvětšil, aby vyzkoušel největší dostřel. Všichni kolonisté ustoupili do chodeb, aby byli kryti, kdyby se dělo roztrhlo. Odpálení provedli dlouhou šňůrou.

Ozvala se strašná rána, ale dělo vydrželo. Kolonisté se vrhli k oknům a viděli, jak náboj roztříštil skálu na Jižní čelisti – devět kilometrů daleko – a padl do Žraločí zátoky.

„Nu, pane Smithi,“ zvolal Pencroff, jehož hurá mohlo soutěžit s hlukem výstřelu, „co říkáte naší baterii? Teď se mohou objevit před Žulovým domem třeba všichni piráti Tichého oceánu. Bez našeho dovolení tu už nikdo nepřistane.“

„Věřte, Pencroffe, že bych to raději nechtěl zkoušet,“ řekl na to Cyrus Smith.

„Mimochodem, přátelé,“ pokračoval Pencroff, „co uděláte s těmi šesti ničemy na ostrově? Nenecháme je tu přece pobíhat našimi lesy, loukami a poli. Je to divoká zvěř, takoví piráti, a my bychom s nimi měli naložit jako s jaguáry. Co myslíš ty, Ayrtone?“ obrátil se Pencroff k novému kamarádovi.

Ayrton s odpovědí chvíli váhal. Cyruse Smithe zamrzelo, že dal Pencroff Ayrtonovi tak neomalenou otázku. Byl také dojat Ayrtonovou klidnou odpovědí:

„Já byl kdysi také takovým jaguárem, Pencroffe.“

A Ayrton pomalým krokem odešel.

Pencroff pochopil.

„Jaký jsem to pitomec!“ naříkal. „Ubohý Ayrton! A má přece právo hovořit o tom jako kdokoli jiný!“

„Ano,“ souhlasil Gedeon Spilett. „Jeho skromnost mu však dělá čest a my musíme mít ohled na jeho smutnou minulost.“

„Samozřejmě, pane Spilette,“ odpověděl námořník. „Teď si budu dávat dobrý pozor. Raději bych si ukousl jazyk, než bych Ayrtona ještě zarmoutil. Vraťme se teď k těm pirátům. Zdá se mi, že nemají právo na naše smilování a že se jich stejně budeme muset jednou zbavit.“

„To je váš názor, Pencroffe?“ ptal se inženýr.

„Ano, to si myslím.“

„Nechtěl byste však počkat – než je začneme nemilosrdně pronásledovat – na jejich nepřátelský projev?“

„Nestačí snad to, co udělali?“ ptal se Pencroff, který takové ohledy nechápal.

„Možná že se jejich city zatím změnil,“ řekl Cyrus Smith. „Možná že dnes už litují...“

„Ti a litovat!“ zvolal Pencroffa pokrčil rameny.

„Pencroffe, vzpomeň si na Ayrtona!“ řekl Harbert a sevřel námořníkovu ruku. „Stal se přece zas čestným člověkem!“

Pencroff pohlédl na druhy. Nikdy by byl nevěřil, že se jeho návrh setká s nesouhlasem. Jeho prudká povaha nemohla připustit, aby se smířili na ostrově s ničemy, se spoluviníky Boba Harveyho a s vrahy z posádky Bystrého. Díval se na ně jako na divou zvěř, kterou nutno bez váhání vyhubit.

„Hleďme,“ řekl, „všichni jsou proti mně. Chcete snad být k těm bídíkům milosrdní? Dobrá. Jen abyste později nelitovali!“

„Jakému nebezpečí se vystavujeme?“ ptal se Harbert. „Stačí, když si budeme dávat pozor.“

„Hm,“ bručel novinář, který dosud mlčel. „Je jich šest a jsou dobře ozbrojeni. Kdyby se každý z nich někde skryl a zastřelil jednoho z nás, byli by brzy pány ostrova.“

„Proč to tedy už neudělali?“ ptal se Harbert. „Patrně to není v jejich zájmu. Nás je ostatně také šest.“

„Dobrá, dobrá,“ řekl Pencroff, kterého žádný důvod nemohl přesvědčit. „Nechme ty chlapíky na pokoji a nemysleme na ně.“

„Nedělej se tak zlým, Pencroffe,“ řekl Nab. „Kdyby se jeden z těch ubožáků octl v dostřelu tvé pušky, stejně bys na něho nevystřelil.“

„Vystřelil bych na něho jako na vzteklého psa, Nabe,“ odpověděl chladně námořník.

„Pencroffe,“ řekl mu Cyrus Smith, „až dosud jste dal vždy na mou radu. Nechtěl byste mi

důvěřovat i v této věci?“

„Udělám, co budete chtít, pane Smithi,“ odpověděl námořník, ale přesvědčen dosud nebyl.

„Čekajme a neútočme, dokud nebudeme napadeni!“

Tím bylo rozhodnuto o postoji vůči pirátům, ačkoli si Pencroff od toho nic dobrého nesliboval. Nebude tedy útočit, ale bude neustále ve střehu. Ostrov byl ostatně velký a úrodný. Jestliže zůstalo v duši těch ničemů aspoň trochu počestnosti, mohou se tu uživit. Bylo jistě v jejich zájmu, aby v nových podmínkách začali nový způsob života. Samozřejmě že by to neudělali z lidskosti, ale z nutnosti. Kolonisté se však už nebudou moci pohybovat volně. Teď se musí mít na pozoru před šesti piráty, kteří se potloukají po ostrově a mohou být právě těmi nejhoršími. Ztráta bezpečnosti by byla vážnou věcí i pro lidi méně statečné, než byli kolonisté.

Ale na tom nezáleží. Kolonisté byli teď proti Pencroffovi v právu. Budou v právu i v budoucnu? To se uvidí.

Kapitola 6

PLÁN VÝPRAVY – AYRTON V OHRADĚ – NÁVŠTĚVA BALONOVÉHO PŘÍSTAVU – PENCROFFOVY OBJEVY NA PALUBĚ BONAVENTURY – TELEGRAM DO OHRADY – AYRTON NEODPOVÍDÁ – RANNÍ ODCHOD – PROČ VEDENÍ NEFUNGUJE – VÝSTŘEL

Nejdůležitější věcí pro kolonisty bylo uskutečnit úplnou prohlídku ostrova, pro kterou se už dříve rozhodli a která teď bude mít dvojí cíl: objevit především tajemnou bytost, o jejíž existenci nemohli už pochybovat, a zároveň zjistit, co je s piráty, kam se ukryli, jaký vedou život a čeho se od nich mohou nadít.

Cyrus Smith chtěl vyrazit hned; ale výprava potrvá několik dní a bude třeba vzít s sebou na káře potřeby k táboření a různé nástroje. V té době se však jeden z oslů zranil na noze a nemohl být zapřažen. Potřeboval několik dní odpočinku, a tak bylo rozhodnuto odložit výpravu o týden, na den 20. listopadu. Listopad v této šířce odpovídá květnu na severní polokouli. Byla to nejkrásnější doba. Slunce se vracelo od obratníku Kozoroha a dny se prodlužovaly. Byla nejpráhodnější doba k chystání výpravě, která při zdárném zakončení může přinést důležitá odhalení i v otázce přírodního bohatství ostrova, protože Cyrus Smith se chystal i k prohlídce nejhustší části lesa Divokého západu, který se táhl až k Hadímu ocasu.

Celých devět dnů před odchodem byly dokončovány práce na planině Výhledu.

Bylo také nutné, aby se Ayrton vrátil do ohrady, kde domácí zvířata potřebovala už jeho péči. Ayrton se rozhodl strávit tam dva dny. Až opatří ohradu dostatečnou zásobou krmiva, vrátí se do Žulového domu.

Před odchodem do ohrady se ho Cyrus Smith ptal, nechce-li s sebou někoho z kolonistů. Připomněl mu, že ostrov už není tak bezpečný, jako býval.

Ayrton odpověděl, že by to bylo zbytečné, že na práci stačí sám a že se ostatně nikoho nebojí. Kdyby se v ohradě nebo v jejím okolí něco stalo, poslal by okamžitě telegrafickou zprávu do Žulového domu.

Tak Ayrton dne 9. listopadu ráno odešel. Vzal s sebou káru s jedním oslem a po dvou hodinách oznámil elektrický zvonek, že v ohradě je vše v pořádku.

V těchto dvou dnech se Cyrus Smith zabýval myšlenkou, jak zajistit Žulový dům proti každému překvapení. Především bude nutno dokonaleji zakrýt ústí starého jezerního výtoku na jižním cípu Grantova jezera, zatím zazděné a zarostlé trávou a křovím. Byla to snadná věc, protože stačilo zdvihnout o šedesát až osmdesát centimetrů hladinu jezera a starý odtok bude úplně zatopen.

Ke zdvižení hladiny postačí postavit přehradu na obou nových výtocích ve vodopádovém odtoku i v Glycerínovém potoku. Kolonisté se pustili do práce a dvě přehradu, široké jen asi tři metry a vysoké devadesát centimetrů, byly rychle postaveny z balvanů spojených maltou.

Když byly přehradu hotové, nikdo nemohl tušit, že na jižním cípu jezera je pod vodou ústí starého odtoku. Zbytečno dodávat, že otvor, kterým vtékala voda do Žulového domu, byl upraven tak, aby kolonistům voda nikdy nechyběla. Po vytažení výtahu se stal Žulový dům nedobytným a dokonale zařízeným útlkem.

Pencroffovi, Gedeonu Spilettovi a Harbertovi zbyl potom ještě čas na výpravu k Balónovému přístavu. Námořník byl velmi zvědav, zda snad zátoku, v níž Bonaventura kotvila, nenavštívili piráti.

„Ti ničemové vylezli na jižním pobřeží,“ prohlásil, „a jestliže šli podél pobřeží dál, mohli přístav snadno objevit. V tom případě bych nedal za Bonaventuru ani půl dolaru.“

Pencroffovy obavy byly odůvodněné a návštěva Balónového přístavu byla z opatrnosti nutná.

Námořník a jeho dobře vyzbrojení přátelé vyrazili tedy 10. listopadu po obědě. Pencroff vložil okázale do každé hlavně dvě koule a potřásl hlavou, což nevěstilo nic dobrého nikomu, kdo by se mu přiblížil na dostřel, „zvířeti ani člověku“, jak se vyjádřil.

Gedeon Spilett a Harbert si vzali také pušky a ve tři hodiny vyšli od Žulového domu.

Nab je doprovázel až k ohybu řeky Díků, aby po jejich přechodu most zase zdvihl. Bylo

smluveno, že kolonisté při návratu vystřelí a Nab přijde na toto znamení upravit zase spojení obou břehů.

Malá skupina pak zamířila k jižnímu pobřeží ostrova. Cesta nebyla delší než šest kilometrů, ale trvala jim přes dvě hodiny, protože kolonisté prohlíželi každé křoví při cestě a hustý les podél Kachní bažiny. Stopy pirátů však nikde nenašli. Ti lotři si zřejmě nebyli jisti počtem kolonistů a vzhledem ke svým omezeným obranným možnostem se raději uchýlili do nedostupnější části ostrova.

V Balónovém přístavu Pencroff s uspokojením zjistil, že Bonaventura klidně leží ve své malé zátoce. Balónový přístav byl tak dobře ukryt mezi vysokými skálami, že ani z moře, ani z ostrova nemohl být objeven dříve, dokud se návštěvník neoclt přímo nad ním nebo v něm.

„Nu, piráti tu nebyli,“ oddychl si námořník. „Plazům vyhovuje spíš vysoká tráva a my je najdeme v lese Divokého západu.“

„Štěstí že zátoku nenašli,“ dodal Harbert. „Kdyby Bonaventuru objevili, byli by na ni uprchli a znemožili nám tak plavbu na ostrov Tabor.“

„Opravdu,“ podotkl Gedeon Spilett, „budeme tam muset odvézt zprávu o novém bydlišti Ayrtonově. Co kdyby skotská jachta přijela?“

„Nu, Bonaventura je tady, pane Spilette,“ řekl námořník. „A je i se svou posádkou připravena na rozkaz k vyplutí.“

„Myslím však, Pencroffe, že tam budeme moci plout až po skončení prohlídky ostrova. Je možné, že tajemný neznámý – podaří-li se nám ho najít – dá nám podrobné zprávy o Lincolnově ostrově i o Taboru. Nezapomínejme, že je autorem oné listiny v láhvi a že možná zná i přesnou dobu příjezdu jachty.“

„Tisíc d'áblů!“ zaklel Pencroff. „Kdo to jen může být? Zná nás a my neznáme jeho. Je-li to obyčejný trosečník, proč se skrývá? Myslím, že jsme čestní lidé a společnost takových mužů nemůže být nikomu nepříjemná. Přišel sem snad dobrovolně? Může opustit ostrov, zachce-li se mu? Je tady ještě? Nebo tu už není...?“

Za tohoto rozhovoru vystoupili Harbert, Pencroff a Gedeon Spilett na Bonaventuru. Námořník se náhle podíval na hřídel, na který bylo navinuto lodní lano.

„No tohle!“ vykřikl. „To už je moc!“

„Co je, Pencroffe?“ ptal se novinář.

„Tenhle uzel jsem přece já neudělal!“

A Pencroff ukazoval na uzel, který zajišťoval lano u hřídele, aby se nemohlo odvinout.

„Vy že jste ho neudělal?“ ptal se Gedeon Spilett.

„Třeba se mýlíte, Pencroffe.“

„Přisahám, že ne. Tohle je plochý uzel a ten já nikdy nedělám.“

„Asi se opravdu mýlíte, Pencroffe.“

„Nemýlím se,“ tvrdil námořník. „Mám svůj uzel už v ruce a ruka se nikdy nemýlí.“

„Že by se byli piráti přece jen dostali na palubu?“ divil se Harbert.

„To nevím,“ řekl Pencroff. „Je však jisté, že někdo zvedl kotvu Bonaventury a zaseji spustil. A podívejte se! Tady je další důkaz! Někdo vytáhl kotevní lano, ale nedal podložku do průvlatu! *⁵ Říkám vám, že někdo naší lodi použil.“

„Kdyby ji použili piráti, byli by ji ukradli a odjeli na ní,“ namítal Harbert.

„Odpluli... ! Ale kam... ? Na ostrov Tabor?“ odporoval Pencroff. „Myslíte, že by se odvážili na moře na tak malém plavidle?“

„Museli bychom také předpokládat, že o Taboru věděli,“ řekl novinář.

„Ať se stalo co chtělo, vím právě tak jistě, jako že jsem Bonaventura Pencroff z Vineyardu, že naše Bonaventura vyplula bez nás!“

Námořník hovořil tak přesvědčivě, že ani Gedeon Spilett, ani Harbert nemohli jeho přesvědčení vyvrátit. Bylo jasné, že se loď od té doby, co ji tu Pencroff zakotvil, hnula z přístavu buď na delší,

⁵ Podložka lana je obvykle kus staré plachty, který se dává do průvlatu, aby se lano při projíždění průvlatem neodřelo. (Pozn. aut.)

nebo na kratší plavbu. Námořník nepochyboval o tom, že kotva byla zdvižena a pak zase spuštěna. A proč by to byl někdo udělal, kdyby byl s lodí nevyplul?“

„Ale jak to, že jsme loď neviděli na moři?“ ptal se novinář, který chtěl uplatnit každou námitku.

„Pane Spilette,“ odpověděl námořník, „stačí vyplout za noci při čerstvé bríze a za dvě hodiny jste z dohledu ostrova.“

„Dobrá,“ pokračoval Gedeon Spilett, „ptám se však ještě, k čemu piráti Bonaventury použili a proč ji po použití zavedli zas do přístavu?“

„Ach pane Spilette,“ odpověděl námořník, „připojme to k řadě záhadných událostí a nemysleme už na to! Důležité je, že Bonaventura je tady! Horší bude, až si piráti vypůjčí naši loď podruhé a my ji tady už třeba nenajdeme.“

„Nebylo by, Pencroffe, lepší, kdybychom loď odvezli před Žulový dům?“ ptal se Harbert.

„Ano a ne,“ odpověděl Pencroff. „Spíš ne. Ústí řeky Díků je pro loď špatné místo; moře je tam příliš prudké.“

„A co kdybychom ji vytáhli na písek až pod Komín?“

„Snad,“ řekl Pencroff, „ale protože musíme ze Žulového domu odejít na delší dobu, bude jistě lepší, když Bonaventura zůstane tady tak dlouho, dokud nebude ostrov od té čeládky očištěn.“

„Souhlasím s vámi,“ přikývl novinář. „Za nepohody je tady Bonaventura mnohem lépe chráněna, než by byla u ústí řeky Díků.“

„A co když ji piráti znovu navštíví?“ ptal se Harbert. „Nu, chlapče, kdyby ji nenašli tady, šli by ji hledat k Žulovému domu a za naší nepřítomnosti by se jí stejně zmocnili. Souhlasím s panem Spilettem, že ji musíme nechat v Balónovém přístavu. Ale jakmile se vrátíme a nezbavíme-li se ještě pirátů, bude lepší, odvezeme-li loď k Žulovému domu a necháme ji tam tak dlouho, až se už nebudeme muset bát návštěvy těch ničemů.“

„Ujednáno, vzhůru!“ zvolal novinář.

Pencroff Harbert a Gedeon Spilett se vrátili do Žulového domu a vypravovali vše inženýrovi, který jejich opatření pro přítomnost i pro budoucnost schválil. Slíbil dokonce Pencroffovi, že prohlédne úžinu mezi ostrůvkem a pobřežím, zda by se v ní nedal vybudováním hráze zřídít umělý přístav. Tak by byla Bonaventura stále před očima kolonistů, připravena pod zámkem k použití.

Téhož večera poslali Ayrtonovi telegram, aby přivedl z ohrady pár koz pro Naba, který je chtěl chovat na louce na planině. Ayrton však příjem telegramu nepotvrdil, ač to vždycky dělal. Inženýra to velmi udivilo. Možná že nebyl právě v ohradě nebo že už byl na cestě do Žulového domu. Od jeho odchodu uplynuly dva dny a kolonisté soudili, že se Ayrton vrátí buď 10. listopadu večer, nebo 11. listopadu ráno.

Čekali tedy, až Ayrton vystoupí na planinu Výhledu.

Ale ani v deset večer nebylo po Ayrtonovi ještě vidu ani slechu. Poslali proto druhý telegram se žádostí o okamžitou odpověď.

Zvonek v Žulovém domě však zůstal němý.

Kolonistů se zmocnil neklid. Co se Ayrtonovi stalo? Nebyl v ohradě? Nebo tam snad je, ale nemá volnost pohybu? Měli jít v temné noci do ohrady za ním?

Dohadovali se. Někteří chtěli jít, jiní radili zůstat.

„Možná že se něco stalo s telegrafem,“ mínil Harbert. „Proto nefunguje.“

„To je možné,“ souhlasil novinář.

„Počkejme do rána,“ radil Cyrus Smith. „Ayrton třeba náš telegram skutečně nedostal, nebo jsme my nedostali odpověď.“

Čekali tedy, přirozeně plni úzkosti.

Ráno 11. listopadu hned za svítání zapjal Cyrus Smith znovu proud, ale nedostal zas odpověď. Opakoval pokus. Bez výsledku.

„Pojďme do ohrady!“ rozhodl.

„A dobře ozbrojeni!“ připomněl Pencroff.

Bylo rozhodnuto, že nenechají Žulový dům bez ochrany, že tu zůstane Nab. Černoch doprovodí přátele ke Glycerínovému potoku a zdvihne za nimi most. Pak se schová za strom a počká na jejich návrat nebo na příchod Ayrtonův.

Kdyby se piráti pokusili překročit potok, snažil by se odrazit je střelbou a pak by ustoupil do Žulového domu, kde by byl po vytažení výtahu v bezpečí.

Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Harbert a Pencroff měli jít přímo k ohradě, a nenajdou-li tam Ayrtona, prohledají okolní lesy.

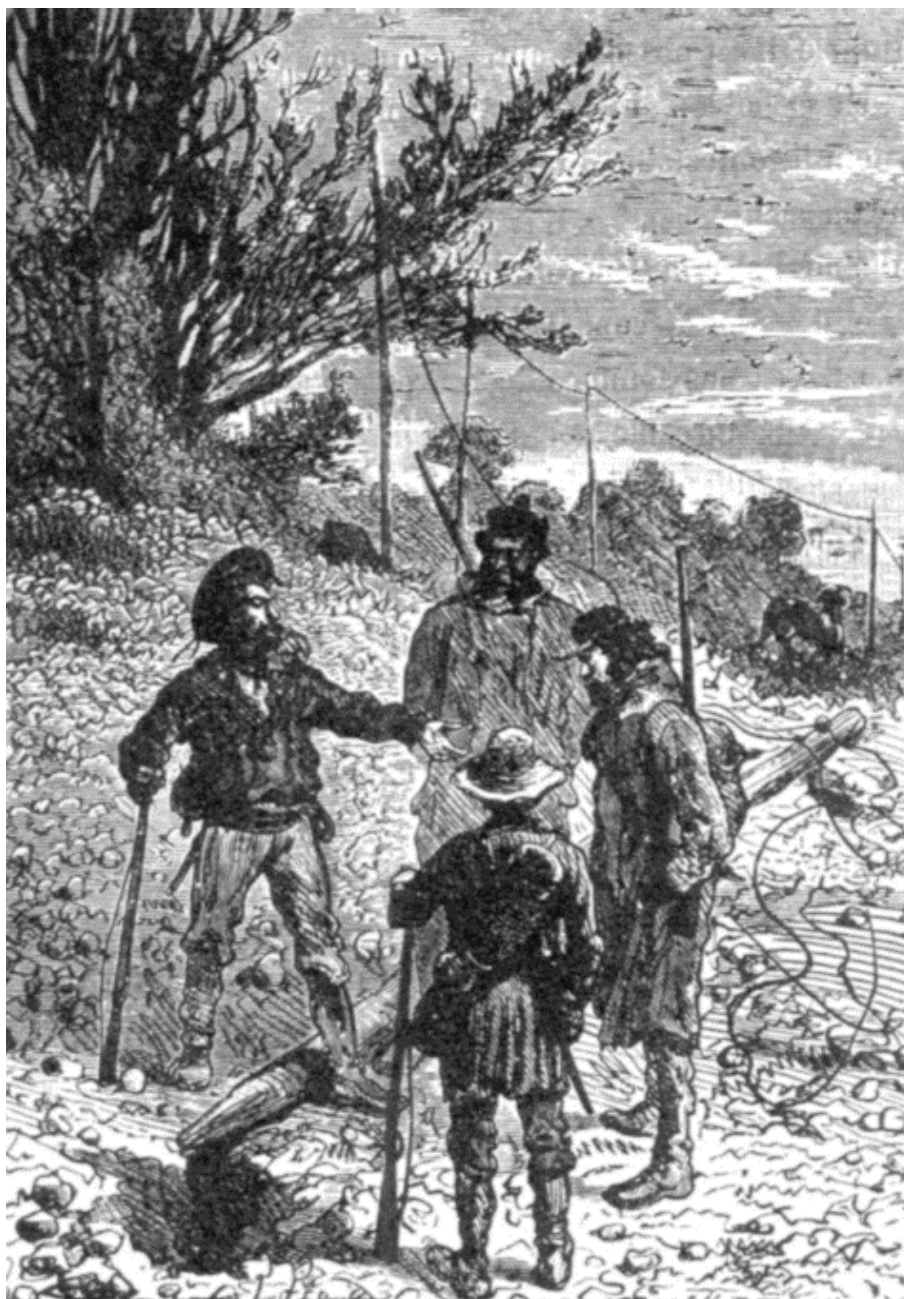
V šest hodin ráno přešel inženýr se svými společníky Glycerínový potok a Nab se postavil na levém břehu za malý násep, porostlý vysokými dračinci.

Kolonisté opustili planinu Výhledu a pustili se hned Ohradní cestou. Pušky nesli v ruce, připraveni odpovédět na každý nepřátelský projev výstřelem. Obě karabiny i obě pušky byly nabitý kulkami.

Husté křoví po obou stranách cesty mohlo skrývat zločince, kteří měli zbraně a byli proto velmi nebezpeční.

Kolonisté kráčeli rychle a tiše. Před nimi běžel Top, chvíli po cestě, chvíli podrostem; byl stále tichý a neprojevoval žádný neklid. Kolonisté se mohli spolehnout, že se věrné zvíře nedá překvapit a že upozorní včas na každé nebezpečí.

Po celou cestu kontroloval Cyrus Smith elektrické vedení, které spojovalo ohradu se Žulovým domem. Na prvních třech kilometrech však nepřišel na žádné přerušení. Kůly byly v dobrém stavu, izolátory neporušeny a drát rovnoměrně napjat. Ale o trochu dále si Cyrus Smith všiml, že napětí drátů se počíná uvolňovat, a když došli ke kůlu číslo 74, zarazil je výkřik Harberta, který krácel vpředu.

Obr. 11 – „Ale sloup není poražen větrem!“ upozornil Pencroff

„Drát je přetržen!“

Přátelé přidali do kroku a zastavili se u chlapce.

Tam ležel přes cestu vyvrácený kůl. Spojení bylo tedy přerušeno, a proto také nemohly dojít telegramy ani do ohrady, ani z ohrady.

„Ale sloup není poražen větrem!“ upozornil Pencroff.

„Ne,“ potvrdil Gedeon Spilett. „Země u paty kůlu byla rozkopána a sloup byl vytržen lidskou rukou.“

„A drát se přetrhl,“ dodal Harbert, ukazuje na oba konce násilně přervaného drátu.

„Je přetržení čerstvé?“ ptal se Cyrus Smith.

„Ano,“ odpověděl Harbert. „A muselo k němu dojít teprve nedávno.“

„Do ohrady! Do ohrady!“ zvolal Pencroff.

Kolonisté byli asi v poloviční vzdálenosti ohrady od Žulového domu. Zbývalo jim ještě čtyři a půl kilometru. Všichni se rozběhli klusem.

Právem se obávali, že v ohradě došlo k něčemu vážnému. Ayrton mohl poslat telegram, který nedošel, ale to jeho společníky tolik netrápilo. Horší bylo, že se měl Ayrton podle svého slibu vrátit už včera večer a že se nevrátil. Přerušené spojení ohrady se Žulovým domem jistě něco znamená. A jaký zájem mohli mít piráti na přetržení drátu?

Kolonisté běželi se srdcem sevřeným úzkostí. K svému novému společníkovi pociťovali upřímnou náklonnost. Nedostal se teď do rukou těch, kteří v něm kdysi viděli svého vůdce?

Kolonisté brzy doběhli na místo, kde cesta vedla podle malého přítoku Červeného potoka k louce před ohradou. Zvolnili krok, aby nebyli příliš udýcháni ve chvíli, kdy dojde třeba k boji. Všechny pušky byly připraveny k palbě. Každý z kolonistů střežil svůj úsek lesa. Top několikrát temně zavrčel, což nevěstilo nic dobrého.

Konečně se objevila kolová hradba. Nikde však nebylo vidět žádné poškození. Vrata byla jako obvykle zavřena. A v ohradě vládlo naprosté ticho. Nebylo slyšet ani bučení muflonů, ani Ayrtonův hlas.

„Vstupme!“ řekl Cyrus Smith.

A inženýr vykročil vpřed, zatímco jeho společníci ho dvacet kroků za ním kryli, připraveni k okamžité střelbě.

Cyrus Smith zdvihl závoru a chtěl už vrata otevřít, když tu Top prudce zaštěkal. Nad ohradou zazněl výstřel, kterému odpověděl bolestný výkřik. Harbert, zasažen kulkou, padl na zem.

Obr. 12 – Harbert, zasažen kulkou, padl na zem.

Kapitola 7

NOVINÁŘ A PENCROFF V OHRADĚ – PŘENESENÍ HARBERTA – NÁMOŘNÍKOVO ZOUFALSTVÍ – PORADA INŽENÝRA S NOVINÁŘEM – ZÁBLESK NADĚJE – JAK VAROVAT NABA – SPOLEHLIVÝ A VĚRNÝ POSEL – NABOVA ODPOVĚĎ

Na Harbertův výkřik odhodil Pencroff zbraň a vrhl se k chlapci.

„Zabili ho!“ volal. „Zabili mého chlapce! Zabili ho!“

Cyrus Smith a Gedeon Spilett přiběhli také k Harbertovi. Novinář poslouchal, zda srdce ubohého hochy ještě bije.

„Žije!“ řekl. „Ale musíme ho přenést...“

„Do Žulového domu? To není možné!“ odpověděl inženýr.

„Tedy do ohrady!“ zvolal Pencroff.

„Počkejte!“ řekl Cyrus Smith.

A vyrazil doleva, aby ohradu obešel. Tam však narazil na jednoho z pirátů, který na něho ihned namířil a srazil mu kulkou klobouk. Vteřinu poté, aniž měl čas znovu vypálit, klesl pirát k zemi se srdcem probodeným inženýrovou dýkou.

Gedeon Spilett s námořníkem se zatím vyšvihli na ohradu, přeskočili ji, seskočili dovnitř, odrazili vzpěry zajišťující zevnitř vrata, vtrhli do chaty, která byla prázdná, a za chvíli ležel ubohý Harbert na Ayrtonově lůžku.

Za okamžik přišel i Cyrus Smith.

Námořníkův bol při pohledu na nehybného chlapce byl hrozný. Pencroff vzlykal, plakal a chtěl si rozbít o stěnu hlavu. Ani novinář, ani inženýr ho nemohli uklidnit. Oba byli stejně zdrceni. Nemohli ani mluvit.

Udělalí však přesto vše, co bylo v jejich moci, aby vyrvali z náruče smrti chlapce, který jim před očima umíral. Gedeon Spilett získal za svého rušného života dost lékařských vědomostí. Věděl ode všeho něco a stalo se mu už mnohokrát, že mohl použít svých znalostí při léčení bodných i střelných ran. S pomocí Cyruse Smithe provedl všechna opatření, která Harbertův stav vyžadoval.

Cyrus Smith byl především překvapen naprostým bezvědomím zraněného. Muselo být způsobeno buď velkou ztrátou krve, nebo snad kulka narazila na nějakou kost a přivedila chlapce prudký otřes.

Harbert byl smrtelně bledý a tep měl tak slabý, že jej Gedeon Spilett velmi těžko zjišťoval. Tepna mu bila v tak dlouhých intervalech, jako by se měla každou chvíli zastavit. Zároveň ztratil raněný vědomí i smysly. To byly vážné příznaky.

Přátelé obnažili Harbertovu hrud', kapesníkem setřeli krev a ránu vymyli studenou vodou.

Objevila se okrouhlá rána mezi třetím a čtvrtým žebrem. Tady zasáhla Harberta kulka.

Cyrus Smith se Spilettem pak Harberta obrátili. Chlapec přitom vydal slaboučký sten, který mohl být pokládán i za poslední výdech.

Na zádech byla druhá krvavá rána, kterou kulka vylétla ven.

„Ještě štěstí, že kulka prolétla!“ zašeptal Gedeon Spilett. „Nemusíme ji vyndávat.“

„Ale co srdce?“ ptal se Cyrus Smith.

„Srdce zasaženo není. To by už byl Harbert mrtev.“

„Mrtev!“ zaúpěl Pencroff, který zaslechl poslední slovo.

„Ne, Pencroffe,“ odpověděl Cyrus Smith, „není mrtev. Tep mu dosud bije. Dokonce jsme slyšeli jeho vzdech. Ale v zájmu chlapce vás prosím, utište se! Potřebujeme teď všechnu chladnokrevnost. Nesmíme mu ublížit, příteli!“

Pencroff zmlkl. Jen slzy mu stékaly po tvářích.

Gedeon Spilett sbíral v duchu všechny své vědomosti, aby jich teď soustavně použil. Především bylo mimo pochybnost, že zpředu vstřelená kulka vyšla zády ven. Ale jaké zranění při průstřelu způsobila? Které důležité orgány zasáhla? To by byl těžko určit i chirurg z povolání. Tím hůř se to určovalo novináři.

Jedno však věděl: že musí zabránit zánětu poraněných orgánů, bojovat proti hnisání ran a proti

horečce, kterou zranění jistě vyvolá – zranění možná smrtelné! Ale jakých léků, jakých přípravků použít? Jak zánětu zabránit?

Především bylo nutné obě rány vymýt. Dále věděl, že by bylo nesprávné, kdyby chtěl přivodit nové krvácení ran omýváním teplou vodou a vysáváním krve rty*⁶. Harbert už krvácel příliš mnoho a byl velmi oslaben. Novinář se spokojil jen s tím, že vymyl obě rány studenou vodou.

Pak položili Harberta na bok a v této poloze ho podepřeli.

„Nesmí se teď hýbat,“ řekl Gedeon Spilett. „je v poloze, která je pro vyhnisání obou ran nejvhodnější. Tak musí zůstat v naprostém klidu.“

„Což ho nepřeneseme do Žulového domu?“ ptal se Pencroff.

„Ne, Pencroffe,“ odpověděl novinář.

„Proklatě!“ zvolal námořník se sevřenými pěstmi.

„Pencroffe!“ napomenul ho Cyrus Smith.

Gedeon Spilett se věnoval pozornému vyšetření zraněného chlapce. Harbert byl stále tak bledý, že to novináře děsilo.

„Cyrusi,“ řekl, „nejsem lékař... Jsem v hrozných rozpacích... Musíte mi poradit... Svými zkušenostmi...“

„Uklidněte se, příteli.“ odpověděl Cyrus Smith, svíraje mu ruku. „Jednejte chladnokrevně... Myslete jen na jedno: Harbert musí být zachráněn!“

Tato slova vrátila novináři sebeovládání. Po chvíli beznaděje si uvědomil plně svou odpovědnost. Sedl si k lůžku. Cyrus Smith se postavil za něho. Pencroff roztrhal košili a dělal mechanicky cupaninu.

Gedton Spilett pak Cyrusi Smithovi vysvětlil, že pokládá za nutné zastavit krvácení, ale nezavírat obě rány a zabránit jejich rychlému zacelení, protože chlapec může mít i vnitřní zranění a pak nesmí dojít k hromadění hnisu v těle.

Cyrus Smith s tím plně souhlasil. Bylo tedy rozhodnuto, že budou obě rány ošetřovat, ale nebudou se snažit je hned zacelit. Naštěstí se zdálo, že je nebudou muset prořezávat.

Seženou však nějaký prostředek proti zánětu? Ano. Příroda jim jej zde nabízela v dostatečném množství. Měli studenou vodu, nejlepší utišující prostředek, zamezující i hnisání ran, nejlepší lék při všech zraněních, užívaný všemi lékaři. Studená voda, naprostý klid a zabránění předčasnému zajištění, to byly cesty k úspěšné léčbě. Je také zkušeností dokázáno, že styk rány se vzduchem je za prvních dnů velmi nebezpečný. Gedeon Spilett a Cyrus Smith uvažovali prostým lidským rozumem a jednali přitom jako nejlepší chirurgové. Na obě rány přiložili plátěné obvazy a neustále je navlhčovali studenou vodou.

Námořník rozdělal hned v chatě oheň. Našel také javorový cukr a léčivé byliny, které natrhal sám Harbert na březích Grantova jezera, a použil jich k přípravě osvěžujícího nápoje. Harbert nápoj v bezvědomí vypil. Horečka mu nebezpečně stoupla. Celý den a celou noc byl v bezvědomí. Jeho život visel jen na nitce, která se mohla každou chvíli přetrhnout.

Dne 12. listopadu Cyrus Smith a jeho přátelé získali zas trochu naděje. Harbert se probral ze své strnulosti. Otevřel oči a poznal Cyruse Smitha, novináře i Pencroffa. Řekl dvě nebo tři slova. Nevěděl, co se s ním stalo. Přátelé mu to řekli a Gedeon ho prosil, aby zůstal v naprostém klidu, že jeho život už není ohrožen a rány že se za několik dní zahojí. Harbert ostatně skoro vůbec netrpěl bolestí.

Vyhnisávání pokračovalo a horečka nestoupala, takže Harbertovi přátelé mohli doufat, že strašné zranění už katastrofu nepřivodí. Pencroff se pomalu uklidňoval. Choval se teď jako ošetřovatelka nebo jako matka u lůžka nemocného dítěte.

Harbert znovu usnul, ale spal už klidněji.

„Řekněte mi, že Harberta zachráníte, pane Spilette!“ prosil Pencroff novináře.

„Ano, zachráníme ho,“ odpověděl novinář. „Zranění je však vážné a možná že kulka prolétla i plícemi. Naštěstí nebývá průstřel plic smrtelný.“

„Kéž byste měl pravdu!“ opakoval Pencroff.

⁶ Autor zde uvádí zastaralé způsoby ošetření ran.

Celých čtyřia dvacet hodin, které už strávili v ohradě, věnovali kolonisté pochopitelně ošetřování Harberta. Nestarali se ani o nebezpečí, které jim mohlo hrozit při návratu pirátů, ani o zajištění pro budoucnost.

Ale dnes, když u lože nemocného hlídal Pencroff, dohodl se Cyrus Smith s Gedeonem Spiletem na tom, co by měli dělat.

Především prohlédli celou ohradu. Po Ayrtonovi nenašli ani stopy. Byl snad ten nešťastník svými bývalými spoluviníky odvečen? Nebyl jimi v ohradě přepaden! Nebojoval proti nim a nepadl v boji? Tato domněnka byla nejpravděpodobnější. Gedeon Spilett spatřil při přelézání ohrady jednoho piráta utíkat přes jižní předhoří Franklinovy hory. Top běžel za ním. Byl to jeden z mužů, jejichž člun se rozbil u ústí řeky Díků. K tlupě Boba Harveyho patřil i lupič, kterého zabil Cyrus Smith; pirátovo tělo našli pod ohradou.

V ohradě nebylo nic poškozeno. Vrata byla zavřena a domácí zvířata utéci nemohla. Nikde nebyly žádné stopy zápasu, chata ani ohrada nebyly nijak poškozeny. Jedině Ayrtonova zásoba střeliva zmizela i s ním.

„Ten nešťastník mohl být přepaden,“ řekl Cyrus Smith. „A protože se jistě bránil, musel podlehnout.“

„Toho se také bojím,“ přiznal se novinář. „Lupiči se pak asi usadili v chatě, kde našli všeho dost, ale po našem příchodu utekli. Zatím je jasné, že Ayrton tu není ani mrtev, ani živ.“

„Musíme prohledat les,“ řekl inženýr, „a ostrov od těch bídáků očistit. Pencroff měl pravdu, když je chtěl pronásledovat jako divou zvěř. Bylo by nás to ušetřilo všech neštěstí.“

„Ano, teď máme právo být nemilosrdní,“ odpověděl novinář.

„Nějaký čas musíme počkat v ohradě,“ pokračoval Cyrus Smith, „dokud nebudeme moci Harberta přenést bez nebezpečí do Žulového domu.“

„A co Nab?“ ptal se novinář.

„Ten je v bezpečí.“

„Ale co když bude znepokojen naší nepřítomností a odváží se přijít?“

„Nesmí přijít!“ zvolal rychle Cyrus Smith. „Cestou by ho zavraždili!“

„Je však pravděpodobné, že bude chtít za námi.“

„Ach, kdyby aspoň fungoval telegraf! Mohli bychom ho varovat. Teď to je nemožné. A nechat zde Pencroffa s Harbertem samotné nemůžeme. Půjdu do Žulového domu sám!“

„Ne, ne!“ protestoval novinář. „Toho se nesmíte odvážit! Vaše odvaha by nic nedokázala! Ti bídáci cestu k ohradě jistě hlídají, jsou skryti v křoví, a kdybyste tam šel, měli bychom hned dvě neštěstí místo jednoho.“

„Ale co Nab?“ opakoval inženýr. „Už čtyřia dvacet hodin nemá od nás zprávy. Jistě bude chtít přijít.“

„A protože bude ještě nedbalejší, než jsme byli my,“ odpověděl Gedeon Spilett, „bude zastřelen.“

„Což nenajdeme žádný prostředek, jak Naba varovat?“

Když o tom inženýr přemýšlel, padl jeho pohled na Topa, který skákal kolem něho, jako by chtěl říci: Nu a co já?

„Tope!“ zavolal ho Cyrus Smith.

Zvíře na pánův rozkaz přiskočilo.

„Ano, Top půjde!“ souhlasil novinář, který pochopil inženýrův záměr. „Kde bychom my neprošli, tam Top projde. Doručí do Žulového domu zprávu z ohrady a přinese nám ze Žulového domu Nabovu odpověď.“

„Rychle,“ zvolal inženýr, „rychle!“

Gedeon Spilett vytrhl ze zápisníku papír a napsal na něj tuto zprávu:

Harbert je zraněn. Jsme v ohradě. Dej si pozor! Neopouštěj Žulový dům! Neobjevili se tam piráti? Odpověď pošli po Topovi!

Tento stručný vzkaz obsahoval vše, co měl Nab vědět, a žádal také o zprávu z domova. Cyrus Smith papír složil a upevnil nápadně na psův obojek.

„Tope, pejsku,“ hladil inženýr psa, „dávej pozor! Nab, Tope, Nab!“

Top po těchto slovech vyskočil. Pochopil, co od něho jeho pán chce. Cestu z ohrady znal velmi dobře. Za malou půlhodinku tam mohl být. Kolonisté doufali, že to, čeho by se inženýr nebo novinář odvážit nemohli, dokáže lehce Top, který nepozorovaně proklouzne vysokou lesní trávou.

Inženýr šel otevřít jedno křídlo vrat v ohradě.

„Nab, Tope, Nab!“ opakoval a ukázal rukou k Žulovému domu.

Top se vrhl vpřed a zmizel v podrostu.

„Dojde tam!“ řekl novinář.

„Ano – a vrátí se,“ potvrdil inženýr. „Věrné zvíře!“

„Kolik je hodin?“ ptal se Gedeon Spilett.

„Deset.“

„Za hodinu tady může být. Budeme dávat pozor.“

Inženýr s novinářem vrata potom zavřeli a vrátili se do chaty. Harbert spal hlubokým spánkem. Pencroff mu neustále navlhčoval obvazy. Gedton Spilett, který teď neměl co dělat, pustil se do přípravy jídla, neustále pozoruje část ohrady u předhoří, odkud mohli očekávat útok.

Kolonisté čekali s úzkostí na Topův návrat. Před jedenáctou hodinou odešli Cyrus Smith a novinář s karabinami v rukou k vratům, připraveni otevřít je na první Topovo zaštěknutí. Nepochybovali o tom, že se pes dostal šťastně do Žulového domu a že ho Nab poslal ihned zpět.

Stáli tam asi deset minut, když náhle zazněl výstřel a po něm se ozvalo několikeré zaštěkání. Inženýr otevřel vrata, a vida v nedalekém křoví obláček dýmu, vystřelil oním směrem. Skoro současně vrazil do ohrady Top. Vrata se za ním zavřela.

„Tope! Tope!“ volal inženýr, svíraje hlavu psa v dlaních.

Pes měl na krku připevněný lístek, na kterém bylo Nabovým velkým písmem napsáno:

V okolí Žulového domu piráti nejsou. Chudáček Harbert!

Kapitola 8

PIRÁTI V OKOLÍ OHRADY – PROZATÍMNÍ ZAŘÍZENÍ – HARBERTOVO LÉČENÍ POKRAČUJE – PRVNÍ PENCROFFŮV JÁSOT – NÁVRAT K MINULOSTI – CO SKRÝVÁ BUDOUCNOST – CO SI O VŠEM MYSLÍ CYRUS SMITH

Piráti tedy byli v okolí ohrady, rozhodnutí postřílet kolonisty jednoho po druhém. Nutno s nimi proto zacházet skutečně jako s divou zvěří. Kolonisté teď musí být nesmírně opatrní, protože všechny výhody byly na straně těch bídáků. Sami viděli a nebyli viděni. Mohli překvapit nečekaným útokem a sami nemohli být překvapeni.

Cyrus Smith se zařídil k pobytu v ohradě, kde bylo ostatně na dlouhou dobu dost zásob. Ayrtonova chata byla vybavena všemi životními potřebami a piráti, překvapení příchodem kolonistů, neměli čas ji vyloupit. Bylo možné, že se události vyvíjely tak, jak si to představoval Gedeon Spilett.

Šest pirátů šlo po vylodění podél jižního pobřeží, a když obešli oba břehy Hadího poloostrova, neměli už chuť pouštět se do lesa Divokého západu. Tak se dostali až k ústí Vodopádové řeky. Z tohoto místa se pustili po pravém břehu toku a došli k předhoří Franklinovy hory, kde hledali přirozený úkryt. Tam objevili ohradu, která nebyla v té době obydlena. Hned se tam zařídili a chystali se provést své ničemné úmysly. Překvapil je Ayrtonův příchod. Zmocnili se nešťastného muže... a ostatní se už dá lehce uhodnout.

Je pravda, že pirátů bylo teď jenom pět, ale byli dobře ozbrojeni a potloukali se po lese. Každý, kdo by se tam odvážil, vystavoval by se jejich ranám, aniž je mohl sám napadnout nebo zaskočit.

„Čekat! Nic jiného nemůžeme dělat!“ opakoval Cyrus Smith. „Až se Harbert uzdraví, uspořádáme velké tažení ostrovem a pirátů se zbavíme. To bude druhým hlavním cílem naší výpravy.“

„Vedle nalezení tajemného ochránce,“ dodal Spilett za inženýra. „Ale musíte uznat, Cyrusi, že nás teď zbavil své ochrany právě v době, kdy bychom jí nejvíce potřebovali.“

„Kdo ví?“ pokrčil rameny inženýr.

„Co tím myslíte?“ ptal se novinář.

„Že nejsme ještě v tom nejhorším, Spilette, a že jeho mocná záštita bude mít možná ještě příležitost k zásahu. Ale o to teď nejde. Jde o život Harbertův!“

To byla nejsmutnější myšlenka všech kolonistů. Uplynulo několik dní a chlapcův stav se naštěstí nezhoršoval. Čas snad nad nemocí zvítězí. Studená, stále vyměňovaná voda zabránila zánětu ran. Novinář se dokonce zdálo, že voda, která byla v blízkosti sopky nasycená sírou, má příznivý vliv na rychlé hojení. Hnisání už nehrozilo a Harbert se vracel pomalu k životu. Horečky poklesly. Přátelé předepsali chlapci přísnou dietu a nebylo tedy divu, že byl Harbert hrozně zesláblý. Osvěžujících nápojů měl však dost a naprostý klid dělal právě divy.

Cyrus Smith, Gedeon Spilett a Pencroff, se stali velmi obratnými ošetřovateli. Všechno plátno v chatě bylo obětováno na obvazy. Harbertovy rány, pokryté cupaninou a obvazem, nebyly příliš staženy a mohly se bez zanícení hojit. Novinář věnoval ošetřování ran největší péči. Věděl, jak je to důležité, a opakoval to, co většina lékařů potvrzuje: že je mnohem lepší dobře ošetřená rána než dobře provedená operace.

Po deseti dnech, 22. listopadu, se Harbertovi viditelně ulehčilo. Počal přijímat už lehčí potravu. Do tváří se mu vrátila barva a jeho oči se už na ošetřovatele usmívaly. Trochu i mluvil, ač se Pencroff neustálým hovorem snažil nepustit ho k slovu. Vyprávěl mu nejnemožnější příběhy, ale Harbert se ho přímo otázel na Ayrtona, jehož nepřítomnost ho udivila. Vždyť měl být přece v ohradě! Námořník však nechtěl Harberta vzrušovat a odpověděl mu, že Ayrton odešel za Nabem, aby s ním hlídal Žulový dům.

„Ti ničemní psi nemají nejmenší právo na slitování!“ prohlašoval. „A pan Smith na ně chtěl působit citem! Já bych jim ukázal cit jedině pořádnou olověnou kulkou!“

„Už jste je neviděli?“ ptal se Harbert.

„Ne, chlapče,“ odpověděl námořník. „Až se uzdravíš, uvidíme, zdali ti zákešní střelci budou mít

odvahu zaútočit přímo!“

„Jsem ještě velmi slabý, Pencrofre.“

„Ale síly se ti rychle vracejí. Co to je taková kulka do prsou? Pouhý žert. Já jich dostal nespočítaných, a přesto se mi vede docela dobře.“

Vše bylo tedy v pořádku, a nedojde-li k nějakým komplikacím, bude už možné pokládat Harbertovo uzdravení za jisté. Ovšem v jaké situaci by se kolonisté octli, kdyby se chlapcův stav zhoršil? Kdyby byla kulka zůstala v těle anebo kdyby mu museli amputovat ruku nebo nohu!

„Na takovou možnost nemohu bez zachvění ani pomyslet,“ říkal Spilett.

„Ale kdyby bylo bývalo nutno amputaci provést,“ řekl inženýr, „byl byste váhal?“

„Ne, Cyrusi,“ odpověděl Gedeon Spilett. „Jenže naštěstí jsem toho byl ušetřen.“

Jako v jiných případech i zde se kolonisté radili se svým zdravým rozumem a díky jejich značným zkušenostem měli i tady úspěch. Ale co když jednou přijde chvíle, kdy jim jejich vědomosti už nepomohou. Byli na ostrově sami. A lidé jsou silní jen ve společnosti, kde se opírají jeden o druhého. Cyrus Smith to dobře věděl a ptal se sám sebe, zda se nedostanou do situace, kterou nebudou umět řešit.

Zdalo se mu ostatně, že až dosud šťastná kolonie vstoupila do nešťastného období. Celého dva a půl roku od odletu z Richmondu se jim vše dařilo. Ostrov je bohatě obdařil nerostným, živočišným i rostlinným bohatstvím, a jestliže jim příroda takto přála, jejich vědomosti dovedly těžít ze všeho, co jim nabízela.

Hmotná základna kolonie byla zajištěna. K tomu jim v jistých okamžicích pomáhal nevysvětlitelný vliv... Ale to nemohlo trvat věčně.

Cyrus Smith zkrátka věřil, že se teď štěstí obrátilo proti nim.

Ve vodách ostrova se objevila pirátská loď, a i když byli lupiči tak zázračně zničeni, šest z nich katastrofě přece jen uniklo. Vystoupili na ostrov a pěti zbývajících se kolonisté zmocnit nemohli. Ayrtona ti bídáci bezpochyby zavraždili. Piráti měli střelné zbraně a při jejich prvním užití padl vážně zraněný Harbert. Byla to snad první rána odvrácené štěstěny, namířená proti kolonistům?

Na to se ptal sám sebe Cyrus Smith. Často o tom hovořil i s novinářem. Oběma se zdálo, že podivné zásahy, které jim tolikrát posloužily, opravdu jim teď scházely. Možná že tajemná bytost, o jejíž existenci nemohli už pochybovat, opustila ostrov. Nebo snad také podlehla pirátům?

Na tyto otázky neměli odpovědi. Nemyslete si však, že Cyrus Smith a Gedeon Spilett propadli v těchto hovorech beznaději. To je ani nenapadlo. Dívali se skutečnosti tváří v tvář, hodnotili své možnosti, připravovali se na každou situaci, stavěli se pevně a přímo před budoucnost, a budou-li muset bojovat, ukážou, že jsou k boji připraveni.

Kapitola 9

O NABOVI NEJSOU ZPRÁVY – PENCROFFŮV A NOVINÁŘŮV NÁVRH NENÍ PŘIJAT – NĚKOLIK VYCHÁZEK GEDEONA SPILETTA – KUS LÁTKY – POSELSTVÍ – RYCHLÝ ODCHOD – NA PLANINĚ VÝHLEDU

Harbertovo uzdravování zdárně pokračovalo. Kolonisté teď toužili po jediném: aby jim Harbertův stav dovolil odvézt nemocného do Žulového domu. Ač byli v chatě celkem dobře ubytováni i zásobeni, postrádali přece jen pohodlí zdravého Žulového domu. Nebyli tu v takovém bezpečí a přes svou ostražitost žili stále pod hrozbou nečekaného výstřelu zločinců.

Nevěděli také nic o Nabovi, ale o něho strach neměli. Odvážný černocho byl bezpečně ukryt v Žulovém domě, kde se jistě nedal překvapit. Topa za ním už neposlali, protože nechtěli věrné zvíře vystavovat ranám pirátů, které by mohly kolonisty zbavit jejich nejužitečnějšího pomocníka.

Čekali tedy, ač už všichni velmi toužili po svém domově. Inženýra nejvíc mrzelo, že zásahem pirátů byly jejich síly rozděleny. Od Ayrtonova zmizení byli jen čtyři proti pěti protože s Harbertem nemohli ještě počítat. Chlapce to nesmírně rmoutilo, když viděl potíže, jichž byl sám příčinou.

Otázku postupu proti pirátům projednal Cyrus Smith s Gedeonem Spilettem a Pencroffem 29. listopadu odpoledne, když pevně spící Harbert nemohl jejich dohovor slyšet.

„Přátelé,“ řekl novinář, když se hovořilo o Nabovi a o tom, že je nemožné se s věrným černochem spojit, „cestou do Žulového domu se vystavíme nebezpečí, že na nás bude vystřelena rána, kterou nebudeme moci vrátit. Nemyslíte však, že bychom se měli s piráty vypořádat právě teď?“

„Také si to myslím,“ odpověděl Pencroff. „Kulky se snad bát nemusíme, a dovolí-li pan Smith, jsem ochoten vtrhnout do lesa. K čertu! Muž proti muži!“

„Jich je však pět!“ podotkl inženýr.

„Já půjdu s Pencroffem,“ prohlásil novinář. „Budeme-li oba dobře ozbrojeni a budeme-li mít Topa...“

„Spilette, i vy, Pencroffe,“ řekl Cyrus Smith, „uvažujte rozumně! Kdyby se piráti ukryli někde na ostrově, kdybychom znali jejich úkryt a kdyby šlo jen o to, je vypudit, rozuměl bych přímé akci. Bohužel však víme, že v této situaci mají oni zajištěnu první ránu.“

„Ale pane Smithi,“ naléhal Pencroff, „kulka nezasáhne vždycky cíl!“

„Ta, která zasáhla Harberta, také nezabloudila, Pencroffe,“ odpověděl inženýr. „Uvědomte si dále, že odejdete-li vy dva do lesa, zůstanu v ohradě sám. Můžete vědět, že piráti nezpozorují váš odchod, že vás nenechají odejít do lesa a že za vaší nepřítomnosti nepřepadnou ohradu? Vždyť budou vědět, že tu je jenom zraněný chlapec a jeden muž!“

„Máte pravdu, pane Smithi,“ přiznal Pencroff, kterému bouřil hrudí bezmocný vztek. „Máte pravdu. Piráti udělají všechno, aby se zmocnili ohrady, která je tak dobře zásobena. A sám byste se jim neubráníl. Ach, kdybychom tak byli v Žulovém domě!“

„Kdybychom byli v Žulovém domě,“ odpověděl inženýr, „byla by situace docela jiná. Tam bych se nebál nechat Harberta jen s jedním z nás a tři bychom prošli lesem. Jsme však v ohradě a musíme tu zůstat až do chvíle, kdy ji budeme moci opustit společně.“

Proti vývodům Cyruse Smithe se nedalo nic namítat. To všichni cítili.

„Kdyby byl s námi aspoň Ayrton!“ povzdechl si Gedeon Spilett. „Ubohý Ayrton! Jeho návrat do lidské společnosti netrval dlouho.“

„Je-li ovšem mrtev!“ řekl podivným tónem Pencroff.

„Vy myslíte, Pencroffe, že ho ti ničemové ušetřili?“ ptal se Gedeon Spilett.

„Ano. Co kdyby to bylo v jejich zájmu?“

„Cože? Myslíte snad, že Ayrton po setkání se svými bývalými společníky zapomněl na vše, zač má co děkovat nám?“

„Kdo ví?“ odpověděl Pencroff ač své podezření vyslovil jen po značném váhání.

„Pencroffe,“ řekl mu Cyrus Smith, bera ho za ruku, „máte špatné myšlenky a velmi byste mě zarmoutil, kdybyste tak někdy ještě mluvil. Ručím za Ayrtonovu věrnost.“

„Já také,“ připojil se živě Gedeon Spilett.

„Ano... ano... Pane Smithi... neměl jsem pravdu,“ odpověděl Pencroff. „Byla to opravdu špatná myšlenka, kterou nemohu ničím ospravedlnit. Ale co chcete? Už to nemám v hlavě v pořádku. To věznění v ohradě mě hrozně tíží. Nikdy jsem nebyl tak podrážděný jako teď.“

„Buďte trpělivý, Pencroffe,“ řekl inženýr. Pak se obrátil k novináři. „Za jak dlouho budeme moci podle vašeho mínění přenést Harberta do Žulového domu?“

„To lze těžko říci, Cyrusi. Neopatrnost by mohla přivodit těžké následky. Uzdravování chlapce postupuje dobře, a vrátí-li se mu do týdne síly, pak bychom mohli...“

Týden! To znamenalo vrátit se do Žulového domu až počátkem prosince.

Dva jarní měsíce už uplynuly. Bylo krásně a počalo se oteplovat. V lesích dozrávaly plody a brzy přijdou dny sklizně. Po návratu na planinu Výhledu bude třeba vykonat polní práce, které opět znemožní chystanou výpravu.

Je pochopitelné, že zajetí v ohradě už všechny skličovalo. Museli se však sklonit před nezbytností, i když to dělali neradi.

Novinář se dvakrát odvážil ven a obešel celou ohradu. Top šel s ním a Gedeon Spilett s karabinou v ruce byl připraven na vše.

Ale nestalo se nic a novinář nepřišel na nic podezřelého. Pes by ho byl jistě na nebezpečí upozornil. Top však neštěkal a kolonisté z toho usoudili, že se zatím nemají čeho bát. Piráti se asi stáhli do jiné části ostrova.

Při druhé vycházce – 27. listopadu – pustil se Gedeon Spilett až do lesa, asi půl kilometru od ohrady. U jižního předhoří si všiml, že Top něco větrí. Choval se totiž velmi nezvykle, probíhal trávou a houštinami, jako by cítil něco podezřelého.

Gedeon Spilett za ním šel, povzbuzoval ho a přitom bedlivě sledoval okolí s puškou u ramene, využívaje každého stromu ke krytí. Nebylo pravděpodobné, že Top ucítí člověka; to by byl tlumeně štěkal a projevoval zlost. Protože teď nevrčel, znamenalo to, že nebezpečí není ani příliš daleko, ani příliš blízko.

Po pěti minutách se pes náhle vrhl k hustému křoví a vytáhl z něho kus látky.

Byl to potrháný a špinavý cár z oděvu, který Gedeon Spilett odnesl ihned do ohrady.

Tam si jej všichni prohlédli a poznali v něm kus Ayrtonova kabátu z plsti vyrobené v Žulovém domě.

Obr. 13 – Novinář se dvakrát odvážil ven a obešel celou ohradu

„Vidíte, Pencroffe,“ řekl Cyrus Smith, „tohle je vše, co tu zůstalo po nešťastném Ayrtonovi. Lupiči ho odvěkli násilím. Pochybujete ještě o jeho čestnosti?“

„Ne, pane Smithi, té myšlenky jsem se už dávno vzdal. Ale z tohoto nálezu snad něco vyplývá.“

„Co?“ ptal se novinář.

„Že Ayrton nebyl zabit v ohradě. Museli ho odvléci živého, když se bránil! Možná že je dosud živ!“

„To je opravdu možné,“ přisvědčil zamyšleně inženýr.

Tady byla nová naděje, které se mohli Ayrtonovi druhové zachytit. Mohli skutečně předpokládat, že Ayrton padl pod kulkou jako Harbert. Ale jestliže ho piráti nezabili hned, jestliže ho živého odvěkli jinam, mohli kolonisté doufat, že je Ayrton stále ještě zajatcem pirátů. Možná že některý ze zločinců poznal v Ayrtonovi starého australského společníka, vůdce uprchlých trestanců Ben Joyce. Kdo ví, zda se piráti teď nepokoušejí přetáhnout Ayrtona na svou stranu? Byl by jim velmi užitečný, kdyby se jim podařilo udělat z něho zrádce...

Tuto příhodu považovali v ohradě za příznivý úkaz a naděje na nalezení Ayrtona stoupla. Je-li Ayrton v zajetí pirátů, učiní jistě vše, aby těm banditům unikl, a kolonisté by v něm pak získali zase zdatného pomocníka.

„Podaří-li se Ayrtonovi utéci,“ mínil Gedeon Spilett, „poběží přímo do Žulového domu. Vdyť neví nic o pokusu vraždy na Harbertovi a nemůže také vědět, že jsme šli za ním do ohrady.“

„Ach, kéž by už byl v Žulovém domě!“ vzdychl si Pencroff. „A kéž bychom tam byli i my! I když ti bídáci nemohou vniknout do domu, mohou aspoň zpustošit zahradu, kurníky a pole...“

Z Pencroffa se stal vášnivý zemědělec, cele oddaný půdě. Neméně netrpělivě toužil domů i Harbert, který chápal, jak nutná je tam teď přítomnost kolonistů. A jeho vinou musí být všichni v ohradě! Tato myšlenka ho neustále trápila. Věřil, že cestu do Žulového domu už snese. Ujišťoval, že se mu síly budou vracet mnohem rychleji doma, na čerstvém vzduchu a při pohledu na moře. Několikrát naléhal na Gedeona Spiletta, ale ten se bál, aby se ještě nezacelené chlapcovy rány cestou opět neotevřely. Proto odmítl dát k cestě svolení.

Pak se však událo něco, co přimělo inženýra Smithe i jeho druhy, aby vyhověli chlapcově prosbě, ač jim jejich rozhodnutí mohlo přivodit nezměrný bol a výčitky svědomí.

Bylo 29. listopadu, sedm hodin ráno. Všichni tři kolonisté byli v chatě u Harberta, když zaslechli Topův štěkot.

Cyrus Smith, Gedeon Spilett a Pencroff popadli pušky, připravili si je ke střelbě a vyběhli ven.

Top pobíhal podle ohrady, vyskakoval na ni a štěkal; ne však zlostně, nýbrž spokojeně.

„Někdo jde!“

„Ano.“

„Nepřítel to není.“

„Že by to byl Nab?“

„Nebo Ayrton?“

Sotva inženýr a jeho druhové vyměnili těchto několik slov, přehouplo se přes ohradu nějaké tělo a seskočilo na zem.

Jup! Ano, byl to Jup, kterého Top tak přátelsky vítal.

„Jupe!“ vykřikl Pencroff.

„Toho sem jistě poslal Nab,“ řekl novinář.

„Ale pak určitě nese nějaký vzkaz,“ zvolal inženýr.

Pencroff se vrhl k orangutanovi. Jestliže měl Nab opravdu něco důležitého k sdělení, nemohl použít rychlejšího a spolehlivějšího posla, který mohl proniknout i tam, kde by neprošli ani kolonisté, ani pes.

Cyrus Smith se nemýlil. Jup měl na krku váček a ve váčku byl papír popsaný Nabovým písmem.

Kdo vyličí zoufalství Cyruse Smithe i jeho kamarádů, když četli tato slova:

Středa 6 hodin ráno

Planina Výhledu byla napadena piráty!

Nab

Podívali se mlčky na sebe a vrátili se do chaty. Co dělat? Piráti jsou na planině Výhledu. To znamená neštěstí, plenění, zkázu!

Harbert pozoroval inženýra, novináře i Pencroffa a pochopil, že se stalo něco vážného. Když spatřil i Jupa, nepochyboval už o tom, že Žulovému domu hrozí nebezpečí.

„Pane Smithi, chci odjet. Cestu už snesu. Chci odejít.“

Gedeon Spilett přistoupil k Harbertovi, prohlédl ho a řekl:

„Ano, půjdeme.“

Šlo teď o to, má-li být Harbert přepraven na nosítkách nebo na káře, kterou vzal Ayrton do ohrady s sebou. Nosítka zaručovala klidnější pohyb, ale zaměstnávala dva muže. Kdyby došlo k boji, budou chybět dvě pušky.

Vezmou-li káru, budou mít kolonisté ruce volné. Harberta mohou ostatně uložit na slavník a jet tak opatrně, aby se kára otřásala co nejméně. Snad to půjde.

Přivezli káru. Pencroff zapřáhl jednoho osla. Cyrus Smith a novinář zdvihli Harberta i se slavníkem a uložili ho na dno káry mezi obě bočnice.

Byl krásný den. Mezi stromy pronikalo jasné sluneční světlo.

„Jsou pušky nabitý?“ ptal se Cyrus Smith.

Byly v pořádku. Inženýr s Pencroffem se vyzbrojili dvouhlavňovými puškami a Gedeon Spilett si vzal karabinu. Byli připraveni k odjezdu.

„Tak co, Harberte?“ ptal se inženýr.

„Buďte klidný, pane Smithi,“ řekl Harbert. „Cestou jistě nezemřu.“

Při těchto slovech bylo zřejmé, že chlapec sbírá všechny své síly a že jen s vypětím vůle přemáhá mdlobu.

Inženýrovi se sevřelo bolestí srdce. Ještě váhal s rozkazem k odchodu. Ale kdyby cestu odložil, byl by Harberta nesmírně zarmoutil, ne-li zabil.

„Na cestu!“ zavelel.

Vrata ohrady byla otevřena. Jup a Top, kteří dovedli v čas potřeby i mlčet, vyrazili první. Pak vyjela kára, vrata byla zas zavřena a osel vedený Pencroffem pomalým krokem vykročil.

Kolonisté si mohli vybrat jinou stezku než přímou cestu k Žulovému domu, ale byli by museli při pochodu lesem přemáhat nesmírné obtíže. Pustili se proto po cestě, přestože o ní piráti věděli.

Cyrus Smith a Gedeon Spilett kráčeli po stranách káry, připraveni odpovědět na každý útok. Nebylo však pravděpodobné, že piráti už opustili planinu Výhledu. Nabův lístek byl napsán a odeslán jistě hned po jejich příchodu.

A datován byl v šest hodin ráno. Rychlý orangutan byl zvyklý na cestu do ohrady a přiběhl asi za tři čtvrti hodiny. Zatím byla cesta bezpečná. Dojde-li ke střelbě, bude to patrně až poblíž Žulového domu.

Obr. 14 – Pencroff zapřáhl jednoho osla

Kolonisté přesto zachovávali přísnou opatrnost. Top a klackem ozbrojený Jup běželi vpředu nebo prohledávali křoví podle cesty. Neprojevovali žádný neklid.

Kára za Pencroffova vedení jela velmi pomalu. Ohradu opustila v půl osmé a po hodině jízdy urazila sedm kilometrů z devíti, aniž se něco stalo.

Cesta byla pustá jako celý tento úsek Leskovčího lesa mezi jezerem a řekou Díků. Skupina se nikde nezastavovala. Křoviska zde byla stejně opuštěná jako v den, kdy byli vzdušní trosečníci vrženi na Lincolnův ostrov.

Blížili se k planině. Ještě půldruhého kilometru a spatří most přes Glycerínový potok. Cyrus Smith předpokládal, že most bude spuštěn. Jestliže se dostali piráti na planinu tudy nebo překročili kdekoli vodní pás, jistě most z opatrnosti spustili, aby si tak zajistili ústupovou cestu.

Mezi posledními stromy se už objevilo moře, ale kára jela dál, protože žádný z jejích ochránců ji nechtěl opustit.

V tomto okamžiku však Pencroff osla zarazil a vzkřikl vzteklým hlasem:

„Ach, ti bídáci!“

A ukázal rukou na hustý kouř, který se zdvihal nad větrným mlýnem, stájemi a kurníky. Mezi dýmem pobíhal jakýsi člověk. Byl to Nab.

Kolonisté vykřikli. Nab je zaslechl a rozběhl se k nim.

Piráti opustili před půlhodinou planinu, když ji byli dříve úplně zpustošili.

„Co Harbert?“ volal Nab.

Gedeon Spilett se vrátil rychle ke káře.

Harbert však ztratil vědomí.

Kapitola 10

DOPRAVA HARBERTA DO ŽULOVÉHO DOMU – NAB VYPRAVUJE – CYRUS SMITH NA PLANINĚ – TROSKY A ZKÁZA – KOLONISTÉ JSOU BEZBRANNÍ PROTI NEMOCI – VRBOVÁ KÚRA – BAHENNÍ HOREČKA – TOP OPĚT ŠTĚKÁ

Všichni rázem zapomněli na Žulový dům i na piráty, kteří ohrožovali planinu Výhledu. Harbertův stav byl důležitější. Převážka byla velmi těžká a způsobila chlapci asi vnitřní zranění. Novinář to zatím nemohl zjistit. Všichni byli zaplaveni zoufalstvím.

Odvezli káru k ohybu řeky. Tam vyrobili z větví nosítka a omdlelého Harberta na ně uložili i se slamníkem. Za deset minut stáli Cyrus Smith, Gedeon Spilett a Pencroff pod Žulovým domem. Nab odjel s károu na planinu.

Výtah byl uveden v činnost a za chvíli ležel Harbert v Žulovém domě na svém lůžku.

Úzkostlivou péčí byl opět přiveden k vědomí. Usmál se, když spatřil známou místnost, ale slabostí mohl zašeptat jen několik slov.

Gedeon Spilett vyšetřil jeho rány. Báł se, aby se neotevřely. Nebyly přece jen ještě plně zaceleny... Nenašel však nic. Z čeho mohla pramenit ona mdloba? Proč se chlapcův stav tak zhoršil?

Harbert upadl v jakýsi horečnatý spánek a Pencroff s novinářem zůstali u jeho lůžka.

Cyrus Smith zatím pověděl Nabovi o všem, co se v ohradě událo, a Nab zase podal inženýrovi zprávu o událostech na planině Výhledu.

Uplynulé noci se piráti objevili na kraji lesa poblíž Glycerínového potoka. Nab, který právě hlídal kurníky, bez váhání vystřelil na jednoho z pirátů, který se právě chystal přejít potok. Ale v temné noci nemohl zjistit, byl-li onen bídák zasažen. K zapuzení tlupy to však nestačilo a Nab musel ustoupit do Žulového domu, kde už byl v bezpečí.

Co měl dělat? Jak zabránit zpusťošení, které planině hrozilo? Neměl také možnost dát přátelům zprávu. A v jaké situaci hosté ohrady jsou?

Obr. 15 – Výtah byl uveden v činnost

Cyrus Smith a jeho druhové odešli 11. listopadu a dnes bylo 29. listopadu. Nab už o nich neměl osmnáct dní zprávu a ta, kterou mu přinesl Top, byla nešťastná. Ayrton zmizel, Harbert byl zraněn a Pencroff s novinářem a s inženýrem byli uvězněni v ohradě.

Co dělat? Nab sám se neměl čeho bát, protože do Žulového domu se piráti nedostanou. Ale stavby, záhony a celé zařízení planiny jim bylo vydáno napospas. Cyrus Smith by měl rozhodnout, co dělat, nebo by měl dostat aspoň zprávu o hrozícím nebezpečí!

Tak si Nab vzpomněl na Jupa, kterému mohl zprávu svěřit. Znal velkou a mnohokrát už prokázanou inteligenci orangutana. Jup chápal význam slova ohrada, které před ním kolonisté vyslovovali velmi často. Sám tam často s Pencroffem jezdil. Bylo ještě tma a orangutan dokáže jistě projít nepozorovaně lesem, v němž ho budou piráti ostatně pokládat za divokého obyvatele ostrova.

Nab už neváhal. Napsal lístek, přivázal jej Jupovi na krk a odvedl opa ke dveřím Žulového domu, od nichž spustil dolů provaz. Pak několikrát opakoval:

„Jupe, ohrada! Jupe, ohrada!“

Zvíře pochopilo, sjelo rychle po provaze dolů na pobřeží a zmizelo ve tmě, aniž vzbudilo

pozornost pirátů.

„Dobře jsi udělal, Nabe,“ řekl Cyrus Smith. „Ale možná že bys byl udělal lépe, kdybys nám byl zprávu neposílal.“

Cyrus Smith při tom myslel na Harberta, jehož uzdravování bylo přepravou zřejmě vážně ohroženo.

Piráti se na pobřeží už neukázali. Neznali počet kolonistů a mohli předpokládat, že Žulový dům je chráněn početnou skupinou. Jistě si vzpomněli, že v době útoku brigy se ozývala silná střelba z předních i ze zadních skal. Proto byli velmi opatrní. Ale planina Výhledu byla otevřena a mimo dostřel ze Žulového domu. Vybili se tam tedy ze svého ničivého pudu. Bořili, pálili a ničili jen z radosti ze zla a stáhli se teprve půl hodiny před příchodem kolonistů, které pokládali dosud za vězně ohrady.

Nab vyběhl ze svého úkrytu, a nedbaje nebezpečí, pokusil se uhasit oheň, který stavby zachvátil. Bojoval však proti ohni marně až do doby, kdy se na pokraji lesa objevila kára.

To byl sled oněch vážných událostí. Přítomnost pirátů znamenala trvalou hrozbu pro kolonisty Lincolnova ostrova, kteří až dosud žili tak šťastně a které jistě čekají nová neštěstí.

Gedeon Spilett zůstal s Pencroffem v Žulovém domě u Harberta, kdežto Cyrus Smith šel s Nabem zjistit rozsah škod. Piráti se naštěstí nedostali až k úpatí Žulového domu. Jinak by byli zpustošili i dílny u Komína. Ale zkáza v dílnách by se dala napravit mnohem snáze než zkázy na planině Výhledu.

Cyrus Smith a Nab zamířili k řece Díků a šli pak po jejím levém břehu; nic podezřelého však nenašli.

Byla zde pravděpodobná dvojí možnost: buď piráti věděli o návratu kolonistů, které spatřili na Ohradní cestě, nebo po zničení planiny odešli do Leskovčího lesa podél řeky Díků a o návratu kolonistů dosud nevěděli.

V prvním případě se jistě vrátili do nechráněné ohrady, kde byly tak cenné věci. V druhém případě se stáhli do svého úkrytu a tam budou čekat na příležitost k obnovení útoku.

Bude nutno je předejít. Ale každá akce proti pirátům závisí na Harbertově stavu. Cyrus Smith potřeboval nutně každou sílu, a proto teď nikdo ze Žulového domu nesměl.

Inženýr se vrátil s Nabem na planinu. Zbytky úrody, která měla být právě sklizena, ležely na zemi. Stejně byly zpustošeny i záhony. Zelenina byla úplně zničena. Ještě štěstí, že byly v Žulovém domě zásoby semen, které škodu napraví.

Větrný mlýn, stavby v kurníku a stáje pro osly byly zničeny ohněm. Několik vyděšených zvířat pobíhalo po planině. Drůbež, která utekla před ohněm k jezeru, vracela se pomalu na svá obvyklá místa a štěbetala na břehu. Tady se bude muset vše znovu postavit.

Tvář Cyruse Smithe, mnohem bledší než obvykle, vyjadřovala vnitřní hněv a inženýr se jen s námahou přemáhal. Neřekl však ani slovo. Naposledy se rozhlédl po zničených polích i po dýmu valícím se z trosek a vrátil se do Žulového domu.

Přišly nejsmutnější dny, jaké kdy kolonisté na ostrově zažili. Harbertův stav se viditelně horšil. Chlapec se zdál vážně nemocen. Objevily se u něho následky těžkého fyziologického otřesu. Gedeon Spilett zjistil vážné zhoršení, proti kterému byl zcela bezmocný.

Harbert byl téměř neustále v bezvědomí, a dokonce se u něho projevíly příznaky deliria. Jediným lékem, který měli kolonisté po ruce, byly posilující nápoje. Horečka sice příliš nestoupla, ale vracela se pravidelnými záchvaty.

Dne 6. prosince Gedeon Spilett zjistil, že ubohý chlapec byl přepaden zimničním chvěním. Jeho prsty, nos a uši úplně zbělely, chlapec smrtelně zbledl, mrazilo ho a celý se trásl v horečnatém záchvatu. Tep měl slabý a nepravidelný, kůže suchou a trpěl neustálou žízňí. Po tomto stavu se dostavila horkost. Obličej mu zrudl, kůže se prokrvila, tep se zrychlil. Na nemocném vyrazil hojný pot, který horečku trochu srazil. Záchvat trval pět hodin.

Gedeon Spilett Harberta neopouštěl. Nemocný byl sužován střídavou zimnicí, proti které bylo nutno bojovat, aby se jeho stav ještě nezhoršil.

„Ke sražení horečky potřebujeme nutně protihorečnatý lék,“ řekl Gedeon Spilett Cyrusi Smithovi.

„Lék proti horečce,“ opakoval inženýr. „Nemáme tu však ani chininovník, ani chinin.“

„To je pravda,“ odpověděl Gedeon Spilett, „ale na břehu jezera rostou vrby, jejichž kůra může chinin trochu nahradit.“

„Pak ji musíme okamžitě přinést!“ řekl inženýr.

Vrbová kůra se opravdu pokládá za náhražku chininu, stejně jako koňský kaštan, cesmína, podražec a jiné rostliny. Bylo nutné opatřit si tento prostředek, který ovšem nedosahuje účinku chininu, a užít ho v přirozeném stavu, protože kolonisté neměli možnost získat z vrbové kůry alkaloid salicin.

Cyrus Smith šel sám uříznout z kmene vrby několik pruhů kůry. Přinesl ji do Žulového domu, rozmělnil ji na prášek a ten ihned podal Harbertovi.

Noc uplynula bez vážnějších příhod. Harbert blouznil, ale horečka se mu nevrátila ani příští den.

Pencroff začal opět doufat. Gedeon Spilett neříkal nic. Báł se, že horečné záchvaty nemusí být tak časté a že se mohou objevit i zítra. Proto čekal druhý den s úzkostí, jak se nemoc bude vyvíjet.

Všiml si, že v době poklesu teploty byl Harbert jako zlomený, že měl těžkou hlavu a byl náchylný k mdlobám. Často blouznil.

Gedeon Spilett byl nad průběhem nemoci zoufalý. Vzal inženýra stranou a řekl mu:

„Je to bahenní zimnice!“

„Bahenní zimnice?“ zvolal inženýr. „Snad se mýlíte, Spilette! Ta přece nevzniká sama od sebe. Harbert by se musel dostat do styku s jejími zárodky.“

„Nemýlím se,“ tvrdil novinář. „Harbert asi získal zárodky v ostrovních bažinách. Prodělal si už první záchvat. Přežije-li druhý a nedokážeme-li zabránit třetímu... bude ztracen!“

„A co vrbová kůra?“

„Ta nestačí. A není-li po ruce chinin, je třetí záchvat vždy smrtelný.“

Ještě štěstí, že Pencroff tento hovor neslyšel. Byl by zešílel.

Je pochopitelné, že inženýrův a novinářův neklid ještě vzrostl onoho 7. prosince a příští noci.

K polednímu se dostavil druhý záchvat. Krize byla strašná. Harbert byl ztracen! Vztahoval ruce k Pencroffovi, k Cyrusi Smithovi, ke Gedeonu Spilettovi. Nechtěl zemřít! Byla to drásající scéna. Pencroffa museli odvést.

Záchvat trval pět hodin. Bylo už jasné, že třetí záchvat Harbert nepřežije.

Přišla strašná noc. Harbert říkal v deliriu věty, které drásaly srdce všech přátel. Hovořil zmateně, bojoval proti pirátům, volal Ayrtona. Prosil o něco tajemnou bytost, onoho ochránce, který teď zmizel a jehož představa nemocného neustále pronásledovala... Pak upadl do hlubokého bezvědomí. Gedeon Spilett byl už několikrát přesvědčen, že ubohý chlapec zemřel.

Ráno 8. prosince oslabení pokračovalo. Vyhublé Harbertovy ruce se svíraly na příkrývce. Dali mu nové dávky vrbové kůry, ale novinář si od toho už nic nesliboval.

„Nedáme-li mu do zítřejšího rána silnější protihorečnatý lék, zemře!“ prohlásil.

Přišla noc – snad poslední noc statečného chlapce, tak dobrého, tak inteligentního a na svůj věk tak rozumného, kterého všichni kolonisté milovali jako vlastního syna. Jediný lék, který mohl zvládnout tuto hroznou horečku, jediný přípravek, který mohl nemoc přemoci, na Lincolnově ostrově nebyl.

Po celou noc z 8. na 9. prosince blouznil Harbert v nejhlubším deliriu. Jeho mozek byl už tak oslaben, že chlapec nikoho nepoznával.

Dožije se vůbec třetího záchvatu, kterému nemůže ujít? Všichni o tom pochybovali. Jeho síly už byly vyčerpány; chlapec ležel v přestávkách mezi záchvaty jako mrtvý.

Ke třetí hodině ranní vyrazil Harbert strašný výkřik a zhroutil se v hrozně křeči. Vyděšený Nab, který měl u něho službu, vřít se do sousední místnosti, aby své druhy vzbudil.

V té chvíli počal Top zuřivě štěkat.

Všichni přiběhli k lůžku, aby zadrželi umírajícího chlapce, který chtěl vyskočit z lůžka. Gedeon Spilett ho držel v náručí a cítil přitom, jak chlapci tep pomalu slábne.

Bylo pět hodin ráno. Sluneční paprsky počaly vnikat do Žulového domu. Začínal krásný den, který měl být posledním dnem ubohého Harberta...

Světlo postoupilo až na stolek u chlapcova lůžka.
Pencroff náhle vykřikl a ukázal rukou na předmět ležící na kraji stolku...
Byla to malá podlouhlá krabička, na jejímž víčku bylo napsáno:

CHININ

Obr. 16 – Ukázal rukou na předmět ležící na kraji stolku

Kapitola 11

ZÁHADNÉ TAJEMSTVÍ – HARBERTOVO UZDRAVENÍ – KTERÉ ČÁSTI OSTROVA BUDOU PROHLÉDNUTY – PŘÍPRAVY K ODCHODU – PRVNÍ DEN – NOC – DRUHÝ DEN – DAMARONĚ – PÁREK KASUÁRŮ – STOPY V LESE – PŘÍCHOD NA HADÍ POLOOSTROV

Gedeon Spilett krabičku vzal a otevřel ji. Obsahovala asi dvě stě bílých tabletek. Novinář vzal jednu do úst. Svíravá hořkost této látky ho nemohla mýlit. Byl to opravdu chinin – nejlepší protihorečnatý lék.

Okamžitě jej podali Harbertovi. Jak se sem dostal, o tom si pohovoří později.

„Kávu!“ zvolal Gedeon Spilett.

Nab přinesl za chvíli šálek vychladlého nápoje. Gedeon Spilett vhodil do šálku asi deset gramů chininu. Podánilo se mu přimět Harberta, aby to vypil.

Byl dosud čas, protože třetí záchvat se ještě nedostavil.

Všichni kolonisté byli naplněni novou nadějí. Tajemný vliv se znovu projevil v okamžiku, kdy už všichni propadli zoufalství...

Za několik hodin Harbert uklidnil. Kolonisté si už mohli pohovořit o nové příhodě. Zásah neznámého byl zřejmější než kdykoli předtím.

Jak se však mohl v noci dostat až do Žulového domu? To bylo zcela nepochopitelné. Způsob, jakým se „duch ostrova“ projevoval, byl ještě podivnější než duch sám.

Během dne podávali Harbertovi chinin každou třetí hodinu.

A příštího dne se už ukázalo jisté zlepšení chlapcova stavu. Hoch nebyl sice ještě mimo nebezpečí, protože bahenní horečka se často vrací, ale kolonisté nešetřili péčí. Nadto měli účinný prostředek – i toho, kdo jim jej dal – nablízku. A tak se v jejich srdcích usídlila pevná naděje.

Tato naděje je nezklamala. Po deseti dnech, 20. prosince, počal se Harbert zotavovat. Po přísné dietě byl sice nesmírně zesláblý, ale záchvaty se už neobjevily. A poslušný chlapec se podvoloval všem příkazům. Tolik už toužil po uzdravení!

Pencroffovi bylo, jako by ho někdo vytáhl z hluboké propasti. Trpěl teď záchvaty radosti, které hraničily až se šílenstvím. Když byl třetí Harbertův záchvat zažehnán, objal námořník Gedeona Spiletta tak, že ho div nezadusil. Od té doby říkal novináři jen doktor Spilett.

Zbývalo jen objevit skutečného doktora.

„Objevíme ho!“ opakoval Pencroff.

Ať už byl neznámý kdokoli, čekalo ho prudké Pencroffovo objetí.

Prosinec končil a s ním rok 1867, v němž byli kolonisté Lincolnova ostrova tak krutě zkoušeni. Do nového roku vstoupili s krásným počasím a s tropickým horkem, které však bríza naštěstí velmi snižovala. Harbert sílil a vdechoval na lůžku, které kolonisté přenesli k oknům Žulového domu, zdravý slaný mořský vzduch. Rychle se mu začaly navracet síly. Počal zas normálně jíst a Nab nestačil vymýšlet ta nejjemnější jídla.

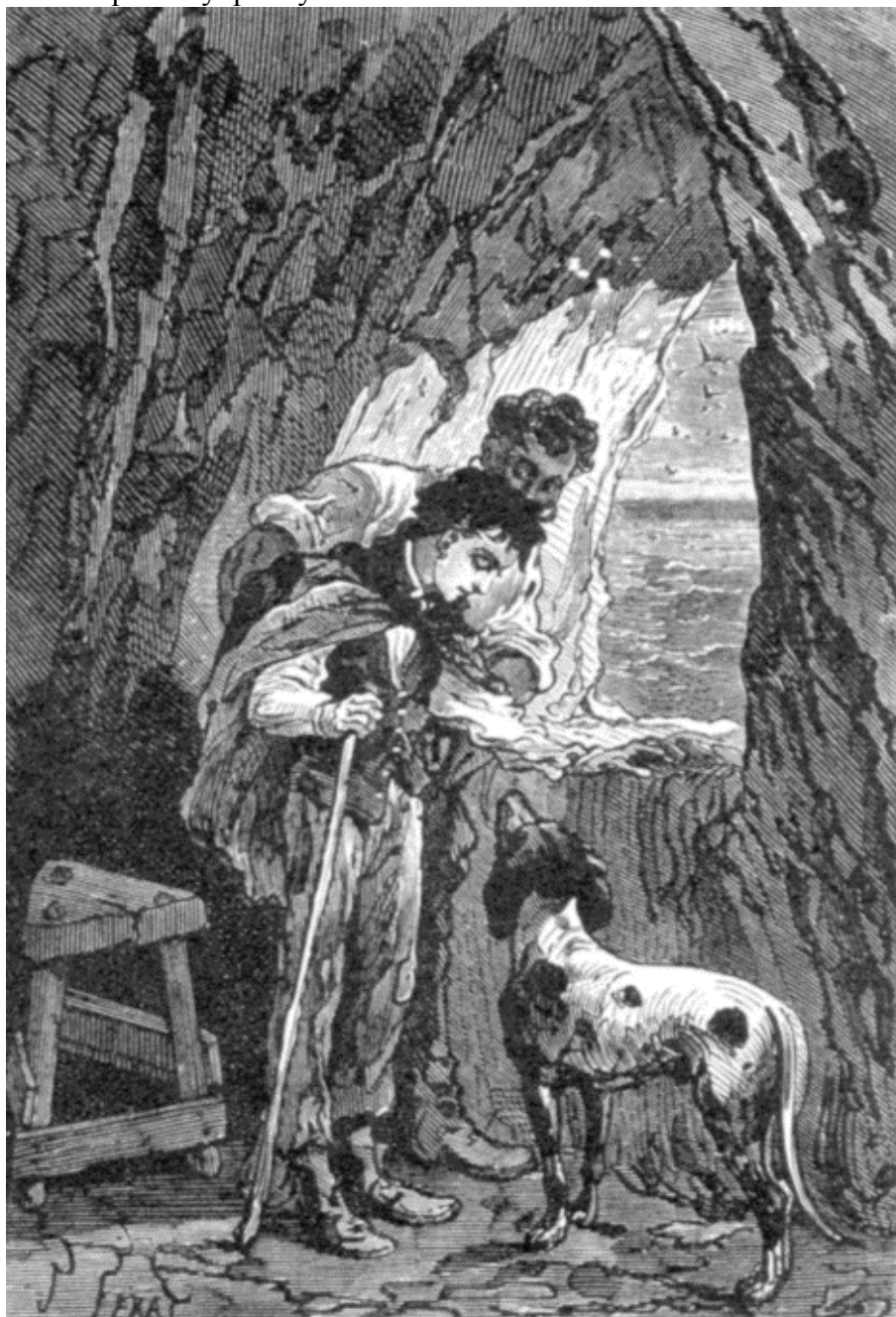
„Člověk skoro dostane chuť na umírání,“ říkal Pencroff.

V této době se piráti v okolí Žulového domu ani jednou neukázali. Po Ayrtonovi nebylo vidu ani slechu, a jestliže inženýr s Harbertem doufali ještě v jeho návrat, jejich přátelé už nepochybovali o jeho smrti. Jejich nejistota nebude ostatně dlouho trvat. Jakmile bude Harbert zdrav, podniknou chystanou výpravu. Potrvá to ovšem ještě asi měsíc, protože proti pirátům budou muset kolonisté vytáhnout v plné síle.

Harbertův stav se neustále lepšil. Jeho rány mohly být pokládány za zcela zahojené.

V lednu vykonali kolonisté na planině Výhledu důležité práce. Zachraňovali vše, co zbylo z jejich obilí a zeleniny. A zaseli nová semena, aby byla zajištěna druhá sklizeň tohoto roku. Se stavbou kurníku, mlýna a stájí radil Cyrus Smith ještě počkat. Zatímco budou kolonisté pronásledovat piráty, mohli by se ti bídáci na planinu znova vrátit. Bylo by zbytečné dávat jim příležitost k novému loupení a žhářství. Až bude ostrov od ničemů vyčištěn, uvidí se, co bude nutno znovu postavit.

Harbert v druhé polovině ledna vstal, zprvu na hodinu denně, pak na dvě a na tři. Díky své tělesné houževnatosti se rychle zotavoval. Bylo mu už osmnáct let. Bude z něho velký, hezký a ušlechtilý muž. Od této chvíle postupovalo jeho uzdravování velmi úspěšně. Potřeboval ovšem ještě trochu péče, a doktor Spilett byl přísný.

Obr. 17 – Harbert v druhé polovině ledna vstal

Koncem měsíce se už Harbert procházel po planině Výchledu a po pobřeží. Velmi dobře na něho působilo koupání v moři, kterého se zúčastnili i Pencroff a Nab. Cyrus Smith už teď mohl určit den odchodu; byl to 15. únor. Velmi jasné noci této roční doby budou příhodné pro prohlídku celého ostrova.

Nutné přípravy k výpravě byly provedeny ihned. Byla to důležitá věc, protože kolonisté přísahali, že se do Žulového domu nevrátí dříve, dokud nedosáhnou obou cílů výpravy: museli za prvé zničit piráty a najít Ayrtona, je-li dosud živ, a za druhé objevit toho, kdo tak důrazně zasahoval do osudů kolonie.

Kolonisté znali na Lincolnově ostrově celou východní část od Drápu až po Severní čelist, Kachní bažinu, okolí Grantova jezera, Leskovčí les mezi Ohradní cestou a řekou Díků, poříčí řeky Díků a Červeného potoka a konečně předhoří Franklinovy hory, u něhož stála ohrada.

Zato dosud jen povrchně prozkoumali rozlehlé pobřeží Washingtonova zálivu od Drápu až k Hadímu ocasu, lesnaté a bažinaté západní pobřeží a rozlehlé přesypy, táhnoucí se k ústí Žraločí zátoky.

Vůbec pak neznali rozsáhlé lesnaté plochy Hadího poloostrova, pravý břeh řeky Díků, levý břeh Vodopádové řeky a údolí i předhoří Franklinovy hory na jejich západních, severních a východních svazích, v nichž mohlo být mnoho úkrytů. Tak několik set hektarů ostrovní plochy unikalo dosud jejich pozornosti.

Bylo rozhodnuto, že výprava zamíří do lesa Divokého západu a prohlédne podrobně celý kraj na pravém břehu řeky Díků.

Možná že by bylo výhodnější zamířit nejdříve k ohradě, kterou piráti asi znovu obsadili nebo se v ní ubytovali. Jestliže však ohradu zničili, je už na její záchranu stejně pozdě. A když se v ní usadili, mají kolonisté na jejich vypuzení času dost.

Po dlouhém rozhovoru byl schválen první návrh. Kolonisté tedy projdou lesem až na Hadí ocas. Prosekají si sekerami průchod a vyznačí tak novou cestu, která bude spojovat Žulový dům s nejzazším cípem ostrova, vzdáleným dvacet devět až třicet kilometrů.

Kára byla v dobrém stavu. Oslové byli odpočinuti a mohli se vydat i na tak dalekou cestu. Na káru byly naloženy potraviny, potřeby k táboření, různé nástroje i zbraně a střelivo, pečlivě vybrané v bohaté zbrojnici Žulového domu. Kolonisté také nezapomněli, že piráti se možná potloukají po lese, kde se rána z pušky rychle vystřeluje i rychle přijímá. Z toho plynula pro kolonisty nutnost nerozdělovat se a zůstat stále pohromadě.

Proto také bylo rozhodnuto, že v Žulovém domě nikdo nezůstane. I Top a Jup se měli výpravy zúčastnit. Žulový dům mohl zůstat bez dozoru.

Dne 14. února byla neděle a kolonisté ji zasvětili posledním přípravám na cestu. Harbert byl sice už zdravý, ale přece jen trochu slabý. Proto mu bylo vyhrazeno místo na káře.

Druhého dne ráno provedl Cyrus Smith nezbytná opatření, která měla učinit Žulový dům nedostupným. Žebřík, který kdysi sloužil k vystupování a k sestupování, odnesli do Komína a zahrabali hluboko do písku. Po návratu ho použijí k výstupu, protože výtah byl zatím rozebrán. Pencroff zůstal v Žulovém domě poslední, aby práce dokončil. Pak sestoupil po laně, které přehodil přes skalní výstupek a jehož jeden konec drželi dole kolonisté. Když námořník sestoupil, bylo lano strženo dolů a přístup do Žulového domu byl tak znemožněn.

Počasí bylo nádherné.

„Bude horký den,“ řekl vesele novinář.

„Nevadí, doktore Spilette,“ odpověděl Pencroff. „Půjdeme pod stromy a slunce ani neuvidíme.“

„Na cestu!“ volal inženýr.

Kára už čekala na pobřeží před Komínem. Novinář trval na tom, aby se Harbert aspoň první hodiny cesty vezl. Chlapec se musel podřídit nařízení svého lékaře.

Nab se postavil k hlavám oslů. Top vesele šťekal. Harbert nabídl v káře místo i Jupovi a opičák nabídku přijal. Nadešla chvíle odjezdu a výprava se dala na pochod.

Kára zamířila k ústí řeky a pak se stočila po levém břehu k mostu, za nímž začínala cesta k Balónovému přístavu. Tu však nechali kolonisté vlevo a ponořili se pod zákrov nesmírného lesa, který tvořil oblast lesa Divokého západu.

První čtyři kilometry měla kára mezi řídkými stromy celkem dobrou jízdu. Jen občas museli kolonisté přeseknout několik lián a keřů, ale na vážnější překážku nikde nenarazili.

Husté větve stromů vrhaly na zem chladný stín. Deodary, Douglasovy jedle, gumovníky, dračince a jiné už známé druhy stromů táhly se do nedozírna před výpravou. Byla tam i celá hejna běžných ostrovních ptáků: leskovec, tetřívka, bažant a všech druhů papoušků. Prasata a klokani, kteří vybíhali z podrostu, připomínali kolonistům jejich první výpravy po příchodu na ostrov.

„Je však zajímavé,“ podotkl Cyrus Smith, „že všichni ptáci jsou mnohem plašší než tehdy. Tento les už jistě navštívili piráti. Jsem přesvědčen, že tu přijdeme na jejich stopy.“

Na mnohých místech pak skutečně našli starší i novější stopy průchodu skupiny lidí. Někde byly na kmenech záseky, které měly zřejmě značit cestu; jinde byl popel z ohniště a v bažinatých částech lesa našli kolonisté i otisky lidských nohou. Nikde však nenašli stopy trvalého tábora.

Inženýr radil soudruhům, aby se tu zřekli lovu. Výstřely by mohly vzbudit pozornost pirátů, kteří se tu možná potloukají po lese. Při lovu by se byli lovci také dostali daleko od káry, a to bylo přísně zakázáno.

Odpoledne bylo pronikání lesem ve vzdálenosti devíti kilometrů od Žulového domu už hodně obtížné. Kolonisté museli porážet stromy a prosekávat si cestu podrostem. Dříve než se dali do práce, poslal vždy Cyrus Smith Topa a Jupa do houštin, aby je obě zvířata pečlivě prohledala. Když se klidně vrátila, znamenalo to, že nebezpečí nehrozí ani ze strany pirátů, ani od divoké zvěře. Oba tyto druhy nepřátel si byly svou krutostí rovny.

Večer prvního dne se kolonisté utábořili šestnáct kilometrů od Žulového domu u malého přítoku řeky Díků, o němž dosud nevěděli, a hned ho zařadili do vodopisné sítě, která byla v této části ostrova kupodivu hustá.

Připravili si vydatnou večeři, protože byli notně vyhladovělí. Provedli také všechna opatření, aby si zajistili klidnou noc. Kdyby byli měli co dělat jen s jaguáry nebo s jinými šelmami, byli by zapálili táborový oheň a to by bylo stačilo. Ale piráti by byli ohněm spíš přilákáni než zahnáni, a proto bude lepší, když tábořiště obklopí úplná tma.

Byla zorganizována přísná hlídková služba. Hlídali vždy po dvou hodinách dva lidé a vzbudili pak další dvojici. Přes své protesty byl Harbert této služby zbaven. Tak jen Gedeon Spilett s Pencroffem a Cyrus Smith s Nabem obcházeli v noci kolem tábořiště.

Obr. 18 – Byla zorganizována přísná hlídková služba

Noc byla ostatně velmi krátká. Tma byla způsobena spíš hustotou lesního zákrovu než nepřítomností slunce na obloze. Ticho bylo jen několikrát přerušeno řevem jaguára a vřískotem opic, což vzrušovalo především Jupa.

Noc uplynula bez příhod a 16. února ráno vyrazila skupina na další, spíše pomalou než obtížnou cestu lesem.

Toho dne urazili jen jedenáct kilometrů, protože si museli cestu klesit většinou sekerami. Jako skuteční dřevorubci šetřili kolonisté krásné a velké stromy, jejichž porážení by jim dalo ostatně i víc práce. Obětovali jen slabší stromy. Z tohoto důvodu však byla cesta křivolaká a prodlužovala se četnými zákruty.

Během dne objevil Harbert na ostrově dosud neznámé druhy rostlin. Byly to stromovité kapradiny s listy vějířovitě rozloženými, které připomínaly vodní paprsky ve vodotrysku, rohovníky, jejichž listí osli s chutí požírali a které rodí sladké plody výtečné chuti. Zde také rostly ve skupinách obrovské damaroně s válcovitými kmeny a s bohatými korunami, jež dosahovaly až třicetimetrové výšky. Byly to královské stromy Nového Zélandu, stejně slavné jako libanonské cedry.

Fauna zde byla zastoupena jen druhy, které už lovci dobře znali. Přesto však kolonisté zahlédli mezi stromy párek obrovských ptáků; byl to druh australských kasuárů, kteří jsou až půldruhého metru vysocí, mají hnědé peří a patří do čeledi běžců. Top za nimi vyrazil největší rychlostí, ale kasuáři mu snadno utekli.

Bylo objeveno několik dalších stop pirátů. U ohniště, zřejmě teprve nedávno opuštěného, našli kolonisté otisky nohou a pečlivě si je prohlédli. Když změřili pozorně jejich délku i šířku, zjistili lehce pět různých stop.

Tábořilo tu tedy pět pirátů. Ačkoli kolonisté místo co nejpečlivěji prohlédli, nenašli otisky šestého muže, kterým mohl být jedině Ayrton.

„Ayrton s nimi tedy nebyl,“ řekl Harbert.

„Ne,“ souhlasil Pencroff. „Ti ničemové ho určitě zabili. Škoda že tu nemají někde pelech, abychom je mohli vykouřit jako tygra!“

„To jistě nemají,“ řekl novinář. „Je pravděpodobnější, že se potloukají volně. Je to pro ně bezpečnější až do doby, než se stanou pány ostrova.“

„Pány ostrova!“ zvolal námořník. „Pány ostrova!“ opakoval sevřeným hlasem, jako by měl hrdlo probodeno dýkou. Pak už pokračoval klidněji: „Víte, pane Smithi, jakou kulkou jsem si nabil pušku?“

„Nevím, Pencroffe.“

„Je to kulka, která prolétla Harbertovým tělem. A já vám slibuji, že ani podruhé se nemine cíle.“

Žádná pomsta nemohla ovšem vrátit život Ayrtonovi. A otisky nohou bohužel svědčily o tom, že se kolonisté musí vzdát naděje na shledání s trosečníkem.

Téhož večera byl tábor rozbit dvacet šest kilometrů od Žulového domu, asi devět kilometrů od Hadího ocasu.

Druhého dne kolonisté dorazili skutečně až na Hadí ocas. Prošli tak lesem po celé jeho délce. Nikde však nenašli úkryt pirátů ani stejně záhadný úkryt tajemného ochránce.

Kapitola 12

PRŮZKUM HADÍHO POLOOSTROVA – TÁBOR U ÚSTÍ VODOPÁDOVÉ ŘEKY – ŠEST SET KROKŮ OD OHRADY – GEDEON SPILETT A PENCROFF NA VÝZVĚDECH – JEJICH NÁVRAT – VŠICHNI VPŘED! – OTEVŘENÁ VRATA – OSVĚTLENÉ OKNO – PŘI SVITU MĚSÍCE

Druhého dne, 18. února, provedli kolonisté průzkum lesnatého pobřežního pásu od Hadího poloostrova až po ústí Vodopádové řeky. Mohli les prohledat v celé jeho šíři, která nepřesahovala pět až sedm kilometrů, protože byla sevřena oběma břehy Hadího poloostrova. Vysoké stromy a silné větve dokazovaly, že tu je úrodnost půdy větší než v jiných částech ostrova. Vypadalo to, jako by sem byl přenesen bujný prales ze střední Afriky nebo z Ameriky. Bylo to tím, že stromy zde měly vlhkou půdu, zahřívanou podzemním sopečným ohněm, takže tu byly vytvořeny podmínky v mírném pásmu zcela nezvyklé. Dokazoval to především obrovský vzrůst damaroní a blahovičníků.

Úkolem kolonistů však nebylo obdivovat tyto rostlinné zvláštnosti. Věděli už, že po této stránce se jejich ostrov podobá Kanárským ostrovům, nazývaným původně ostrovy Štěstěny. Ale jejich ostrov teď bohužel nepatří jen jim. Dělali si na něj nárok i trestanci, kteří se tu potloukali a které bylo nutno do posledního zničit.

Na západním pobřeží nenašli kolonisté přes všechnu snahu nejmenší stopy. Ani otisky, ani poražené stromy, ani vyhaslá ohniště opuštěných tábořišť.

„To mě překvapuje,“ prohlásil Cyrus Smith ke svým druhům. „Piráti vystoupili na ostrov u Trosek a vnikli hned přes Kachní bažinu do lesa Divokého západu. Celkem šli stejnou cestou, jakou jsme šli i my ze Žulového domu. Potvrzují to stopy v lese. Když však došli k pobřeží, pochopili, že tam nenajdou žádný příhodný úkryt, a odešli raději na severní část ostrova, kde objevili ohradu...“

„A patrně se tam vrátili,“ dodal Pencroff.

„To nemyslím,“ odporoval inženýr. „Vždyť museli předpokládat, že je tam budeme hledat. Ohrada je pro ně jenom zásobovacím místem, a nikoli trvalým tábořištěm.“

„Souhlasím s vámi,“ řekl novinář. „Myslím, že si piráti museli najít úkryt v předhoří Franklinovy hory.“

„Pak tedy pojďme do ohrady!“ zvolal Pencroff. „Musíme to skončit a tady zbytečně utrácíme čas.“

„Ne, přáteli,“ odpověděl inženýr, „zapomínáte, že se chceme také dovědět, není-li v lese Divokého západu nějaké obydlí. Naše výprava má dvojí cíl, Pencroffe. Musíme potrestat zločince a projevit také vděčnost neznámému.“

„Správně, pane Smithi,“ souhlasil Pencroff. „Myslím však, že toho muže najdeme až tehdy, kdy sám bude chtít.“

Pencroff tím jen vyjádřil mínění všech. Bylo pravděpodobné, že úkryt neznámého je stejně tajemný jako on sám.

Toho večera se kára zastavila u ústí Vodopádové řeky. Tábor byl zřízen stejně jako předešle, to jest s obvyklou opatrností. Harbert se zase stal čiperným chlapcem, jakým byl před svým zraněním. Pobyt na čerstvém mořském vzduchu a lesní ovzduší mu jen prospělo. Jeho místo nebylo už v káře, ale v čele výpravy.

Dne 19. února opustili kolonisté pobřeží, vytvořené nad ústím řeky malebnými čedičovými shluky, a postupovali po levém břehu proti proudu do nitra ostrova. Cesta zde byla při poslední výpravě už proražena. Kolonisté byli teď asi deset kilometrů jižně od Franklinovy hory.

Inženýr navrhl nový plán: pečlivě prohledat celé údolí, které tvořilo koryto řeky, a dosáhnout s největší ostražitostí ohrady. Bude-li obsazena, zaútočit na ni. Bude-li prázdná, usadit se v ní a vytvořit z ní středisko operací zaměřených především k prohlídce Franklinovy hory.

Kolonisté plán schválili. Všichni už netrpělivě čekali na opětné převzetí ostrova do výhradního vlastnictví.

Teď kráčeli úzkým údolím mezi mohutnými hřbety předhoří Franklinovy hory. Stromy, které rostly na březích řeky velmi hustě, byly směrem k sopce stále vzácnější. Břehy byly skalnaté a dost

strmé, plné úkrytů a zákoutí, v nichž bylo nutno postupovat jen velmi opatrně. Top a Jup kráčeli vpředu jako pátrači. Vrhali se stále vlevo i vpravo do hustého podrostu a soupeřili spolu v chytrosti i v obratnosti. Nikde však nebyly na březích řeky stopy nějaké návštěvy, nic nenásvědčovalo přítomnosti nebo blízkosti pirátů.

V pět hodin večer se kára zastavila pět set metrů od ohrady, skryté ještě za polokruhem vysokých stromů.

Bylo nutno ohradu napřed obhlédnout a zjistit, je-li obsazena. Bylo by ovšem nesmyslné jít tam přímo za denního světla a vystavovat se tak ranám ukrytých pirátů. Harbert na to už jednou doplatil. Bude lépe počkat na noc.

Gedeon Spilett však chtěl předem okolí ohrady prohlédnout a netrpělivý Pencroff se mu nabídl za průvodce.

„Ne, přátelé,“ bránil jim inženýr. „Počkejte na noc. Nedovolím, abyste se vystavovali nebezpečí za světla.“

„Ale pane Smithi...“, naléhal Pencroff, který se nerad podvoloval.

„Prosím vás o to, Pencroffe,“ řekl mu inženýr.

„Dobrá,“ odpověděl námořník a vylil si zlost na piráty tím, že na jejich adresu vyslal úžasný soubor nejšťavnatějších námořnických nadávek.

Kolonisté tedy zůstali u káry a hlídali bedlivě okolní lesy.

Tak uplynuly tři hodiny. Vítr se utiřil a pod velkými stromy vládl naprostý klid. Každé zlomení suché větvičky, každý šelest ve spadaném listí, každý pohyb těla v trávě by muselo být slyšet. Všude bylo ticho. I Top ležel na zemi s hlavou na předních tlapách a neprojevoval žádný neklid.

V osm hodin se zdálo, že už nastal příhodný čas na výzvědy. Gedeon Spilett prohlásil, že je připraven s Pencroffem odejít. Cyrus Smith teď souhlasil. Top a Jup měli zůstat u inženýra, Harberta a Naba, protože by mohli zašteknutím nebo zavřísknutím vyvolat zbytečný poplach.

„Buďte opatrní!“ připomínal Cyrus Smith námořníkovi a novináři. „Vaším úkolem není dobývat ohradu, nýbrž zjistit, je-li obsazena nebo ne.“

„Smluveno,“ řekl Pencroff.

A oba muži odešli.

Díky hustotě větví bylo pod stromy značné šero, takže na vzdálenost větší než deset metrů už nebylo vidět. Novinář s Pencroffem se zastavili pokaždé, jakmile se jim zdálo, že slyší něco podezřelého. Postupovali velmi opatrně a pomalu.

Šli daleko od sebe, aby neposkytovali tak snadný cíl. Oba totiž očekávali každou chvíli výstřel. Pět minut po odchodu od káry se dostali na okraj lesa před palouk, na němž byla postavena kolová ohrada.

Zastavili se. Nad holým prostranstvím se ještě chvěly poslední záblesky světla. Třicet kroků před nimi byla vrata ohrady, která se zdála zavřena. Těchto třicet kroků mezi vraty a lesem tvořilo nebezpečné pásmo, máme-li použít výrazu známého z balistiky⁷. Každá kulka vystřelená z ohrady jakýmkoli směrem musela napřed prolétnout tímto prostorem.

Gedeon Spilett i Pencroff nebyli zvyklí ustupovat, ale věděli, že každá jejich neopatrnost, které by padli za oběť především oni, vymstila by se i na jejich přátelích. Kdyby byli oni zabiti, co by si počali Cyrus Smith, Harbert a Nab?

Nedočkavý Pencroff však postoupil vpřed. V blízkosti ohrady tušil už přítomnost pirátů. Novinář ho musel zadržet.

„Za chvíli se úplně setmí,“ zašeptal mu. „Pak bude vhodnější doba.“

Pencroff sevřel křečovitě pušku, uklidnil se a s brčením poslechl.

Poslední záblesky světla zmizely. Tma postupující z lesa zaplavila celý palouk. Jen na západním obzoru se ještě tyčil nejasný obrys Franklinovy hory. I ten však rychle mizel, protože noc v této šířce se snáší náhle.

Jakmile došli na okraj lesa, nespouštěl novinář s Pencroffem zrak z ohrady. Zdála se zcela

⁷ Balistika je nauka o pohybu střel buď hlavní (vnitřní balistika), nebo prostorem po opuštění hlavně (vnější balistika).

opuštěná. Její horní okraj tvořil trochu tmavší čáru, která nebyla nikde přerušena. Ale jsou-li piráti v ohradě, jistě postavili hlídku, aby se zajistili proti každému překvapení.

Gedeon Spilett stiskl námořníkovi ruku a oba se počali plížit k ohradě, s puškami připravenými k výstřelu.

Tak se dostali až k vratům, aniž někde spatřili sebemenší záblesk světla.

Pencroff se pokusil vrata otevřít. Byla však, jak on i novinář předpokládali, zavřena.

Přitom zjistili, že vnější závory zastrčeny nebyly.

Z toho se dalo usuzovat, že piráti jsou právě v ohradě a že zabezpečili vrata, aby nemohla být vytržena.

Gedeon Spilett i Pencroff naslouchali.

Zevnitř se neozýval žádný hluk. Mufloni a kozy už zřejmě spali ve stájích a všude vládlo naprosté ticho.

Novinář a námořník se radili, nemají-li ohradu přelézt a vniknout dovnitř, což by ovšem odporovalo instrukcím Cyruse Smithe.

Pokus se sice mohl zdařit, ale mohl také ztroskotat. Mají však právo nevyužít situace a nepokusit se o dobytí ohrady, když piráti o ničem nevědí a nemají o výpravě ani tušení?

Novinář to odmítl. Pokládal za rozumnější počkat, až budou všichni pohromadě, a pak teprve vniknout do ohrady. Bylo jasné, že k ohradě se dostanou všichni nepozorovaně a že ohrada asi hlídána není. Po této úvaze se Gedeon Spilett rozhodl vrátit se ke káře a podat přátelům zprávu.

Pencroff s tím zřejmě souhlasil, protože bez námitek šel za novinářem.

Za několik minut byl inženýr do všeho zasvěcen.

„Nuže, teď věřím, že piráti v ohradě nejsou,“ prohlásil po krátké úvaze.

„To se dovíme, jakmile přelezeme ohradu,“ řekl Pencroff.

„K ohradě, přátelé!“ vyzval je Cyrus Smith.

„Káru necháme tady?“ ptal se Nab.

„Ne. Máme v ní zásoby střeliva a potravin. Může nám posloužit také jako kryt.“

„Kupředu tedy!“ řekl Gedeon Spilett.

Kára vyjela z lesa a blížila se tiše k ohradě. Byla hluboká tma a ticho stejné jako v době, kdy se sem plížil novinář s Pencroffem. Hustá tráva tlumila zvuk kroků.

Kolonisté se připravili k palbě. Jup se držel na Pencroffův rozkaz vzadu. Nab držel Topa nakrátko, aby se pes nevrhl vpřed.

Objevil se palouk. Byl prázdný. Malá skupina zamířila bez váhání k ohradě. Nebezpečné pásmo bylo rychle překročeno. Neozval se žádný výstřel. Před ohradou se kára zastavila. Nab zůstal u hlav oslů, aby je držel. Inženýr, novinář, Harbert a Pencroff zamířili k vratům, aby zjistili, jsou-li zevnitř zapřena.

Jedno křídlo bylo otevřeno.

„Co tomu říkáte?“ obrátil se Cyrus Smith k námořníkovi a ke Gedeonu Spilettovi, kteří tu stáli v němém ustrnutí.

„Přisahám, že před chvílí byla vrata zavřena!“ zašeptal Pencroff.

Kolonisté zaváhali. Piráti byli tedy v ohradě už ve chvíli, kdy tady pátral Pencroff s novinářem? Bylo to nepochybné, protože prve zavřené dveře mohli otevřít jen oni. Nebo vyšel snad jeden z nich ven?

Hlavami všech kolonistů proběhly tyto otázky. Ale jak na ně odpovědět?

V tomto okamžiku postoupil Harbert několik kroků do ohrady, rychle však ucouvl a chytil Cyruse Smithe za ruku.

„Co je?“ ptal se inženýr.

„Světlo!“

„V chatě?“

„Ano.“

Všech pět přátel postoupilo k vratům. V okénku, které vedlo proti vratům, kmitalo se slabé světlo.

Cyrus Smith se rychle vzpamatoval.

„Máme jedinečnou příležitost, přátelé, překvapit nic netušící piráty v chatě! Máme je! Kupředu!“

Kolonisté proklouzli ohradou s puškami u ramenou. Káru nechali venku pod dozorem Jupa a Topa. Z opatrnosti však obě zvířata ke káře přivázali.

Cyrus Smith, Pencroff a Gedeon Spilett z jedné strany, Harbert a Nab z druhé strany postupovali podle kolové ohrady a pozorovali pečlivě její nejtemnější část.

Za několik minut stáli všichni před chatou u zavřených dveří.

Cyrus Smith dal přátelům rukou znamení, aby se nehýbali, a přistoupil k osvětlenému oknu.

Jeho zrak se zahleděl do jediné místnosti chaty.

Na stole svítila lampa. U stolu stálo lůžko, které sloužilo Ayrtonovi.

Na lůžku leželo tělo nějakého muže.

Cyrus Smith náhle couvl a dušeným hlasem vykřikl:

„Ayrton!“

Kolonisté okamžitě vyrazili dveře a vnikli do chaty.

Ayrton spal. Jeho tvář prozrazovala hluboké a dlouhé utrpení. Na zápěstí a u kotníků měl široké krvavé pruhy.

Cyrus Smith se nad ním sklonil.

„Ayrtone!“ zvolal a chopil se ruky muže, kterého našli za tak nečekaných okolností.

Na toto zavolání otevřel Ayrton oči a pohlédl na Cyruse Smithe i na ostatní.

„Vy?“ zvolal. „Vy?“

„Ayrtone, Ayrtone!“ opakoval Cyrus Smith.

„Kde to jsem?“

„V chatě ohrady.“

obr. 19 – „Ale oni přijdou!“ vykřikl zděšeně Ayrton

„Sám?“

„Ano. „

„Ale oni přijdou!“ vykřikl zděšeně Ayrton. „Braňte se! Braňte se!“

A ve mdlobách se zvrátil na lůžko.

„Spilette,“ obrátil se Cyrus Smith k novináři, „můžeme být každým okamžikem přepadeni. Zavezte káru do ohrady, zavřete vrata a přijďte zas všichni sem!“

Pencroff, Nab a novinář spěchali vyplnit inženýrův rozkaz. Nesměli ztrácet ani vteřinu. Možná že kára je už v rukou pirátů.

Novinář s oběma druhy proběhli rychle k vratům, za nimiž slyšeli Topovo temné vrčení.

Inženýr odešel na chvíli od Ayrtona, vyšel před chatu a připravil se k palbě. Vedle něho se postavil Harbert. Oba dva hlídali hřeben předhoří, chránící ohradu z boku. Kdyby tam byli piráti ukryti, mohli by kolonisty jednoho po druhém postřílet.

V tomto okamžiku se na východě nad temným pásem lesa objevil měsíc a zaplavil vnitřek ohrady jasným světlem. Ohrada byla rázem osvětlena i se skupinami stromů a s potůčkem, který zavlažoval luční koberec. Směrem k předhoří vystoupila bíle chata a část ohrady. Zbytek prostoru zůstal ještě v šeru.

Od vrat se blížil tmavý předmět. Byla to kára, která teď vjela do světlého kruhu. Cyrus Smith zaslechl hřmot zavíraných vrat, jež byla hned zapřena silnými kůly.

Ticho bylo náhle přerušeno zuřivým štěkotem Topa; pes se vrhl na konec ohrady vpravo od chaty.

„Pozor, přátelé! K líci zbraň!“ vykřikl Cyrus Smith.

Kolonisté zalícili a čekali, až budou moci střílet. Top stále štěkal a k němu se přidal i Jup s ostrým hvízdodem.

Kolonisté postupovali za zvířaty a dostali se tak až na břeh potoka.

A co tam v záři měsíce spatřili?

Pět lidských těl ležících na břehu.

Byli to piráti, kteří před čtyřmi měsíci vystoupili na pusté pobřeží Lincolnova ostrova!

Obr. 20 – A co tam v záři měsíce spatřili? Pět lidských těl.

Kapitola 13

AYRTON VYPRAVUJE – PLÁN JEHO BÝVALÝCH DRUHŮ – OBSAZENÍ OHRADY – VYKONAVATEL SPRAVEDLNOSTI NA LINCOLNOVĚ OSTROVĚ – BONAVENTURA – PRŮZKUM OKOLÍ FRANKLINOVY HORY – HORNÍ ÚDOLÍ – PODZEMNÍ HUKOT – PENCROFFOVA ODPOVĚĎ – NA DNĚ KRÁTERU – NÁVRAT

Co se tu stalo? Kdo piráty zabil? Ayrton? Ten ne; vždyť se ještě před pěti minutami děsil jejich návratu!

Ayrton byl teď v hlubokém bezvědomí, z něhož ho kolonisté jen tak nedostanou. Po těch několika pronesených slovech omdlel a teď ležel bezvládně na lůžku.

Kolonisté plni zmatených myšlenek, vyvolaných silnými zážitky, čekali celou noc v Ayrtonově chatě. K mrtvým pirátům se už nevrátili. Jakým způsobem byli zločinci zabiti, to jim Ayrton nebude moci říci, protože ani nevěděl, že on sám je v ohradě. Bude však moci vypravovat aspoň to, co strašně popravě předcházelo.

Druhého dne se Ayrton probral z bezvědomí. Kolonisté jeví upřímnou radost, že se s ním zase setkali. Byli šťastni, že ho po dlouhém odloučení našli živého a zdravého.

Ayrton stručně vysvětlil, co se s ním dělo, pokud to ovšem věděl.

Druhého dne po příchodu do ohrady, 10. října večer, byl přepaden piráty, kteří přelezli ohradu, spoutali ho a dali mu do úst roubík. Pak odvedli zajatce do tmavé jeskyně na úpatí Franklinovy hory, kde se ukrývali. Ayrton byl odsouzen k smrti a rozsudek měl být vykonán druhého dne. Náhle však jeden z pirátů Ayrtona poznal a oslovil ho jeho starým australským jménem.

Ti bídáci chtěli Ayrtona zabít, ale ušetřili Ben Joyce!

Od této chvíle byl Ayrton vystaven stálému nátlaku pirátů. Chtěli ho získat na svou stranu a počítali s ním pro dobývání Žulového domu. Chystali se tam vniknout, kolonisty vyvraždit a stát se tak pány ostrova.

Ayrton jim vzdoroval. Bývalý trestanec, který získal po krutém pokání odpuštění, byl by raději zemřel, než aby své nové kamarády zradil.

Tak žil v oné jeskyni čtyři měsíce svázan, s roubíkem v ústech a stále hlídán.

Piráti objevili ohradu ihned po svém příchodu na ostrov, žili z jejich zásob, ale neusadili se v ní. Dne 11. listopadu byli dva zločinci překvapeni příchodem kolonistů a vystřelili na Harberta. Jeden z nich se vychloubal, že zabil mladého kolonistu. Vrátil se však sám. Jeho kamarád padl pod dýkou Cyruse Smithe.

Lze si představit Ayrtonovu hrůzu a zoufalství, když se dověděl o Harbertově smrti! Kolonisté teď byli jen čtyři, a byli tak vydáni na milost i nemilost pirátům.

Po celou dobu pobytu kolonistů v ohradě neopustili piráti svou jeskyni. Ani po zpustošení planiny nepokládali za opatrné ji opustit.

Jejich špatné zacházení s Ayrtonem se ještě zhoršilo. Ruce a nohy nešťastníkovy nesly ještě stopy pout, která mu piráti vůbec nesňali. Každým okamžikem čekal smrt. Tak tomu bylo až do třetího února. Piráti neustále pásli po vhodné příležitosti. Svůj úkryt opouštěli zřídka. Vykonali jen několik loveckých výprav do nitra ostrova a na jižní pobřeží. Ayrton neměl o přátelích zprávy a nedoufal, že je ještě spatří.

Hrozným zacházením zesláblý nešťastník upadl nakonec do bezvědomí, v němž už nevnímal, co se s ním děje. Od té doby, to jest od předčerejška, nevěděl o ničem.

„Ale pane Smithi,“ dodal, „jak jsem se dostal do chaty, když jsem byl uvězněn v jeskyni?“

„A jak to, že jsme našli piráty v ohradě mrtvé?“ ptal se inženýr.

„Mrtvé?“ vykřikl Ayrton a přes svou slabost se zdvihl.

Přátelé ho podepřeli. Chtěl vstát. Pomohli mu a zamířili k potůčku.

Byl jasný den.

Na břehu leželo pět mrtvol pirátů v polohách, v nichž je zastihla hrozná smrt.

Ayrton strnul. Cyrus Smith s přáteli se na něho mlčky dívali.

Na inženýrův pokyn prohledal pak Nab s Pencroffem ztuhlá a vychladlá těla.

Nenašli na nich žádná zranění. Teprve po pečlivé prohlídce zjistil Pencroff na čele jednoho, na hrudi druhého, na zádech třetího a na rameni čtvrtého malou rudou skvrnku, sotva viditelnou ranku, jejíž původ nebylo možno určit.

„Tady byli zasaženi!“ prohlásil Cyrus Smith.

„Ale jakou zbraní?“ ptal se novinář.

„Okamžitě zabíjející zbraní, jejíž tajemství neznáme.“

„A kdo je zabil?“ ptal se Pencroff.

„Vykonavatel spravedlnosti na ostrově,“ odpověděl Cyrus Smith. „Ten, který vás odnesl sem, Ayrton, muž, jehož vliv na ostrově dosud vládne, který za nás udělal vše, co jsme nemohli udělat sami, a který se nám po tom všem ještě skrývá.“

„Hledejme ho tedy!“ zvolal Pencroff.

„Ano, hledejme ho,“ souhlasil Cyrus Smith. „Jenomže člověka, který dokázal takové zázraky, najdeme teprve tehdy, až si nás k sobě sám zavolá.“

Tato neviditelná ochrana, proti níž byly činy kolonistů zcela nicotné, inženýra zneklidňovala a zároveň dojímala. Cítil se vedle ní tak bezmocným, že to jeho hrdého ducha muselo pokořovat. Šlechetnost, která odmítala projev vděčnosti, svědčila o pohrdání těmi, které si zavazovala. V očích Cyruse Smithe to cenu celého dobrodininí snižovalo.

„Hledejme ho,“ pokračoval, „a doufejme, že se nám jednou podaří dokázat tomuto povýšenému ochránci, že neměl co dělat s nevděčníky! Možná že se s ním jednou vyrovnáme a že mu budeme moci, třeba za cenu vlastního života, prokázat služby oplátit.“

Od tohoto dne bylo hledání neznámého jediným cílem kolonistů Lincolnova ostrova. Všichni byli hnáni jedinou touhou: odhalit jméno tajemné bytosti, jméno, které mohlo být jménem člověka nadaného skutečně nevysvětlitelnou mocí, mocí téměř nadlidskou.

Kolonisté se vrátili do ohrady a jejich péčí se Ayrtonovi rychle vrátily jeho tělesné i duševní síly.

Nab a Pencroff odnesli mrtvoly pirátů do lesa a hluboko je pohřbili.

Pak byl Ayrton zasvěcen do událostí, které se odehrály v době jeho zajetí. Dověděl se tak o Harbertově nemoci i o utrpení všech kolonistů, kteří už nedoufali, že Ayrtona ještě spatří. Všichni byli přesvědčeni, že ho piráti zabili.

„A teď,“ řekl Cyrus Smith závěrem, „nám zbývá jediný úkol. Polovinu práce jsme už vykonali. Ale jestliže se už pirátů nemusíme bát, není naší zásluhou, že jsme opět pány ostrova.“

„Teď prohlédneme bludiště všech předhoří Franklinovy hory,“ řekl Gedeon Spilett. „Nesmíme vynechat jedinou dutinu, jediný otvor. Ach, jestliže se někdy nějaký novinář octl před nevysvětlitelným tajemstvím, pak to jsem já, přítelé.“

„A do Žulového domu se dřív nevrátíme, dokud svého tajemného dobrodince nenajdeme,“ dodal Harbert.

„Ano,“ souhlasil Cyrus Smith. „Uděláme vše, co člověk může udělat... Opakuji však, že neznámého najdeme tehdy, až bude sám chtít.“

„Zůstaneme v ohradě?“ zeptal se Pencroff.

„Zůstaneme,“ odpověděl Cyrus Smith. „Zásob je tu dost a jsme tu také uprostřed kraje, který musíme prozkoumat. Bude-li to ostatně nutné, dojede kára rychle do Žulového domu.“

„Dobrá,“ řekl námořník. „Jenom ještě malou poznámku.“

„Jakou?“

„Léto už pokročilo a my nesmíme zapomenout, že nás čeká ještě ta plavba.“

„Jaká plavba?“

„Na ostrov Tabor přece!“ odpověděl Pencroff. „Musíme tam odvézt zprávu s označením polohy našeho ostrova. Co kdyby tam skotská jachta přijela? Kdo ví, zda už není pozdě!“

„Ale jak chceš tu plavbu vykonat, Pencroffe?“ ptal se Ayrton.

„Na Bonaventuru!“

„Na Bonaventuru?“ zvolal Ayrton. „Tu už přece nemáš!“

„Já že nemám svou Bonaventuru?“ rozkřikl se Pencroff a vyskočil.

„Ne,“ tvrdil Ayrton. „Piráti ji objevili asi před týdnem v malé zátoce, vypluli s ní na moře a...“

„A...?“ pobídl ho Pencroff s bušícím srdcem.

„Ale protože neměli Boba Harveyho, který by s ní uměl zacházet, narazili na skálu a loď úplně rozbili.“

„Bídáci! Ničemové! Mizerové! Taškáři!“ křičel zoufalý Pencroff.

„Pencroffe,“ uklidňoval ho Harbert, „postavíme si novou, větší Bonaventuru! Máme teď všechno kování a všechno zařízení z brigy.“

„Víte však,“ naříkal Pencroff, „že nám to bude trvat aspoň pět nebo šest měsíců, než si postavíme loď o třiceti nebo čtyřiceti tunách?“

„Ten čas tomu věnujeme,“ řekl Gedeon Spilett, „a plavby na Tabor se pro letošní rok zřekneme.“

„Co chcete, Pencroffe?“ dodal Cyrus Smrtnith. „Musíme se s tím smířit. Já doufám, že tím zpožděním nic neztratíme.“

„Ach, má Bonaventura! Má Bonaventura!“ naříkal Pencroff, úplně zničený ztrátou lodi, na kterou byl tak hrdý.

Zkáza Bonaventury byla skutečně politováníhodná událost. Kolonisté se proto rozhodli, že si co nejdříve postaví novou loď. Po tomto rozhodnutí se už zajímali jen o výsledek průzkumu nejtajnějších míst ostrova.

Dne 19. února pokračovali v prohlídce, která trvala celý týden. Úpatí hory mezi všemi předhořími i jejich četná zákoutí, která tvořila bludiště údolí a nejrůznějších i nejpodivnějších terénních útvarů, vše bylo prohlédnuto. Právě tady v úzkých a hlubokých soutěskách, a možná že i v nitru Franklinovy hory, museli pečlivě hledat. Žádná část ostrova nebyla vhodnější k ukrytí obydlí, jehož majitel chce zůstat nepoznan. Členění předhoří však bylo tak různotvárné, že Cyrus Smith musel postupovat podle určitého plánu.

Kolonisté prohledali napřed všechna údolí na jih od sopky, v nichž sbírala své vody Vodopádová řeka. Tam jim také Ayrton ukázal jeskyni, kde se skrývali piráti a v níž byl zajat až do svého přenesení do chaty v ohradě. Jeskyně byla ve stejném stavu, v jakém ji Ayrton opustil. Kolonisté v ní našli mnoho střeliva a potravin, které si sem piráti přinesli do zásoby.

Potom pečlivě prohledali celé údolí, zarostlé vysokými jehličnatými stromy. Když přešli jihozápadní předhoří, dostali se do úzké soutěsky, vedoucí k malebnému seskupení čedičových skal na pobřeží.

Tady už bylo stromů méně. Trávu zde vystřídal kamení. Po skaliskách skákali mufloni a divoké kozy. Zde začínala pustá část ostrova. Kolonisté zjistili, že z četných údolí, která se rozvětvovala na úpatí Franklinovy hory, jenom dvě byla zalesněna a pokryta pastvinami jako okolí ohrady. Byla to údolí vedoucí na západ k Vodopádové řece a na východ k Červenému potoku. Oba tyto vodní toky byly napájeny vodami z hory, doleji se měnily četnými přítoky v řeku a zvyšovaly úrodnost jižnějších částí ostrova.

Řeka Díků byla ovšem napájena spíš prameny z Leskovčího lesa, které měly jistě spojení s podobnými prameny, jež zúrodněly půdu Hadího poloostrova.

V některém z těchto tří údolí bohatých na vodu mohl si zvolit útulek osamělý člověk, který by tu našel všechny nezbytné životní podmínky. Kolonisté je důkladně prohlédli, ale nikde nenašli známky přítomnosti člověka.

Zbývalo hledat útulek neznámého na dně úzkých soutěsek, mezi shluky skal a na strmých severních úbočích mezi lávovými proudy.

Severní část Franklinovy hory tvořila na úpatí jen dvě široká a mělká údolí bez rostlinstva, posetá bludnými balvany a rozrytá četnými morénami, pokrytá lávou a obsahující velká ložiska obsidiánu a labradoritu⁸. Tato krajina si vyžádala dlouhou a obtížnou prohlídku. Bylo zde tisíce dutin, snad neobyvatelných, ale dobře ukrytých a nedostupných. Kolonisté prohlédli i všechny temné průchody ze sopečné doby, poznamenané ještě dávnými výbuchy sopky a vnikající hluboko do masivu hory. Prošli za svitu pochodní četnými chodbami, prohlédli každou dutinu, změřili každou prohlubeň, ale všude bylo ticho a tma.

⁸ Labradorit je druh živce, který doprovází vyvřelé horniny

Zdalo se, že žádná lidská bytost nemohla nikdy projít těmito starými chodbami, že žádná ruka tu nikdy nepřemístila jediný kámen. Tak, jak tu balvany ležely, tak je sem zanesly sopečné proudy v době utváření ostrova.

Všechny dutiny byly úplně pusté a ponořené v naprostou tmu. Cyrus Smith však zjistil, že proti očekávání nevládlo v nich naprosté ticho.

Při prohledávání jedné z četných slují, která se táhla několik desítek metrů hluboko do nitra hory, byl inženýr překvapen temným hukotem, zesíleným ještě skalní ozvěnou.

Gedeon Spilett zaslechl také vzdálené šelesty, jež dokazovaly přítomnost podzemních sopečných hnízd. Oba dva několikrát naslouchali těmto zvukům a shodli se v názoru, že v nitru zelně se dějí velké chemické změny.

„Sopka asi není tak zcela vyhaslá,“ mínil novinář.

„Možná že od naší prohlídky kráteru došlo ve vodních vrstvách k posunům,“ odpověděl Cyrus Smith. „Každá sopka, i zdánlivě zcela vyhaslá, může opět oživnout.“

„Připravuje-li se však Franklinova hora k výbuchu,“ pokračoval Gedeon Spilett, „je vlastně v nebezpečí celý ostrov.“

„To nemyslím,“ odpověděl inženýr. „Kráter je jakousi pojistnou záklopkou, kterou unikají nadbytečné páry, a láva vytéká svými obvyklými cestami.“

„Jen aby si neprorazila novou cestu do úrodných částí ostrova!“ strachoval se novinář.

Obr. 21 – Kolonisté prohlédli každou dutinu

„A proč by měla téci jinudy než obvyklou cestou?“ ptal se Cyrus Smith.

„Sopky bývají vrtošivé,“ odpověděl novinář.

„Všimněte si, že Franklinova hora se sklání k údolí, které právě prozkoumáváme,“ upozornil Cyrus Smith. „Jedině zemětřesení by mohlo posunout těžiště hory a změnit tak směr lávového toku.“

„Ale zemětřesení je v každém případě nebezpečné,“ připomněl Gedeon Spilett.

„Vždycky,“ potvrdil inženýr, „zvláště když se podzemní síly zvedají tam, kde zemská kůra byla už dlouho v klidu. Výbuch pak by byl pro nás velmi nebezpečný a bylo by rozhodně lepší, kdyby si sopka dala na výbuch zajít chuť! Zapůsobit na to ovšem nemůžeme. Ať se však stane cokoli, nevěřím, že by mohla být oblast planiny Výhledu vážně ohrožena. Mezi planinou a horou je terén pokleslý, a kdyby láva k jezeru i zamířila, byla by jím svedena do přesypů a do okolí Žraločí zátoky.“

„Ale dosud jsme na vrcholu hory nespatriili žádný kouř, který by prozrazoval blížící se výbuch,“ řekl Gedeon Spilett.

„Z kráteru pára opravdu neuniká,“ odpověděl Cyrus Smith. „Právě včera jsem jej pozoroval. Je

ovšem možné, že vnitřní část kráteru je zavalena skálami, popelem a ztuhlou lávou a že tato záklopka je nyní velmi zatížena. Ale při první vážné činnosti by byl její odpor zlomen a můžete si být jist, Spilette, že parní kotel-ostrov ani jeho komín-kráter by pod přetlakem nepraskl. Opakuji však, že by bylo lepší, kdyby k výbuchu nedošlo.“

„Ale nemůžeme se mýlit,“ řekl novinář. „Temný hukot z nitra hory je přece slyšet zřetelně.“

„Ano,“ potvrdil Cyrus Smith. „Nemýlíme se. Dějí se zde změny, jejichž důležitost a konečný účinek nemůžeme zatím odhadnout.“

Cyrus Smith a Gedeon Spilett vyšli ven k přátelům a podali jim zprávu o svém pozorování.

„Dobrá,“ zvolal Pencroff. „Jen ať si sopka provede svou! Setká se se svým pánem!“

„S kým?“ ptal se Nab.

„S naším ochráncem, který jí dá do kráteru roubík při prvním pokusu o jeho otevření.“

Námořníková důvěra v dobrého ducha ostrova byla po všech projevech jeho záhadné moci zřejmě neotřesitelná. Neznámý po všech svých nevysvětlitelných zásazích dovedl však unikat kolonistům, kteří přes všechno úsilí, přes snahu, píli a umíněnost nemohli jeho tajemný úkryt najít.

Ve dnech 19. až 25. února byl průzkum rozšířen na celou severní část ostrova. Kolonisté bedlivě prohlédli i její nejtajnější úkryty. Prozkoumali každou skálu jako úředníci zjišťující poklepem podezřelý dům. Cyrus Smith prohlédl dokonce i nejvyšší horský hřeben a podrobil zkoumání všechna předhoří, která jej podpírala. Byla prohlédnuta i planina na vrcholu seříznutého kužele a druhý vrcholový kužel i s kráterem.

Kolonisté sestoupili do vyhaslého kráteru a na jeho dně zaslechli opět ono temné hučení. Nikde však neviděli unikající páry ani kouř. Stěny kráteru ani svou teplotou neprozrazovaly blížící se výbuch. Ale ani zde, ani na jiných místech Franklinovy hory nenašli kolonisté stopy, které hledali.

Potom se průzkum přenesl do oblasti písčných přesypů. Byly prohlédnuty i lávové stěny Žraločí zátoky od úpatí až po vrcholy, ač sestup k hladině zátoky byl nesmírně obtížný. Nikde nic!

Nakonec byla tato dvě slova jediným výsledkem tolikeré marné námahy a všeho marného úsilí.

Cyrus Smith a jeho soudruzi pocítili nad svým neúspěchem dokonce zlost.

Museli už pomýšlet na návrat, protože donekonečna ostrov prohlížet nebylo možné. Mohli právem věřit, že tajemná bytost nesídlí na povrchu ostrova. Jejich zjitřená obraznost si vymýšlela nejrůznější vysvětlení. Pencroff a Nab se už nespokojili obyčejnou lidskou podstatou neznámého a přisoudili mu nadpozemský původ.

Dne 25. února se kolonisté vrátili k Žulovému domu, kde s pomocí dvojitého provazu, vystřeleného šípem na skalní výstupek, obnovili zas spojení svého obydlí s pobřežím.

Za měsíc pak pozdravili dvacátý pátý březen oslavou třetího výročí svého příchodu na Lincolnův ostrov.

Kapitola 14

UPLYNULY TŘI ROKY – OTÁZKA NOVÉ LODI – ROZHODNUTÍ – KOLONII SE VŠE DAŘÍ – LODĚNICE – ZIMA NA JIŽNÍ POLOKOULI – PENCROFF SE VZDÁVÁ – BÍLENÍ PRÁDLA – FRANKLINOVA HORA

Už tři roky uplynuly od chvíle, kdy zajatci uprchli z Richmondu. Kolikrát za ty tři roky hovořili o vlasti, na kterou neustále mysleli?

Nikdo z nich nepochyboval o tom, že občanská válka už skončila. Zdálo se jim nemožné, že by věc Severu nezvítězila. Ale jaký byl průběh války? Kolik krve asi ještě stála? Kteří z jejich přátel v ní padli? Často o tom hovořili, aniž měli tušení, kdy jim bude možno vrátit se znova do vlasti. Vrátit se tam třeba jen na několik dní, navázat přerušené spojení, zařídít i spojení Lincolnova ostrova s Amerikou a odplout pak nadlouho, třeba pro největší část života, na tento ostrov, kde založili kolonii a založí později i město. Je to sen splnitelný!

Tento sen mohl být splněn dvěma způsoby. Buď se jednoho dne objeví u ostrova loď, nebo si kolonisté postaví sami dost silný člun, který by je odnesl až k obydlené zemi.

„Jestliže ovšem duch ostrova nepřijde sám na jiný způsob, jak nás dopravit do vlasti,“ řekl Pencroff.

Kdyby byl přišel k Pencroffovi a Nabovi někdo říci, že ve Žraločí zátoce nebo v Balónovém přístavu kotví loď o třech stech tunách, neprojeví by nejmenší překvapení. Ve svém duševním rozpoložení byli připraveni na vše.

Ale Cyrus Smith myslel věcněji a radil jim, aby se vrátili ke skutečnosti a poradili se o postavení lodi jako o naléhavé práci. Především musí doplout na ostrov Tabor a nechat tam zprávu o novém Ayrtonově pobytu.

Bonaventuru už neměli a k postavení nové lodi budou potřebovat nejméně šest měsíců. Blížila se zima a cestu budou moci podniknout až na jaře.

„Máme tedy čas připravit se dokonale na jaro,“ řekl inženýr Pencroffovi. „Myslím, příteli, že nové lodi musíme naplánovat co největší rozměry. Příjezd skotské lodi na ostrov Tabor je velmi nejistý. Je také možné, že už před několika měsíci přijela, a když nenašla po Ayrtonovi ani stopu, zase odplula. Bude proto jen rozumné, když si postavíme loď, která by případně mohla odplout až na Nový Zéland. Co myslíte?“

„Myslím, že jste schopni postavit velkou loď stejně jako malou,“ odpověděl námořník. „Máme dost dřeva i nástrojů. Je to jen otázka času.“

„Jak dlouho by nám trvala stavba lodi o dvou až třech stech tunách?“ ptal se Cyrus Smith.

„Nejméně sedm nebo osm měsíců,“ odpověděl Pencroff. „Nesmíme však zapomínat, že se blíží zima a že za mrazů se dřevo špatně opracovává. Počítejme tedy s několikátýdenním zpožděním, a bude-li nová loď připravena k plavbě příštího listopadu, budeme si moci blahopřát.“

„Nu, to by byla právě nejvhodnější doba k plavbě, ať už na Tabor nebo ke vzdálenější zemi,“ řekl Cyrus Smith.

„To je pravda, pane Smithi,“ souhlasil námořník. „Udělejte hned plán. Dělníci jsou připraveni a já jsem přesvědčen, že nám Ayrton občas velmi podstatně pomůže.“

Kolonisté po poradě schválili inženýrův návrh. Nic rozumnějšího dělat nemohli. Je pravda, že stavba lodi o tonáži dvou nebo tří set tun bude velmi těžká práce, ale kolonisté si důvěřovali, a to jim už předem zajišťovalo úspěch.

Cyrus Smith se pustil do plánů lodi a do postavení modelu. Jeho přátelé zatím káceli stromy, z nichž měly být vyrobeny vzpěry, žebra a kostra. V lese Divokého západu našli nejvhodnější duby a jilmy. Využili přitom průseku proraženého za poslední výpravy a upravili jej na sjízdnější cestu, kterou nazvali cestou Divokého západu. Stromy pak dopravovali ke Komínu, kde opět zřídili loděnici. Cesta Divokého západu byla sice značně křivolaká, ale zajistila snadné spojení s větší částí Hadího poloostrova.

Důležité bylo, aby byly stromy ihned okleštěny a přitesány; syrového dřeva použít nemohli, a museli proto nechat kmeny přiměřeně vyschnout. Tesaři pracovali pilně celý duben. Počasí bylo

pokaženo jen několika větrnými bouřemi v období rovnodennosti. Kolonistům pomáhal při práci i Jup. Šplhal do korun stromů, aby tam připevnil lano k porážení, a pomáhal svou obrovskou silou i při odnášení okleštěných kmenů.

Všechny kmeny byly odneseny ke Komínu pod prkenný přístřešek a tam čekaly na své použití.

V dubnu bylo většinou krásně, jako bývá v říjnu na severní polokouli. Kolonisté nezanedbávali ani polní práce a na planině Výhledu zmizely brzy poslední stopy ničení. Znovu byl postaven větrný mlýn a na dvoře se zdvihaly nové stavby. Nové kurníky byly větší, protože tu teď bylo mnohem více drůbeže.

Ve stáji bylo pět oslů, z nichž čtyři silnější a dobře vycvičení se dali zapřahat i sedlat. Pátý osel bylo mládě. Kolonisté měli teď i pluh a oslů používali při obdělávání půdy jako tažných zvířat. Práci si rozdělili tak, že ani jedna paže nezahálela. Všichni se také cítili dokonale zdraví a měli výbornou náladu. Večer se scházeli v Žulovém domě a dělali plány do budoucna.

Ayrton už dokonale splynul se společností svých druhů a o osamělém bydlení v ohradě už nemluvil. Zůstával však stále smutný a zamyšlený a zúčastnil se spíš společné práce než společných zábav a hovorů. Byl to neúnavný pracovník, obratný, vynalézavý a bystrý. Všichni si ho vážili, milovali ho a on to nemohl nepozorovat.

Ale ani ohrada nezůstala opuštěná. Obden tam docházel jeden z kolonistů, a když zvířata ošetřil a nakrmil, přivázel na káře, tažené oslem, mléko pro Nabovu kuchyni. Tyto vyjízdky byly zároveň i příležitostí k lovu. Proto také Gedeon Spilett a Harbert dojížděli s Topem do ohrady častěji než ostatní a svými výbornými zbraněmi získávali pro Nabovu spižírnu prasata, kabie, klokany, kachny, tetřívky, leskovce, sluky a stepokury. K tomu nutno ještě připočítat divoké králíky, ústřice, tresky a výtěžek nového lovu lososů, kteří táhli do řeky Díků. Pak zeleninu z planiny, lesní plody a všechny ostatní dary ostrova, které vrchní kuchař Nab nestačil ani uskladňovat.

Telegrafní spojení mezi Žulovým domem a ohradou bylo obnoveno a zapojováno vždy, když některý z kolonistů musel zůstat v ohradě přes noc. Ostrov teď byl ostatně bezpečný a žádný útok odnikud nehrozil, alespoň ze strany lidí.

Ovšem to, k čemu už jednou došlo, mohlo se opakovat. Kolonisté museli stále počítat s přistáním pirátů nebo uprchlých trestanců. Možná že přátelé Boba Harveyho, věznění dosud na Norfolku, byli zasvěceni do jeho plánů a pokusí se ho napodobit. Kolonisté neustále střežili obzor a denně dalekohledem prohlíželi onu jeho část, která byla viditelná přes záliv Unie a přes Washingtonův záliv. Když šli do ohrady, prohlíželi stejně pozorně i západní obzor z předhoří u ohrady, odkud mohli přehlédnout značnou jeho část.

Ač nespatriili nikdy nic podezřelého, byli stále na stráži.

Inženýr jednoho dne vysvětlil přátelům svůj plán na opevnění ohrady. Z opatrnosti navrhoval zvýšení hradby a v jejím rohu chtěl umístit strážní věž, z níž by mohli kolonisté v čas potřeby vzdorovat i početnému nepříteli. Žulový dům byl už svou polohou pokládán za nedobytný. Ale ohrada se stájem, zásobami a zvířaty bude vždy předmětem zájmu pirátů, kdyby se zas na ostrově vylodili. A kdyby se museli kolonisté v ohradě zavřít, musí mít zajištěna všechna obranná opatření.

Tento plán však potřeboval ještě vyzrát, proto byl odložen na jaro.

Ke dni 15. května ležel už kýl nové lodi na zemi, opatřen předním i zadním ohnutým trámecem. Byl zhotoven z dubového dřeva a měřil třicet tři metry. Této délce odpovídala šířka sedmi a půl metrů. To bylo vše, co mohli tesaři před příchodem zimy udělat. V dalším týdnu vsadili ještě první dvojici vzpěr na zádi; tím práce končily.

V posledních dnech tohoto měsíce se počasí značně zhoršilo. Začal foukat chladný východní vítr, zesilující někdy až do větrné bouře. Inženýr se počal strachovat o přístřešek nad loděnicí. Na jiném místě v blízkosti Žulového domu nemohl však být postaven, protože ostrůvek Spásky chránil pobřeží před útoky moře velmi špatně. Všude zde útočily vlny až na úpatí Žulového domu.

Jeho obavy byly naštěstí zbytečné. Vítr vanul většinou od jihovýchodu a pak bylo pobřeží před Žulovým domem chráněno Troskami.

Pencroff a Ayrton, nejpilnější stavitelé nové lodi, pracovali v loděnici, pokud vůbec mohli. Byli to muži, kteří nedbali větru, a rána kladivem byla podle nich stejně dobrá za pěkného jako za špatného počasí. Ale když bylo deštivé období vystřídáno mrazy, ztvrdlo dřevné pletivo jako kámen

a další opracovávání nebylo možné. Proto museli kolonisté 10. června loděnici opustit.

Cyrus Smith i jeho přátelé už věděli, jak krutá umí být zima na Lincolnově ostrově. Zdejší zimu bylo možno srovnávat se zimou na Novém Foundlandu, který leží ve stejné vzdálenosti od rovníku. Jestliže však tento jev na severní polokouli se vysvětluje tím, že Nový Foundland a severní státy Unie sousedí s celkem plochou oblastí, která sahá až k pólu a na níž nestojí severním větrům nic v cestě, nemohlo takové vysvětlení platit pro Lincolnov ostrov.

„Bylo pozorováno,“ vysvětloval Cyrus Smith, „že ve stejné šířce jsou ostrovy u pobřeží mnohem teplejší než ve svém vnitrozemí. Často jsem slýchal, že zima třeba v Lombardii⁹ je horší než ve Skotsku. Je to tím, že moře uchovává dlouho do zimy letní teplo. Ostrovy jsou proto ve výhodě a těží tak ze své polohy.“

„Ale proč tedy nepodléhá této zákonitosti i Lincolnov ostrov?“ ptal se Harbert.

„To lze těžko vysvětlit,“ odpověděl inženýr. „Byl bych však ochoten připustit, že to vyplývá z polohy ostrova na jižní polokouli, která je, jak víte, mnohem chladnější než polokoule severní.“

„To je pravda,“ potvrdil Harbert. „Na jižní polokouli se dostávají plovoucí ledové hory mnohem blíže k rovníku než na polokouli severní.“

„Ano,“ souhlasil Pencroff, „když jsem býval velrybářem, viděl jsem ledové hory až u mysu Hoorn.“

„Možná že krutá zima na Lincolnově ostrově je důsledkem poměrně blízkosti ledovcových polí a ledovců,“ mínil novinář.

„I to je možné, Spilette,“ odpověděl Cyrus Smith. „Na chladné podnebí mají jistě vliv blízká ledová pole. Chtěl jsem ještě připomenout ryze fyzikální příčinu jevu, že jižní polokoule je chladnější než severní. Protože je slunce v létě jižní polokouli blíže, je od ní v zimě dál. To vysvětluje výkyvy teploty oběma směry. Máme-li v zimě větší mrazy, máme zas v létě větší vedra.“

„Ale proč, pane Smithi, je naše země tak špatně umístěna?“ ptal se se zdviženým obočím Pencroff. „To přece není spravedlivé.“

„Pencroffe,“ odpověděl se smíchem inženýr, „s tou polohou se nedá nic dělat. Vysvětlím vám příčinu toho rozdílu. Země neopisuje kolem Slunce dráhu kruhovou, nýbrž eliptickou, jak to potvrzují zákony nebeské mechaniky. Slunce je v jednom ohnisku této dráhy, a tak se Země v určité době dostává do větší vzdálenosti od Slunce – je v odsluní – a jindy zas do vzdálenosti menší – je v přísluní. A právě v době, kdy je na jižní polokouli zima, je Země v odsluní, a její jižní část je tedy studenější. To je fakt, Pencroffe, a ani nejučenější lidé na světě nemohou změnit řád vesmíru.“

„Ale lidé jsou přece jen učení!“ prohlásil Pencroff, který nerad ustupoval. „Jen si představte, jak tlustá by byla kniha o lidském vědění!“

„A jak tlustá by byla ta, která by vypočítávala vše, co ještě neznáme!“ řekl na to Cyrus Smith.

Ať už byly příčiny zimy jakékoli, v polovině června přišly obvyklé mrazy a kolonisté byli zas uvězněni v Žulovém domě.

Toto věznění se nikomu z nich nelíbilo, nejméně pak Gedeonu Spilettovi, který jednoho dne řekl Nabovi:

„Poslyš, příteli, dám ti notářsky připsat všechna dědictví, jež mi jednou připadnou, když budeš tak hodný a přineseš mi odněkud nějaké noviny. Jestliže mi chybí ještě něco k úplné spokojenosti, je to jedině možnost dovědět se ráno, co se stalo včera.“

Nab se dal do smíchu.

„Já po tom netoužím. Mám celý den co dělat.“

Práce však nechyběla nikomu.

Kolonii Lincolnova ostrova se dařilo díky tříleté pilné práci výtečně. Zničení pirátské lodi znamenalo pro ni velké obohacení. Nemluvě o lodním zařízení, které bylo teď připraveno v loděnici, nemluvě o nástrojích a potřebách, o zbraních a nábojích, o oděvech a přístrojích, složených ve skladišti Žulového domu. Kolonisté se už nemuseli potýkat s výrobou hrubé vlněné plsti. Jestliže za první zimy trpěli chladem, dnes se nemuseli bát ani největších mrazů. Prádla měli dost a dobře o ně pečovali. Z mořské soli, která není ničím jiným než chloridem sodným, vyrobil

⁹ *Lombardie je kraj v Itálii*

Cyrus Smith sodu a chlór. Sody změněné v uhličitan sodný a chlór, z něhož si připravili chlorid vápenatý, užívali k nejrůznějším domácím pracím, především k bílení prádla. Prádlo však prali kolonisté jen čtyřikrát do roka, jak se to kdysi dělávalo za starých časů. Nutno poznamenat, že nejlepšími pradenami se stali Pencroff a Gedeon Spilett.

Tak plynuly zimní měsíce, červen, červenec a srpen. Byly velmi chladné. Průměrná teplota byla 13°C pod nulou.

V Žulovém domě hořel neustále oheň, jehož dým nakreslil na žulovou stěnu dlouhé černé pruhy. Kolonisté nijak nešetřili palivem, kterého rostlo několik kroků od Žulového domu dost a dost. Ostatně zbytky stromů určených ke stavbě lodi ušetřily jim práci s uhlím, které museli pracně dovážet.

Lidem i zvířatům se vedlo dobře. Jen Jup byl trochu zimomřivý. To byl jeho jediný nedostatek. Kolonisté tedy ušili Jupovi vatovaný domácí šat. Jako sluha však byl vzorem obratnosti, píle, vytrvalosti i mlčenlivosti.

„Když má někdo čtyři ruce,“ říkával Pencroff, „není divu, že se mu práce lépe daří.“

A inteligentní Jup dělal svou práci opravdu dobře.

Po sedmi měsících, které uplynuly od poslední veliké výpravy, přišly v září krásné dny. Tajemná bytost se zatím nijak neprojevila. Je ovšem pravda, že to nebylo ani zapotřebí, protože nedošlo k ničemu, co by kolonisty vystavilo nové těžké zkoušce.

Cyrus Smith si dokonce myslel, že měla-li tato osobnost kdysi nějaké spojení se Žulovým domem, jak na to vždy upozorňoval Top, v tomto období to ustalo. Pes přestal vrčet tak podivným způsobem a i orangutan byl stále klidný. Oba zvířecí přátelé už neslídili kolem studny, neštěkali a nepískali a neznepokojovali tím Cyruse Smithe. Mohl však inženýr tvrdit, že je tato záhada vyřešena a že se už neprojeví? Mohl být přesvědčen, že už nedojde k ničemu, co by tajemnou osobnost přivedlo zase na scénu? Kdo ví, co skrývá budoucnost.

Zima konečně skončila. Ale v prvních jarních dnech se stalo něco, co mohlo mít vážné následky.

Dne 7. září se zahleděl Cyrus Smith náhodou na vrchol Franklinovy hory a zpozoroval, že z kráteru vystupuje oblak dýmu.

Kapitola 15

**PROBUZENÍ SOPKY – LÉTO – PRÁCE POKRAČUJÍ – VEČER 15. ŘÍJNA –
TELEGRAM – DOTAZ – ODCHOD DO OHRADY – ZPRÁVA – NOVÉ VEDENÍ –
ČEDIČOVÉ POBŘEŽÍ – PŘÍLIV – ODLIV – JESKYNĚ – OSLŇUJÍCÍ SVĚTLO**

Cyrus Smith na to upozornil své soudruhy. Všichni ustali v práci a pozorovali sopku.

Sopka se tedy probudila a páry prorazily skalnatou sutí v kráteru. Způsobí však podzemní oheň výbuch? to by byla událost, které se předejít nedalo.

I kdyby se připustila možnost výbuchu, bylo nepravděpodobné, že by jím utrpěl ostrov jako celek. Výtok lávy není vždy nebezpečný. Ostrov zažil sopečný výbuch už několikrát, jak o tom svědčily dlouhé lávové proudy na severním pobřeží. A tvar kráteru vedl k přesvědčení, že by nová láva tekla opět starým směrem.

Minulost nemohla ovšem zavazovat budoucnost. Na svazích sopek se častokrát otvírají nové krátery. Tak se to stalo u sopky Etny, Popokatepetlu a Orizaby*¹⁰ a nové krátery jsou vždy nebezpečné.

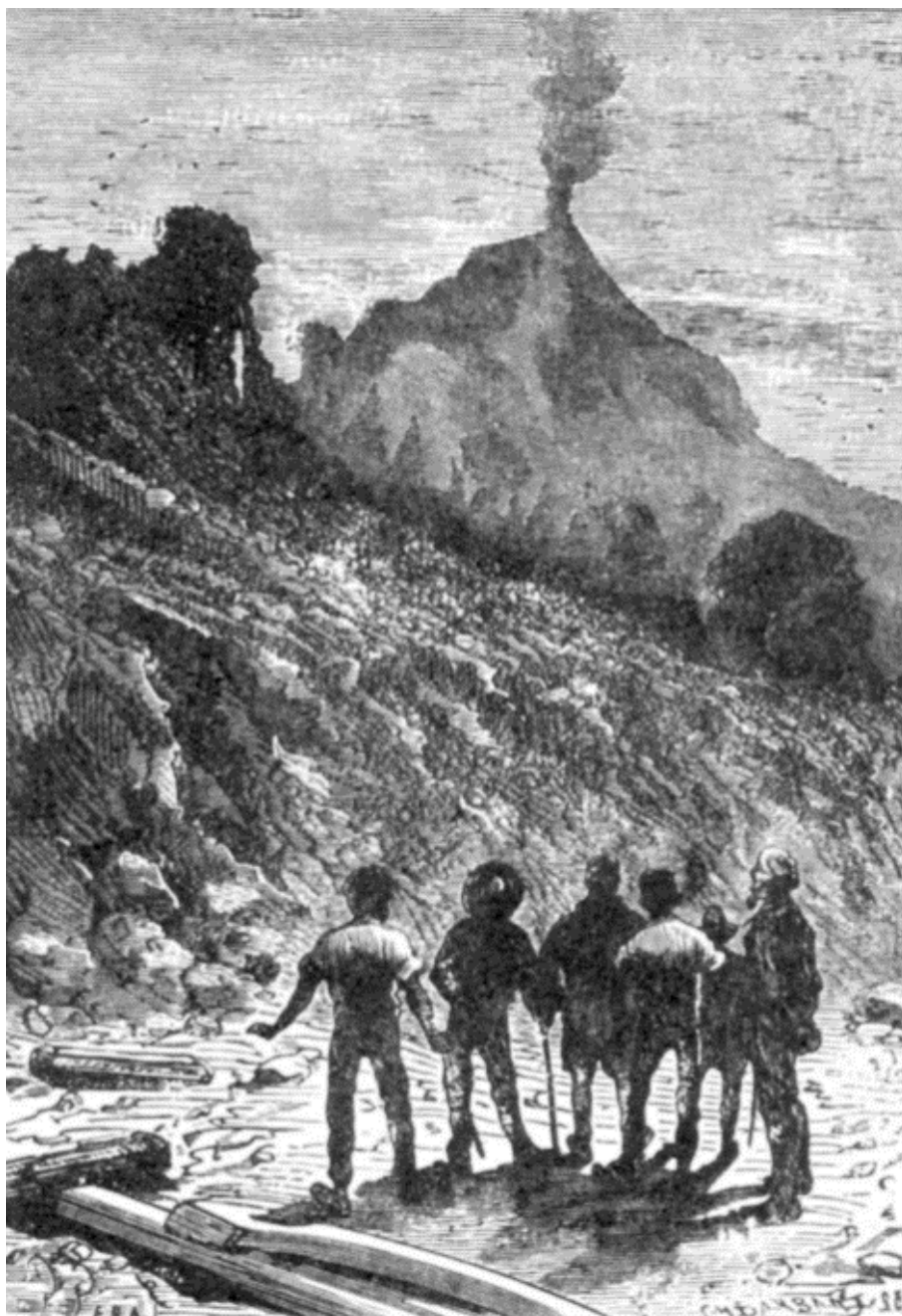
Stačí menší zemětřesení, které zpravidla doprovází výtok lávy, a vnitřní struktura sopky je porušena. Láva si pak snadno proráží nové cesty.

Cyrus Smith to přátelům vysvětlil, aniž nebezpečí přeháněl. Uvedl všechny důvody pro i proti.

Dělat nemohli nic. Žulový dům nebude snad zemětřesením ohrožen. V nebezpečí však bude ohrada, zvláště když se otevřel nový kráter na jižním svahu Franklinovy hory.

Od tohoto dne nepřestaly páry unikat z vrcholu hory. Jejich sloup se dokonce zvyšoval, ale oheň se v něm dosud neobjevil, stále se ještě skrýval ve vnitřní části kráteru.

¹⁰ Etna je sopka na Sicílii, Popokatepetl a Orizaba jsou sopky ve Střední Americe.

Obr. 22 – Ustali v práci a pozorovali sopku

S příchodem teplých dnů pustili se kolonisté zase do práce. Snažili se co nejvíce uspišit stavbu lodi. Pobřežního vodopádu využili k postavení vodní pily, která pak rychle rozřezávala kmeny na prkna a trámy. Mechanismus tohoto zařízení byl velmi prostý. Napodoboval mechanismus starých norských pil. Potřeboval dokázat jen dva protisměrné pohyby a inženýr to zařídil s dvěma vhodně sestavenými válci a s kolem na hřídeli.

Koncem září se už v loděnici zvedala kostra lodi, stavěné jako goeleta. Žebroví už bylo celé hotovo a jednotlivé dvojice žeber byly zatím podepřeny lešením, které připomínalo lodní trup. Tato vpředu štíhlá a vzadu široká loď bude jistě schopna i daleké plavby. Ale postavení paluby, vnitřního bednění a pažení vyžádá si ještě mnoho času. Naštěstí bylo z pirátské brigy zachráněno kování. Z bednění a z žeber brigy vytrhal Ayrton s Pencroffem všechny patky, osazení a měděné hřeby. Pro kováře to znamenalo úsporu práce, ale tesaři měli stále co dělat.

Práce na lodi byly přerušeny žněmi, sklizní plodin z planiny a novým osemem. Po skončení těchto prací se kolonisté věnovali zase stavbě goelety.

Večer bývali vždycky únavou vyčerpáni. Aby neztráceli čas, upravili si dobu odpočinku. Obědvali v poledne a večereli, až když už bylo úplné šero. Pak odcházeli do Žulového domu a spěchali na lože.

Někdy však před spaním ještě hovořili, vyskytla-li se zajímavá látka k hovoru. Mluvili o budoucnosti a o změnách, které jim přinese plavba goeletou do nejbližších krajů. Mezi těmito plány stála nejčastěji otázka jejich pozdějšího návratu na Lincolnův ostrov. Svou kolonii nikdy neopustí a jejich ostrov, s takovou námahou a tak pečlivě upravený, čeká po navázání spojení s Amerikou další rozkvět.

Nab s Pencroffem doufali, že tu stráví celý život.

„Harberte, ty bys Lincolnův ostrov opustil?“ ptával se námořník.

„Nikdy, Pencroffe; zvláště rozhodneš-li se ty zůstat tady navždy.“

„To už je rozhodnuto. Přivezeš si sem svou ženu a já vychovám z tvých dětí úžasné chlapíky!“

„Dobrá,“ odpovídal Harbert se smíchem.

„A co vy, pane Smithi?“ pokračoval nadšeně Pencroff. „Vy se stanete guvernérem ostrova. Kolik obyvatel by se tu uživilo? Aspoň deset tisíc!“

Tak hovořili o všem možném, nechávali Pencroffa spřádat jeho fantazie a novinář končil rozhodnutím, že tu založí časopis Lincolnský hlasatel.

To je typický rys lidského snažení. Nechat po sobě trvalé dílo, které by přežilo svého původce a vtisklo pečeť jeho velikosti všemu, s čím se potomstvo setká. To také učinilo člověka vládcem přírody a to také ospravedlňuje jeho činy.

Kdo ví, zda i Top a Jup neměli nějaké sny o budoucnosti.

Mlčelivý Ayrton si jen říkal, že by chtěl spatřit lorda Glenarvana a získat odpuštění všech jeho přátel.

Večer 15. října se podobný hovor neobvykle prodloužil. Bylo už osm hodin. Stěží zastírané zívání dokazovalo, že už se blíží hodina spánku. Pencroff právě zamířil k svému lůžku, když se náhle ve velkém sále rozezněl elektrický zvonek.

V Žulovém domě byli všichni: Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Harbert, Ayrton, Pencroff i Nab. V ohradě tedy nebyl nikdo.

Cyrus Smith vstal. Kolonisté se na sebe nechápavě podívali.

„Co to znamená?“ zvolal Nab. „Který čert to zvoní?“

Nikdo neodpověděl.

„Je bouřkové počasí,“ řekl Harbert. „Snad elektrická indukce...“

Harbert větu nedokončil. Inženýr, na něhož všichni hleděli, zavrtěl odmítavě hlavou.

„Počkejme ještě!“ řekl Gedeon Spilett. „Je-li toto výzva, pak ať ji vysílá kdokoli, bude ji jistě opakovat.“

„Kdo to jen může být?“ opakoval Nab.

„Ten, kdo...“ začal Pencroff, ale nedomluvil.

Jeho slova byla přerušena novým řinčením zvonku.

Cyrus Smith přistoupil k přístroji a zapojil proud do vedení. Pak signalizoval do ohrady dotaz:

„Co chcete?“

Za několik vteřin se počala ručička číselníku pohybovat po písmenech a dala tuto odpověď:

„Přijďte co nejrychleji do ohrady!“

„Konečně!“ zvolal Cyrus Smith.

Ano, konečně! Tajemství ostrova bude odhaleno. Při pomyšlení na to, že je neznámý volá do ohrady, spadla rázem z kolonistů únava a potřeba odpočinku. Beze slova opustili v několika vteřinách Žulový dům a octli se na pobřeží. Doma nechali jen Jupa a Topa. Bez nich se dnes obejdou.

Byla tmavá noc. Měsíc byl v novu a zapadl dnes večer zároveň se sluncem. Černé bouřkové mraky tvořily těžkou a nízkou klenbu, která zakrývala i zářící hvězdy. Několik hluchých blesků prozrazovalo nad obzorem vzdálenou bouři. Dalo se očekávat, že se bouře za několik hodin přizene hroživou nocí až sem.

Ale sebevětší tma nemohla zastavit kolonisty, kteří už cestu k ohradě dokonale znali. Stoupali rychle podle řeky Díků, dosáhli planiny, přešli Glycerínový potok a pustili se lesem k ohradě. Šli velmi rychle, hnáni živým vzrušením. Nepochybovali o tom, že konečně poznají tajemnou bytost, která tak pronikavě zasáhla do jejich života, šlechetně jim pomáhala a důrazně prováděla své akce. Byla přitom tak důvěrně spojena s kolonií, že znala každou podrobnost jejich života, věděla o všem a mohla vždy včas a na pravém místě zasáhnout.

Zamyšlení kolonisté zrychlovali krok. Pod klenbou stromů byla taková tma, že nebylo vidět ani kraj cesty. V lese vládlo naprosté ticho. Čtvernožci i ptáci, ochromení těžkou atmosférou, neprojevovali žádné známky života. Listím nepohyboval nejmenší vánek. Jen kroky kolonistů zněly po ztvrdlé půdě.

Ticho za první čtvrt hodinky chůze přerušil jen Pencroffův hlas:

„Měli jsme si vzít pochodně.“

„V ohradě nějakou najdeme,“ řekl na to inženýr.

Cyrus Smith opustil s druhý Žulový dům v osm hodin dvanáct minut. V devět hodin padesát pět minut měli za sebou vzdálenost sedmi kilometrů z devíti, které oddělovaly ústí řeky Díků od ohrady.

V té době se nad ostrovem objevily bílé blesky, vyznačující černě mezery v listoví. Jejich prudké světlo oslňovalo a oslepovalo. Bouře se mohla přihnat každým okamžikem. Blesky byly stále častější a oslnivější. Vzdálené hřmění se převalovalo v mračnech blíž a blíž. Ovzduší bylo teď přímo dusivé.

Kolonisté šli jakoby puzeni neodolatelnou silou.

Ve čtvrt na jedenáct jim ukázal mohutný blesk ohradu a kolonisté nedošli ještě ani k vratům, když se ozval strašný rachot hromu.

Za okamžik prošli ohradou a Cyrus Smith došel ke dveřím chaty.

Je možné, že neznámý je v chatě, odkud musel poslat telegram. Uvnitř však byla tma. Inženýr zaklepal na dveře.

Ticho.

Cyrus Smith dveře otevřel a kolonisté vkročili do světnice ponořené do tmy.

Nab rozkřesal oheň a za chvíli byla zapálena pochodně, při jejímž svitu si světnici prohlédli...

Nebyl tu nikdo. Věci ležely tak, jak je tu kolonisté opustili.

„Stali jsme se snad obětí šálení smyslů?“ bručel si Cyrus Smith.

Ne, to není možné! Telegram přece jasně říkal:

„Přijďte co nejrychleji do ohrady!“

Přistoupil ke stolu, na němž stál telegrafní přístroj. Vše bylo na svém místě: články i se svou skříňkou, zapisovací přístroj i telegrafní klíč.

„Kdo tady byl naposled?“ ptal se Cyrus Smith.

„Já,“ ozval se Ayrton.

„Kdy?“

„Před čtyřmi dny.“

„Zpráva!“ vykřikl náhle Harbert a ukázal na papír, který ležel na stole.

Na papíru bylo anglicky napsáno:

Sledujte nové vedení!

„Pojďme!” řekl Cyrus Smith, neboť rázem pochopil, že zpráva nebyla poslána z ohrady, nýbrž z úkrytu neznámého, z místa, které bylo novým vedením, napojeným na staré, spojeno přes ohradu se Žulovým domem.

Nab se chopil hořící pochodně a všichni za ním vyrazili ven.

Bouře se zatím rozpoutala s krajní zuřivostí. Přestávky mezi blesky a hromem se stále zkracovaly. Nad Franklinovou horou i nad celým ostrovem přeletěl povětroň. Ve svitu blesků spatřili kolonisté vrchol sopky zahalený parami.

V prostoru mezi chatou a ohradou neviděli žádné vedení. Až u vrat našel inženýr v záři blesků na prvním kůlu drát, který vedl od izolátoru na zem.

„Tady je!” zvolal Cyrus Smith.

Drát ležel na zemi, ale byl po celé délce izolován jako podmořský kabel, aby zajistil nerušený průchod proudu. Podle směru vedl lesem k jižnímu předhoří Franklinovy hory a na západ.

„Pojďme!” vyzval druhý Cyrus Smith.

Za svitu pochodně a v záři blesků pustili se kolonisté podle drátu.

Rachot hromu zatím zesílil, nebylo ani možno mluvit. Nešlo teď ovšem o hovor, ale o rychlý pochod.

Cyrus Smith i jeho kamarádi přešli napřed předhoří mezi ohradou a Vodopádovou řekou v jeho nejvyšším místě. Drát, který byl někde natažen po větvích a jinde ležel prostě na zemi, vedl je bezpečně vpřed. Inženýr předpokládal, že je drát odvede na konec údolí, kde je asi útulek neznámého.

Nebylo tomu tak. Museli překročit předhoří na jihozápadě a sestoupit na pustou pláň, ukončenou podivně utvářenými čedičovými skálami. Kolonisté se občas sehnuli, aby ohmatali vedení a ověřili si správnost postupu. Nepochybovali už o tom, že vedení míří přímo k moři. Tam asi v nějaké jeskyni bude tak dlouho hledaný úkryt.

Nebe bylo v jednom ohni. Blesk stíhal blesk. Několik jich sjelo na vrchol hory, kde udeřily do kráteru plného hustého dýmu. Občas se zdálo, jako by ze sopky už vyletovaly plameny.

Několik minut před jedenáctou stáli kolonisté na vysokém břehu u západního oceánu. Zdvihl se vítr. V hloubce sta metrů pod nimi hučel příboj.

Cyrus Smith odhadoval, že jsou asi dva kilometry od ohrady.

V tomto místě se vedení ztrácelo ve skálách, kde sestupovalo úzkou a podivně utvářenou soutěskou.

Kolonisté se do ní pustili. Byli přitom v nebezpečí, že uvolní nějaký balvan a budou jím smeteni do moře. Sestup byl nesmírně obtížný. Nikdo na to však nedbal. Všichni byli puzeni neodolatelnou silou k tajemnému místu jako železo k magnetu.

Tak si ani neuvědomili, že prošli průrvou, kterou by se za denního světla neodvážili sestoupit. Uvolněné balvany při letu místy osvětlenými bleskem vypadaly jako zářící povětroně. Cyrus Smith postupoval v čele, Ayrton řadu uzavíral. Tady museli zvolnit krok. Občas někdo z nich na hladké skále uklouzl. Vstal však a pokračoval v cestě.

Konečně se vedení ostře stočilo podle pobřežních skal, pokrytých hustou pěnou přílivu. Kolonisté dosáhli vnějšího okraje čedičové stěny.

Zde se táhlo podél okraje moře úzké pobřeží. Drát vedl kolonisty dál. Neušli ani sto kroků, když se pobřeží stočilo mírným svahem až k hladině moře. Inženýr sledoval drát a zjistil, že se ponořuje do moře. Jeho společníci se u něho překvapeně zastavili.

Z hrudí se jim vydral vzdech zklamání. Mají se snad vrhnout do vody a hledat tam nějakou podmořskou jeskyni? V nynějším duševním i tělesném stavu by se byli ani dlouho nerozmýšleli.

Zastavila je inženýrova slova.

Cyrus Smith zavedl druhý pod skalní výstupek a tam jim řekl:

„Počkáme! Teď je příliv. Za nízkého moře se nám cesta otevře.”

„Ale co vás přivedlo k domněnku...,” ptal se Pencroff.

„Nevolal by nás, kdyby tu nebyla možnost dostat se k němu.”

Cyrus Smith hovořil s takovým přesvědčením, že mu nikdo neodporoval. Jeho úvaha byla ostatně logická. Kolonisté uznali, že pod hladinou může být vchod do nějaké jeskyně, přílivem nyní zakrytý. Museli však několik hodin čekat. Zůstali mlčky stát v dutině vyhloubené do skály. Počalo pršet. Déšť se brzy změnil v příval, který se valil z mračen roztínaných blesky. Zvuk hromu byl zesilován mnohonásobnou ozvěnou skal do hrůzné velkoleposti.

Všichni kolonisté byli silně vzrušeni. Tisíce nejpodivnějších myšlenek jim vířilo hlavami. Všichni si představovali obrovský a nadlidský zjev, který jedině mohl odpovídat obrazu, jaký si o tajemném duchu ostrova vytvořili.

O půlnoci odešel Cyrus Smith s pochodní k pobřeží, aby si prohlédl seskupení skal.

Odliv už trval dvě hodiny. Inženýr se nemýlil. Nad hladinou už počal vystupovat široký otvor ve skále. Ostře se zahýbající drát mizel v tomto otvoru.

Cyrus Smith se vrátil k přátelům a prostě řekl:

„Za hodinu bude vchod uvolněn.”

„Je tam tedy?” ptal se Pencroff.

„Pochyboval jste snad o tom?” ptal se inženýr.

„Ale ta jeskyně bude přece do určité výše naplněna vodou,” divil se Harbert.

„Anebo z vody úplně vystoupí,” odpověděl Cyrus Smith. „V tom případě ji přejdeme. Zůstane-li pod vodou, budeme tam mít jistě připravený nějaký dopravní prostředek.”

Uplynula další hodina. Kolonisté sestoupili k moři. Ve třech hodinách kleslo moře o pět metrů. Vrchol oblouku vytvořeného klenbou otvoru byl už dva a půl metru nad hladinou. Vypadal jako mostní oblouk, pod nímž protéká zpěněná voda.

Když se inženýr sklonil, spatřil na vodě tmavý předmět. Přitáhl jej k sobě.

Byl to člun z nýťovaného plechu, přivázaný provazem ke skalnímu výstupku. Na dně člunu ležela pod lavičkou dvě vesla.

„Nastupme!” zavelel Cyrus Smith.

V okamžiku byli kolonisté v člunu. Nab a Ayrton si sedli k veslům a Pencroff ke kormidlu. Cyrus Smith stál na přídi a s pochodní v ruce svítil na cestu.

Nízká klenba, pod kterou člun zpočátku plul, rychle se zvedala. Ale tma zde byla stejně hluboká. Světlo pochodně nestačilo ke zjištění rozlohy jeskyně v šířce, délce a výšce. V čedičové jeskyni bylo hrobové ticho. Zvenčí sem nedoléhal žádný hluk. Ani rachot hromu nemohl proniknout mohutnými stěnami sluje.

Na mnoha místech zeměkoule jsou obrovské jeskyně jako přirozené krypty; pocházejí z nejstarších geologických dob. Některé z nich jsou zaplaveny mořem, v jiných jsou velká jezera. Takovou jeskyni je Fingalova jeskyně na ostrově Staffa v Hebridách nebo Morgattova jeskyně v zálivu u Douarnenezu v Bretani, jeskyně u Bonifacia na Korsice, jeskyně v Lyse-Fjordu v Norsku a obrovská Mamutí jeskyně v Kentucky, vysoká sto padesát metrů a přes třicet kilometrů dlouhá. Na mnoha místech tak vytvořila příroda jeskyně, kterým se teď člověk obdivuje.

Netáhla se snad tato sluj, kterou teď kolonisté pluli, až do nitra ostrova?

Člun už plul čtvrt hodiny. Sledoval četné zákruty a inženýr je vždycky stručně ohlašoval. Náhle Cyrus Smith zvolal:

„Víc doprava!”

Člun změnil směr a přirazil ke stěně. Inženýr se chtěl přesvědčit, je-li drát stále na skále. Skutečně: kabel tam byl na výčnělku zavěšen.

„Kupředu!” velel Cyrus Smith.

Obě vesla se ponořila do vody. Náhle byla hluboká tma prořata dvojím oslňujícím světelným sloupem a zároveň se ozval inženýrův hlas:

„Stát!”

Člun se zastavil a kolonisté pozorovali světlo, které vrhalo své paprsky do jeskyně v nitru skal.

Teď mohli prohlédnout celou dutinu, o jejíž existenci neměli ani tušení.

Ve výši asi třiceti metrů vypínala se oblá klenba, podpíraná čedičovými sloupy, jakoby odlitými z jedné formy. Na tisíce těchto pilířů, vzniklých v prvních dobách utváření zeměkoule, upínaly se

nepravidelné vzpěry a bohaté žebrovní. Čedičové sloupy, vkloubené jeden do druhého, tyčily se do výše až patnácti metrů. Jejich paty omývala úplně klidná voda, ačkoli venku zuřila bouře. Světlo prozařovalo každou skalní hranu, pronikalo zdánlivě průsvitnými clonami a rozvěšovalo na každý skalní výčnělek jiskřící drahokamy.

Světelnými odrazy zářily tytéž barvy na vodní hladině, takže člun plul mezi dvěma barevnými pásy.

Kolonisté nemohli být na pochybách o původu světla vrhaného z jednoho bodu. Jeho jasné a přímé svazky se lámaly na všech hranách jeskynní klenby. Bylo to elektrické světlo, prozrazující se svou bílou barvou. Bylo to slunce jeskyně.

Na inženýrovo znamení se vesla opřela do vody, a vyražejíce celý dešť jiskřivých drahokamů, nesla člun ke světelnému zdroji, vzdálenému necelých sto metrů.

Na tomto místě byla vodní plocha asi sto metrů široká. Za oslňujícím světlem se zvedala čedičová uzavírací stěna. Zde byl prostor nejširší. Moře tu vytvořilo jakési jezero. Klenba, svislé stěny, čelní skála, všechny hrany, sloupy a hřebeny byly zaplaveny elektrickým světlem tak, že se zdálo, jako by toto světlo vycházelo ze skal, jako by je vyzařovaly kameny podobné diamantům s mnoha hranami.

Uprostřed jezera plul na povrchu tichý a nehybný předmět vřetenovitého tvaru. Z jeho boků vyřázely dva světelné sloupy jako ze dvířek do běla rozžhavené pece. Tento předmět, podobný tělu obrovského kytovce, byl asi sedmdesát pět metrů dlouhý a vystupoval do výše tří až čtyř metrů nad hladinu vody.

Člun se k němu pomalu blížil. Cyrus Smith na přídi vstal. Se vzrušeně bušícím srdcem se díval vpřed. Náhle sevřel novinářovu ruku a zvolal:

„To je on! To může být jedině on!”

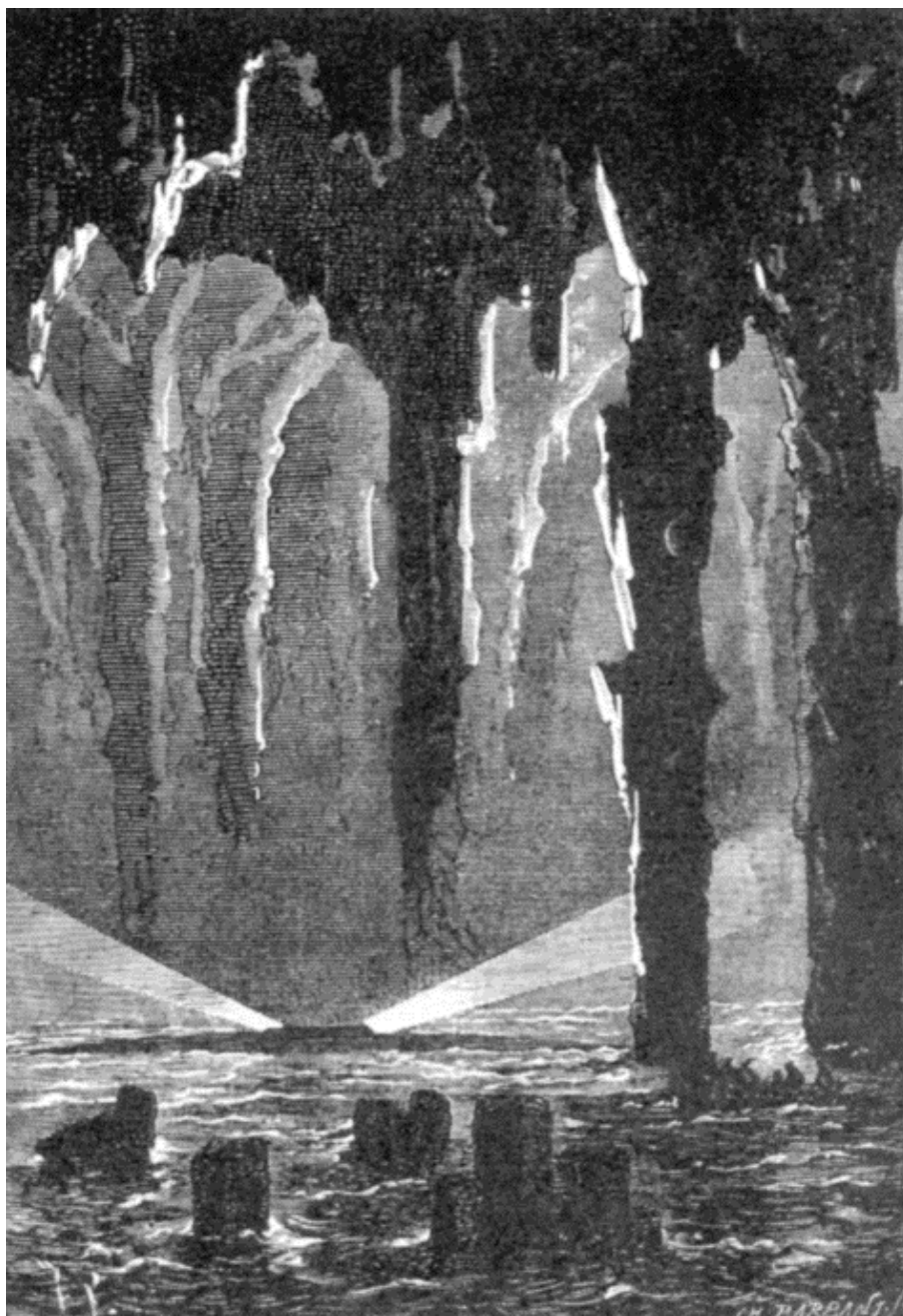
Pak klesl na lavičku a šeptal jméno, které mohl slyšet jedině Gedeon Spilett.

Novinář patrně toto jméno znal, protože se stejným vzrušením odpověděl:

„On! Člověk mimo zákon!”

„On!” opakoval Cyrus Smith.

Na inženýrův rozkaz se člun přiblížil až k podivnému plovoucímu předmětu. Přirazil k jeho boku, z něhož vycházel silným sklem světelný proud.

Obr. 23 – Z jeho boků vyrážely dva světelné sloupy

Cyrus Smith i jeho přátelé vystoupili na plošinu tělesa. Našli tam otevřený otvor. Všichni jím sestoupili. Pod žebříkem spatřili elektricky osvětlenou vnitřní chodbu. Na jejím konci byly dveře a Cyrus Smith je otevřel.

Pak prošli kolonisté nádherně vyzdobeným sálem s knihovnou, osvětleným od stropu oslnivým světlem.

Na konci sálu došli k širokým zavřeným dveřím a inženýr je zase otevřel.

Octli se v rozsáhlé místnosti, v jakémsi muzeu, které obsahovalo pravé poklady nerostné říše, umělecká díla a zázraky průmyslu.

Kolonisté měli dojem, že se rázem octli v pohádkovém světě snů.

Na širokém lehátku spatřili muže, který jejich příchod zdánlivě vůbec nezpozoroval. Tu Cyrus Smith k úžasu všech soudruhů pronesl zvýšeným hlasem tato slova:

„Kapitáne Nemo, volal jste nás? Tady jsme!”

Obr. 24 – „Kapitáne Nemo, volal jste nás? Tady jsme!”

Kapitola 16

KAPITÁN NEMO – JEHO PRVNÍ SLOVA – PŘÍBĚH BOJOVNÍKA ZA NEZÁVISLOST – NENÁVIST K UCHVATITELŮM – JEHO DRUHOVÉ – ŽIVOT POD MOŘEM – SÁM – POSLEDNÍ NAUTILU NA LINCOLNOVĚ OSTROVĚ – TAJEMNÝ DUCH OSTROVA

Po těchto slovech muž vstal a jeho tvář se objevila v plném světle. Byla to krásná hlava s vysokým čelem, s hrdým pohledem, s bílým vousem a s mohutnou, nazad sčesanou kšticí.

Muž se opřel o opěradlo lehátka, které právě opustil. Jeho zrak byl zcela klidný. Bylo vidět, že jeho tvář byla poznamenána dlouhou chorobou, ale jeho dosud zvučný hlas pronesl anglicky, s přízvukem velkého překvapení tato slova:

„Já nemám jméno, pane!“

„Znám vás,“ odpověděl Cyrus Smith.

Kapitán Nemo vrhl na inženýra pohled, jako by ho chtěl zničit.

Pak klesl na podušku lehátka.

„Co na tom ostatně záleží?“ zašeptal. „Vždyť umírám!“

Cyrus Smith přistoupil ke kapitánu Nemovi a Gedeon Spilett vzal do ruky jeho horkou dlaň. Ayrton, Pencroff, Nab a Harbert zůstali opodál v koutku nádherné místnosti, zalité elektrickým světlem.

Kapitán Nemo však odtáhl ruku a pokynul inženýrovi i novináři, aby se posadili.

Všichni kolonisté si ho s dojetím prohlíželi. To byl tedy ten, kterého nazývali „duchem ostrova“! To byla ona mocná bytost, jejíž zásahy při tolika příležitostech tak pronikavě měnily průběh událostí, to byl onen dobroděj, jemuž byli zavázáni celou svou vděčností. Před jejich očima však byl jen člověk – ač Nab a Pencroff věřili, že spatří boha – a ten člověk umíral!

Ale jak to, že Cyrus Smith kapitána Nema znal? Proč neznámý tak prudce vstal, když zaslechl jméno, které podle jeho přesvědčení neměl nikdo znát?

Kapitán Nemo se znovu posadil, opřel se o podušky a pohlédl na inženýra, stojícího před ním.

„Vy znáte jméno, které jsem kdysi nosil, pane?“ zeptal se.

„Znám je,“ odpověděl Cyrus Smith. „Stejně znám i váš podivuhodný podmořský člun.“

„Nautilus?“

„Ano, Nautilus.“

„Víte však... víte však, kdo jsem?“

„Vím.“

„Už třicet let nemám spojení se světem, třicet let žiji v mořských hlubinách, v jediném prostředí, kde jsem našel svobodu. Kdo mohl prozradit mé tajemství?“

„Muž, který se vám k ničemu nezavázal a který tedy nemůže být nařčen ze zrady.“

„Ten Francouz, kterého náhoda přivedla před šestnácti lety na palubu mé lodi?“

„Ano.“

„Ten muž a jeho dva přátelé nebyli tehdy zničeni malströmem, do něhož se Nautilus dostal?“

„Ne, ten muž nezahynul. Vydal dokonce knihu Dvacet tisíc mil pod mořem a prozradil v ní všechny vaše příběhy.“

„Jenom příběhy několika měsíců, pane!“ odpověděl rychle kapitán Nemo.

„To je pravda,“ přisvědčil Cyrus Smith. „Ale několik měsíců tak podivného života stačí k vašemu poznání.“

„K poznání velkého zločince, vidíte?“ řekl kapitán Nemo s pohrdavým úsměvem. „Ano, k poznání revolucionáře, kterým možná lidstvo opovrhne!“

Inženýr neodpověděl.

„Nuže, pane?“

„Nemám práva soudit kapitána Nema,“ odpověděl Cyrus Smith. „Aspoň v jeho minulosti. Jako všichni lidé neznám ani já příčiny jeho podivného života a nemohu proto soudit následky. Vím však, že od našeho příchodu na Lincolnův ostrov bděla nad námi ochranná ruka. Vím, že za své životy vděčíme dobré, šlechetné a mocné osobě a že tato dobrá, šlechetná a mocná osoba jste vy,

kapitáne Nemo!“

„Ano, to jsem já!“ řekl prostě kapitán.

Inženýr a novinář vstali. Oba postoupili vpřed, rozhodnutí vyjádřit gesty i slovy svou velikou vděčnost.

Kapitán Nemo je pokynem ruky zastavil a hlasem, který se chvěl nechtěným dojetím, řekl:

„Až mě vyslechnete!“

A pak v prostých a krátkých větách vyličil kolonistům celý svůj život. Jeho příběh byl krátký, ale kapitán Nemo musel sebrat všechny své síly, aby jej dokončil. Bylo jasně vidět, že bojuje se stoupající slabostí. Cyrus Smith ho několikrát vyzval, aby si odpočinul, avšak kapitán zavrtěl vždy hlavou jako člověk, který už nemůže počítat se zítřkem. Když mu novinář nabídl své lékařské znalosti, řekl:

„To je zbytečné. Mé dny jsou už stejně sečteny.“

Kapitán Nemo byl Ind, kníže Dakkar, syn rádži kdysi nezávislého území Bundelkundu a vnuk indického národního hrdiny Tippto-Sáhiba. Otec poslal malého Dakkara, už když mu bylo deset let, do Evropy, aby tam chlapec získal všeobecné vzdělání. Tajně přitom doufal, že Dakkar bude jednou moci bojovat evropskými zbraněmi proti utlačovatelům svého lidu.

Od deseti do třiceti let se nesmírně nadaný Dakkar vzdělával ve všech vědách, v umění a v literatuře, až dosáhl nejvyššího možného vzdělání.

Cestoval celou Evropou. Pro svůj rod a pro své bohatství byl osobou velmi vyhledávanou, ale svody světa ho nijak nelákaly. Mladý a krásný Ind zůstal vážný a zasmušilý, šířán touhou vše poznat a puzen k tomu stále rostoucím citem svého srdce.

Kníže Dakkar totiž nenáviděl. Nenáviděl jedinou zemi, kterou stále odmítal navštívit, jediný národ, jehož přednosti neustále zavrhoval: nenáviděl Anglii, a to tím víc, že se jí po mnohé stránce obdivoval.

Tento Ind v sobě soustředil všechnu divokou nenávist přemožených vůči dobyvatelům. Uchvatitel nemůže najít milost u pokořeného. Syn jednoho z vladařů, jejichž poddanství si mohla Anglie zajistit jen formálně, tento kníže z rodu Tippto-Sáhiba, vychovávaný myšlenkou na osvobození a na pomstu, hořel vášnivou láskou ke své nádherné rodné zemi, spoutané anglickými okovy. Proto nikdy nevzkročil nohou na prokletou zemi, která jeho krásnou vlast zotročila.

Kníže Dakkar se stal umělcem, ovlivněným všemi základy umění, vědcem, který poznal všechny vědy, a na evropských dvorech se z něho stal nejvzdělanější politik. V očích těch, kdož ho znali jen povrchně, byl jenom světoobčanem zaníceným vědou, neschopným však něco dělat, prostě jedním z lenivých, nadutých a po ničem netoužících cestovatelů, kteří cestují celým světem a nemají nikde vlast.

Nebylo tomu tak. Tento umělec, tento vědec, tento člověk zůstal ve svém srdci Indem, který touží po pomstě, Indem, který v sobě živí naději na dobytí starých práv svého národa, naději na vyhnání cizinců a na opětné získání nezávislosti.

Roku 1849 se vrátil do Bundelkundu. Oženil se se vznešenou Indkou, jejíž srdce stejně krvácelo nad neštěstím indického lidu. Měl dvě děti a nesmírně je miloval. Ale jeho rodinné štěstí mu nedalo zapomenout na pokoření Indie. Čekal jen na příležitost. A ta se naskytla.

Anglické jho příliš tíživě doléhalo na indický lid. Kníže Dakkar vyvolal projevy nespokojenosti. Přelil do srdcí lidu všechnu nenávist, kterou k cizincům cítil. Procházel nejen samotnými zeměmi indického poloostrova, ale i kraji přímo podřízenými anglické správě. Vyvolal velké dny Tippto-Sáhiba, který hrdinně zemřel u Seringapatamu při obraně vlasti.

Roku 1857 vypukla velká revoluce silanů*¹¹. Duší povstání byl kníže Dakkar. Organizoval revoluci, do jejíchž služeb dal všechno své bohatství. Sám na to doplatil. Bojoval v první řadě, nasadil svůj život jako nejprostší z indických hrdinů, kteří se vzbouřili za osvobození své vlasti. Ve

¹¹ Revoluce sipajů (1857-1859) byla národně osvobozené povstání indických demokratů proti koloniálnímu panství v Indii. Povstání se rozšířilo na celou severní Indii. Ale pro nedostatek jednotného vedení, pro feudální rozdrobení Indie a pro zradu indických feudálních knížat podařilo se Angličanům revoluci potlačit. Celou Indii pak proběhla vlna anglického teroru; v mnohých městech došlo k hromadnému vraždění.

dvaceti bitvách byl desetkrát raněn, ale smrt se mu vyhýbala i tehdy, když už poslední vojáci revoluce padli pod anglickými kulkami.

Britské panství v Indii nebylo nikdy v takovém nebezpečí. Kdyby se byla tehdy splnila naděje revolucionářů na pomoc zvenčí, byla by patrně Anglie ztratila své indické panství i svůj vliv v Asii.

Jméno knížete Dakkara se rázem proslavilo. Hrdina, který je nosil, nijak se neskrýval a bojoval vždy otevřeně. Na jeho hlavu byla vysána odměna. Když se nenašel zrádce, který by ho byl vydal, zaplatil za to životem jeho otec, matka, žena i obě děti.

Právo muselo tentokrát ještě ustoupit před silou. Revoluce byla potlačena a země starých rádžů upadla do ještě tužší nadvlády Anglie.

Kníže Dakkar, kterému se smrt vyhýbala, vrátil se do bundelkundských hor. Zcela sám, zahořel tam hořkou nenávistí ke všemu, co mělo jméno člověka. Měl teď jenom svou nenávist a hrůzu z civilizovaného světa. Chtěl z něho navždy uprchnout. Sebral zbytky svého jmění a jednoho dne s dvaceti nejvěrnějšími přáteli zmizel.

Kam šel hledat kníže Dakkar onu svobodu, kterou mu odpíraly země obývané lidmi? Pod vodu! Do hlubin mořských, kde nikdo žít nemohl.

Bojovník se změnil ve vědce. Na pustém ostrově v Tichém oceánu si zařídil loděnici a v ní postavil podmořský člun, konstruovaný podle vlastních plánů. Elektřina, jejíž možnosti člověk teprve pozná, sloužila mu jako nevyčerpatelná pohonná síla. Využil jí všestranně ve svém podmořském člunu jako motorické síly i jako zdroje světla a tepla. K ukojení potřeb jeho vlastních i jeho posádky stačilo plně moře se svými nekonečnými poklady, s milióny ryb, s mořskými řasami a chaluhami i s obrovskými savci. Sloužilo mu však nejen svým živočištvem a rostlinstvím, ale i tím, co v něm lidé ztratili. To knížeti Dakkarovi stačilo, a proto se už nikdy nechtěl vrátit na zemi. Nazval svůj člun jménem Nautilus a sám pod jménem kapitán Nemo*¹² zmizel pod hladinou moře.

Po celá léta proplouval kapitán Nemo všemi oceány od pólu k pólu. Jako vyvrženec obydlených zemí skryl se v neznámých končinách obdivuhodných pokladů. Milióny potopené v zálivu Vigo roku 1702 se španělskými loďmi poskytly mu nevyčerpatelné bohatství, jehož tajně používal k podporování všech národů bojujících za svou nezávislost.

Pak ztratil na dlouhou dobu všechno spojení s lidmi, až dne 6. listopadu 1866 přivedla náhoda na palubu jeho člunu tři muže. Byl to francouzský profesor, jeho sluha a kanadský velrybář. Tito muži spadli do moře při srážce Nautilu s fregatou Spojených států Abrahamem Lincolnem, která Nautilus pronásledovala.

Kapitán Nemo se od profesora dověděl, že jeho Nautilus je pokládán jednou za obrovskou velrybu, podruhé za podmořský člun pirátů a že byl pronásledován všemi oceány.

Kapitán Nemo mohl nechat ony tři muže napospas moři, ale neučinil to. Držel je v zajetí a oni tak mohli po sedm měsíců pozorovat všechny divy podivuhodné plavby, při níž ujeli pod hladinou oceánu a moří dvacet tisíc mil (osmdesát tisíc kilometrů).

Těmto mužům, kteří neznali nic z minulosti kapitána Nema, podařilo se však dne 22. června 1867 uprchnout na člun, jehož se v Nemově lodi zmocnili. Bylo to v době, kdy Nautilus plul podél mořských břehů blízko malströmu. Kapitán Nemo byl přesvědčen, že uprchlíci byli strženi tímto strašným vírem a našli v něm smrt. Nevěděl, že Francouz se svými společníky byl jakoby zázrakem vyvržen na břeh a zachráněn lofotskými*¹³ rybáři. Nevěděl také, že profesor po návratu do Francie vydal knihu, v které uveřejnil svá podivná dobrodružství na Nautilu.

Tak žil kapitán Nemo velmi dlouho, projížděje stále všemi oceány. Jeho společníci jeden za druhým umírali a byli pohřbeni v korálovém hřbitově na dně Tichého oceánu. V Nautilu zůstal nakonec kapitán Nemo sám jako jediný.

Bylo mu už šedesát let. Když osaměl, zavedl Nautilus do jednoho ze svých podmořských přístavů, jichž kdysi užíval.

Tímto přístavem byla jeskyně na Lincolnově ostrově, která poskytla Nautilu útulek nejvhodnější.

¹² Nemo je latinské slovo, které znamená „nikdo“.

¹³ Lofoty jsou ostrovy u severního Norska.

Už šest let tady kapitán Nemo žil, zřeknuv se plaveb a čekaje na smrt. A tu náhoda přivedla na ostrov trosečníky z Richmondu. Ve chvíli pádu balónu procházel se kapitán Nemo ve skafandru pod vodou několik desítek metrů od břehu ostrova a byl svědkem inženýrova pádu do moře. Kapitán Nemo se kdysi zřekl lidí, ale jeho dobré srdce teď zvítězilo. Zachránil Cyruse Smithe. Byl by rád trosečníky dopravil do jejich vlasti, avšak dno vchodu do jeskyně se vulkanickou činností značně zvýšilo a Nautilus nemohl vyplout. Tam, kde lehce proplul malý člun, nemohl vyplout Nautilus svým poměrně velkým ponorem.

Kapitán Nemo tam tedy zůstal a jen pozoroval tyto muže, vržené bez prostředků na pustý ostrov. Sám se nedal nikdy spatřit. Když poznal jejich počestnost, pílí a vzájemné přátelství, začal se o jejich práci zajímat. Tak vnikl do všech jejich tajemství. Ve skafandru snadno dosáhl dna studny v Žulovém domě. Po skalních výčnělcích vystupoval až k jejímu ústí a naslouchal hovorům kolonistů, když si vypravovali o minulosti a posuzovali přítomnost a budoucnost. Poznal tak nesmírný boj Američanů proti Američanům ve válce za zrušení otroctví. Ano, tito mužové nakonec smířili kapitána Nema s lidstvem, které tak čestně na ostrově zastupovali.

Kapitán Nemo zachránil Cyruse Smithe. On také zavedl Topa ke Komínu a vyprostil ho z jezera. Umístil u Trosek bednu s užitečnými předměty, odvázal člun a spustil jej po řece Díků, vyhodil provaz ze Žulového domu přepadeného opicemi, dal kolonistům zprávu o Ayrtonově pobytu na ostrově Taboru listinou v láhvi, vyhodil pirátskou brigu do vzduchu torpédem uloženým na dně úžiny, zachránil Harberta před smrtí tím, že donesl chinin, a zasáhl také piráty elektrickými střelami, které byly jeho tajemstvím a jichž používal při podmořském lovu. Tak byly vysvětleny všechny události, jež vypadaly jako nadpřirozené a dosvědčovaly šlechtinnost a moc kapitána Nema.

Tento člověk, který lidstvo nenáviděl, prahl jen po dobru. Až dosud se spokojoval jen zasahováním do osudu svých chráněnců, ale když cítil, že jeho ochablé srdce předpovídá blízkou smrt, zavolal si je přímo na Nautilus. Učinil tak po drátě, kterým spojil svůj člun s ohradou. Možná že by to byl neudělal, kdyby byl býval věděl, že Cyrus Smith zná jeho příběh a že ho osloví jménem kapitán Nemo.

Kapitán dokončil vyprávění o svém životě.

Nyní se rozhovořil Cyrus Smith. Připomněl znovu všechny příhody, které měly takový vliv na život kolonistů, a jménem svým a jménem svých druhů poděkoval kapitánovi za jeho šlechtinnost.

Ale kapitán Nemo odmítal přijmout díky za prokázané služby. Jeho duši plnila poslední myšlenka, kterou vyjádřil při stisknutí inženýrovy ruky těmito slovy:

„Nyní, když znáte můj život, sud'te mě!“

Kapitán Nemo měl na mysli především vážnou příhodu, kterou zažili i oni tři cizinci – příhodu, kterou také francouzský profesor ve své knize vylíčil v celém jejím strašném rozsahu.

Několik dní před útekem Francouze a jeho dvou druhů byl totiž Nautilus pronásledován v severním Atlantiku válečnou fregatou. Podmořský člun se vrhl jako beran proti dotěrné lodi a bez milosti ji potopil.

Cyrus Smith pochopil, oč kapitánovi jde, a mlčel.

„Byla to anglická fregata!“ zvolal kapitán Nemo, který se stal na chvíli opět knížetem Dakkarem. „Rozumíte dobře? Anglická fregata! Byl jsem zaskočen v úzké a mělké zátoce... Musel jsem proniknout... a pronikl jsem!“

Pak klidnějším hlasem pokračoval:

„Byl jsem v právu. Konal jsem všude dobro, pokud jsem jen mohl, a zlo, které jsem musel dělat. V odpuštění není všechna spravedlnost.“

Po těchto slovech nastalo opět ticho. Kapitán Nemo pak pokračoval:

„Co o mně soudíte, pánové?“

Cyrus Smith mu podal ruku a řekl vážným hlasem:

„Kapitáne, mýlil jste se v domněnce, že lze vzkřísit minulost, a bojoval jste proti nezbytnému vývoji. Tehdy nebyla ještě doba k úspěšnému boji. Byl to omyl, který někdo obdivuje a někdo odsuzuje. Proti tomu, kdo se mýlí v úmyslech zdánlivě správných, můžeme bojovat, ale nepřestáváme si ho vážit. Váš omyl je právě z těch, které nevylučují obdiv. Vaše jméno se nemusí bát soudu dějin. Historie si váží hrdinů, i když někdy odsuzuje výsledky, jejich hrdinství.“

Prsa kapitána Nema se zdvihla a jeho ruka se zvedla.

„Mýlil jsem se, nebo jsem byl v právu?“ zašeptal.

Cyrus Smith opakoval:

„Nemusíte se bát soudu dějin, kapitáne Nemo. Čestní lidé, kteří tu dnes s vámi jsou, budou vás věčně oplakávat.“

Po těchto slovech přistoupil ke kapitánovi Harbert, poklekl před ním, vzal jeho ruku do svých a políbil ji.

Z očí umírajícího se vyřinuly slzy.

Kapitola 17

POSLEDNÍ CHVÍLE KAPITÁNA NEMA – POSLEDNÍ VŮLE UMÍRAJÍCÍHO – ODKAZ PŘÁTELŮM JEDINÉHO DNE – RAKEV KAPITÁNA NEMA – NĚKOLIK RAD KOLONISTŮM – VRCHOLNÝ OKAMŽIK – NA DNĚ MOŘE

Noc uplynula. Do temné jeskyně však nevnikalo žádné světlo. Vchod byl nyní zakryt přílivem. Oba světelné proudy, které vyrážely z okének Nautilu, nijak neslábly a moře kolem podmořského člunu jiskřilo stále stejně.

Kapitána Nema přemohla strašná únava. Ležel teď na lehátku. Kolonisté nemohli pomýšlet na jeho převoz do Žulového domu, protože jim dal jasně najevo, že chce zůstat ve svém zázračném Nautilu miliónové hodnoty a čekat v něm na smrt, která už nemohla být příliš daleko.

Za dlouhého ochabnutí, v němž kapitán Nemo téměř ztratil vědomí, prozkoumal Gedeon Spilett s inženýrem jeho stav. Bylo zřejmé, že kapitán Nemo pomalu umírá. Síly brzy opustí jeho kdysi tak silné tělo. Život se projevoval už jen v srdci a v hlavě.

Inženýr s novinářem se tiše radili. Nemohou umírajícímu něčím pomoci? I když ho nezachrání, mohou mu aspoň na několik dnů život prodloužit? Kapitán sám prohlásil, že už pro něho není léku, klidně očekával smrt a nijak se jí nebál.

„Nemůžeme nic dělat,“ řekl Gedeon Spilett.

„Ale proč vlastně umírá?“ ptal se Pencroff.

„Zhasíná,“ řekl novinář.

„Kdybychom ho však přenesli na čerstvý vzduch a na slunce, vzpamatoval by se snad...“ mínil námořník.

„Ne, Pencroffe,“ odpověděl Cyrus Smith, „vše už je zbytečné. Kapitán by ostatně nesouhlasil s opuštěním své lodi. Na Nautilu žil třicet let a na Nautilu chce také umřít.“

Kapitán Nemo asi slyšel inženýrovu odpověď, protože se nadzdvihl a slabým, stále však zřetelným hlasem řekl:

„Máte pravdu. Musím a chci zemřít zde. Mám k vám ještě prosbu.“

Cyrus Smith a jeho přátelé přistoupili až k lehátku a upravili podušky tak, aby se umírající mohl pohodlně opřít.

Obr. 25 – Bylo zřejmé, že kapitán Nemo pomalu umírá

Pohled kapitána Nema přešel po všech předmětech v sále osvětleném elektrickým světlem, které vytvářelo na stropě světelné arabesky. Prohlížel postupně všechny obrazy zavěšené na nádherně čalounovaných stěnách, vrcholná to díla italských, holandských, francouzských a španělských mistrů, bronzové a mramorové sochy na podstavcích, nádherné varhany u zadní stěny a skříň kolem vodní nádrže uprostřed sálu, v nichž se skvěly nejkrásnější dary moře, mořské rostliny, řasy a šňůry nesmírně cenných perel. Jeho zrak spočinul konečně na nápisu v průčelí sálu:

MOBILIS IN MOBILI*¹⁴

Zdalo se, že chce ještě naposled pohlédnout zrakem veledíla umění i přírody, která byla celým jeho světem za dlouholetého pobytu pod vodami oceánů.

Cyrus Smith nerušil jeho mlčení. Čekal, až umírající promluví sám.

Po několika minutách, v nichž zřejmě procházel v myšlenkách celým svým životem, obrátil se kapitán Nemo ke kolonistům se slovy:

„Vy tedy myslíte, že jste mi povinováni určitou vděčností?“

„Kapitáne, dali bychom své životy za to, abychom prodloužili váš.“

„Dobře,“ pokračoval kapitán Nemo. „Slibte mi, že splníte mou poslední vůli, a tím bude zapláceno vše, co jsem pro vás udělal.“

„To vám slibujeme,“ prohlásil Cyrus Smith a tímto slibem zavazoval sebe i své přátele.

„Pánové,“ pokračoval kapitán Nemo, „zítra už budu mrtev.“

Pokynem zarazil Harbertův pokus o protest.

„Zítra budu mrtev a přeji si, aby mým hrobem byl jedině Nautilus. Ten bude i mou rakví. Všichni mí přátelé odpočívají na dně moře a tam chci odpočívat i já.“

Slova kapitána Nema byla přijata hlubokým tichem.

„Poslyšte mě, pánové,“ pokračoval kapitán. „Nautilus je uvězněn v této jeskyni, jejíž vchod se zvýšil. Nemůže-li však vyplout ven, může se ponořit do hlubiny, která je pod ním, a vzít s sebou i mé tělo.“

Kolonisté naslouchali nábožně slovům umírajícího.

„Zítra po mé smrti, pane Smithi, opustíte vy i vaši přátele Nautilus, protože všechna jeho bohatství musí navždy zmizet se mnou. Jako jediný odkaz knížete Dakkara vezmete si tuto skříňku, která obsahuje za několik miliónů diamantů. Pocházejí většinou z doby, kdy jsem jako otec a manžel věřil ještě ve štěstí. Dále v ní je sbírka perel nasbíraných mými přáteli i mnou na dně mořském. S tímto pokladem můžete jednou vykonat mnoho dobra. Ve vašich rukou a v rukou vašich přátel, pane Smithi, nebudou peníze nebezpečím. I já se tak budu podílet na vašem díle, o jehož hodnotu se nebojím.“

Po chvíli odpočinku, vynuceném novou slabostí, kapitán Nemo pokračoval:

„Zítra si skříňku vezmete, opustíte tento sál a dveře zamknete. Pak vystoupíte na palubu Nautilu a spustíte poklop, který uzavřete šrouby.“

„Ano, uděláme to, kapitáne,“ řekl Cyrus Smith.

„Potom nasednete do člunu, na kterém jste přijeli. Dříve než odplujete, půjdete však na zád' lodi a otevřete tam velké kohouty v čáře ponoru. Tak vnikne do nádrží voda a Nautilus se pomalu ponoří k věčnému odpočinku na dně moře.“

Cyrus Smith chtěl něco říci, ale kapitán ho předešel:

„Nebojte se! Potopíte jen mrtvého!“

Ani Cyrus Smith, ani jeho druhové se neodvážili něco namítat. Kapitán jim sděloval svou poslední vůli a oni ji museli vykonat.

„Mám váš slib, pánové?“ ptal se kapitán Nemo.

„Máte, kapitáne,“ ujistil ho Cyrus Smith.

Kapitán jim na poděkování pokynul a prosil je, aby ho nechali na několik hodin o samotě. Gedeon Spilett se nabídl, že u něho zůstane pro případ, že by se dostavila krize. Umírající však

¹⁴ Latinské heslo, které znamená „Pohyblivý v pohyblivém“.

odmítl.

„Do zítřka budu ještě žít, pánové!“

Všichni tedy sál opustili, prošli knihovnou, jídelnou a zastavili se na přídi ve strojovně, kde byly umístěny elektrické přístroje, které dodávaly Nautilu energii, světlo a teplo.

Nautilus byl mistrovským dílem, které inženýra okouzlo.

Pak vystoupili kolonisté na palubu, která se zdvihala do výše dvou a půl metrů nad hladinu moře. Zde byla ona dvě okrouhlá okna, z kterých vycházely silné proudy světla. Za okénky byla kabina s kormidlem, v níž pobýval kormidelník, když řídil Nautilus tekutým živlem, osvětlovaným do značné dálky elektrickým světlem.

Cyrus Smith se svými druhy stál dlouho mlčky, dojat tím, co právě zažil. Srdce se mu svíralo při pomýšlení, že ten, který jim tolikrát pomohl, velký ochránce, kterého znali teprve několik hodin, právě umírá.

Ať už budoucnost pronese jakýkoli soud o jeho životě a o téměř nadlidských činech, zůstane kníže Dakkar navždy osobností tak podivnou, že vzpomínka na něho nikdy nezemře.

„To je muž!“ řekl s obdivem Pencroff. „Kdo by věřil, že žil tak dlouho pod vodou!! A dovedu si představit, že tam měl opravdu víc klidu než kdekoli jinde.“

„Nautilus by nám mohl výborně posloužit k odplutí z Lincolnova ostrova a k dosažení obydlené země,“ podotkl Ayrton.

„K čertu!“ zvolal Pencroff. „Já bych se nikdy neodvážil řídit takovou loď. Plout po hladině, to ano! Ale pod mořem? Dejte mi pokoj!“

„Já myslím,“ řekl novinář, „že řízení člunu, jako je Nautilus musí být celkem jednoduché. Jistě bychom si na ně rychle zvykli, Pencroffe. Představte si: žádné bouře a žádný strach, že bude člověk smeten do moře! Už několik metrů pod hladinou je mořská voda klidná jako voda v jezeře.“

„To je možné,“ připustil Pencroff, „já však dávám přednost pořádnému větru na palubě dobře stavěné lodi. Loď je k tomu, aby plula na vodě, a ne pod vodou!“

„Přátelé,“ řekl inženýr, „je zbytečné hovořit teď o Nautilu a o podmořských člunech. Nautilus není náš a my na něj nemáme právo. V žádném případě ho ostatně nemůžeme použít. I kdyby mohl z této jeskyně vyplout, musíme splnit příkaz kapitána Nema a potopit člun s ním. Jeho vůle je pevná a my se jí podřídíme.“

Po delším rozhovoru sestoupili kolonisté znova do nitra lodi. Tam si vzali trochu jídla a vrátili se do sálu.

Kapitán Nemo se zatím probral ze své ochablosti. Oči mu jasně zářily. Kolem rtů se mu dokonce usadil náznak úsměvu. Kolonisté k němu přistoupili.

„Pánové,“ řekl jim, „jste odvážní, čestní a dobří lidé. Všichni jste bez výhrad oddáni společné práci. Často jsem vás pozoroval. Zamíloval jsem si vás a mám vás rád... Vaši ruku, pane Smithi!“

Cyrus Smith mu podal ruku a kapitán Nemo ji upřímně stiskl.

„Tak to je dobré!“ zašeptal.

Pak pokračoval:

„Nemluvme však už o mně! Ted' vám musím říci něco o vás a o Lincolnově ostrově, na kterém jste našli útočiště... Počítáte s tím, že ostrov jednou opustíte?“

„Jen proto, abychom se sem zase vrátili, kapitáne,“ řekl Pencroff.

„Vrátili...? To ten ostrov tolik milujete, Pencroffe?“ ptal se kapitán Nemo s úsměvem. „Nu, upravili jste si jej po svém a je váš!“

„Zamýšlíme prohlásit jej za majetek Spojených států, kapitáne, a založit zde námořní základnu, která bude velmi vhodně umístěna v této části Tichého oceánu,“ vysvětloval Cyrus Smith.

„Myslíte tedy na svou vlast. Pracujete pro její čest a úspěch. Jste v právu. Vlast! Tam je nutno se vrátit. Tam je také dobře zemřít. Já však umírám daleko od vlasti, daleko ode všeho, co jsem miloval!“

„Nechcete poslat do vlasti nějaký vzkaz?“ ptal se Cyrus Smith. „Nějakou zprávu přátelům, které jste jistě v indických horách zanechal?“

„Ne, pane Smithi. Nemám přátel... Jsem poslední svého rodu... A už dávno jsem umřel pro všechny, kteří mě znali... Ale vraťme se k vám. Osamění je smutná věc, vyžadující nadlidské

síly... Já umírám proto, že jsem věřil v možnost osamělého života. Proto se musíte snažit ostrov opustit a vrátit se do země, v níž jste se narodili. Vím o tom, že piráti zničili loď, kterou jste si postavili...”

„Stavíme si novou,“ řekl Gedeon Spilett. „Bude dost velká, aby nás mohla dopravit i do vzdálené země. Jestliže však ostrov opustíme, stejně se sem vrátíme. Poutá nás k ostrovu příliš mnoho vzpomínek, na které nikdy nezapomeneme.“

„Tady jsme poznali i kapitána Nema!“ dodal Cyrus Smith.

„A jenom zde si obnovíme vzpomínky na vás v plné síle,“ pravil Harbert.

„A já zde budu snít svůj věčný sen...“, odpověděl kapitán Nemo.

Zaváhal, a místo aby větu dokončil, řekl:

„Pane Smithi, chtěl bych si s vámi promluvit... o samotě.“

Inženýrovi druzi ihned odešli.

Cyrus Smith zůstal několik minut s kapitánem Nemem sám. Pak zavolal kamarády zpět, aniž jim však řekl něco o důvěrném rozhovoru s umírajícím.

Gedeon Spilett chvíli nemocného bedlivě pozoroval. Bylo zřejmé, že se kapitán drží jen silou své vůle a že už dlouho nebude moci vzdorovat tělesné ochablosti.

Den končil a v kapitánově zdravotním stavu nenastala žádná změna. Kolonisté neopustili Nautilus ani na okamžik. Přišla noc, v jeskyni ovšem nepozorovatelná.

Kapitán Nemo nijak netrpěl, ale viditelně slábl. Jeho vznešená tvář, zbledlá blízkostí smrti, byla zcela klidná. Ze rtů mu občas unikla téměř nepostřehnutelná slova, která připomínala nejrůznější období jeho života. Bylo zřejmé, že život zvolna uniká z tohoto těla, v končetinách už chladného.

Dvakrát či třikrát na kolonisty promluvil a usmál se na ně posledním úsměvem, který zůstává na rtech i po smrti.

Několik minut po půlnoci se kapitánu Nemovi s nadlidským úsilím podařilo zkrřížit ruce na prsou. Zdálo se, že chce v této poloze zemřít.

K jedné hodině se poslední zbytky života soustředily v jeho očích. V zornicích mu plál poslední oheň, který z něho kdysi vyšlehoval v plamenech. Pak lehce vydechl.

Cyrus Smith se k němu sklonil a zatlačil mu oči. Muž, který byl kdysi knížetem Dakkarem a který už nebyl ani kapitánem Nemem, zemřel.

Harbert a Pencroff plakali. Ayrton si utíral slzy. Nab klečel jako socha vedle novináře.

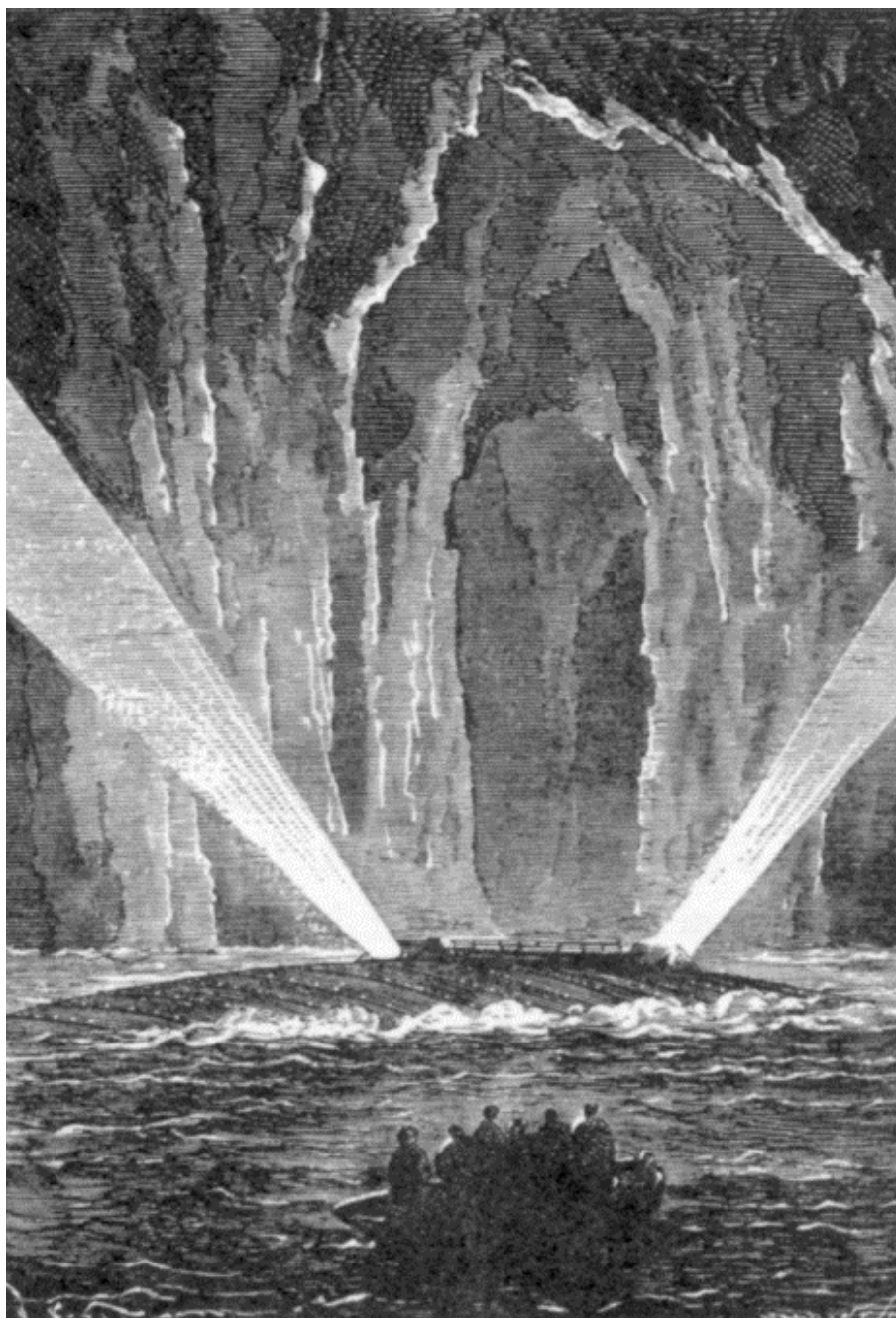
Po několika hodinách splnili kolonisté daný slib a provedli poslední vůli kapitána Nema.

Opustili Nautilus a jako jedinou věc vzali s sebou skříňku, kterou jim kapitán Nemo odkázal a která obsahovala obrovské bohatství.

Nádherné místnosti člunu, zaplavené elektrickým světlem, byly pečlivě zavřeny. Příklop palubního otvoru byl přišroubován tak, aby ani kapka vody nemohla vniknout do místnosti Nautilu.

Pak sestoupili kolonisté do člunu přivázaného u lodního boku. S člunem odpluli k zádi podmořské lodi, kde byly v čáře ponoru umístěny dva kohouty od nádrží, které regulovaly ponor lodi. Kohouty byly otevřeny, nádrže se naplnily a pomalu se potápějící Nautilus, zmizel pod hladinou.

Kolonisté však mohli jeho sestu pozorovat hluboko pod vodou. Mocné světlo Nautilu prosvěcovalo průhlednou vodu, zatímco jeskyně se ponořovala ve tmě. Konečně elektrické světlo zmizelo a Nautilus, nyní rakev kapitána Nema, spočinul na mořském dně.

Obr. 26 – Mocné světlo Nautilu prosvěcovalo průhlednou vodu

Kapitola 18

ÚVAHY PENCROFFOVY – OBNOVENÍ PRACÍ V LODĚNICI – PRVNÍ LEDEN 1869 – CHOCHOL NA VRCHOLU SOPKY – PRVNÍ PŘÍZNAKY VÝBUCHU – AYRTON A CYRUS SMITH V OHRADĚ – PRŮZKUM DAKKAROVY HROBKY – CO ŘEKL KAPITÁN NEMO INŽENÝROVI

Na sklonku dne dosáhli kolonisté ústí jeskyně, které dali nový název: Dakkarova hrobka. Byl odliv, a tak mohli proplout vchodem na úpatí čedičové skály.

Člun nechali u vchodu, kde byl chráněn před vlnami. Pencroff a Ayrton jej z opatrnosti vytáhli na výčnělek v ústí chodby, kde mu nemohlo hrozit žádné nebezpečí.

Za noci bouře přestala. Na západním obzoru zanikal poslední rachot hromu. Nepršelo, ale obloha byla ještě zatažena. V letošním říjnu, který je prvním jarním měsícem jižní polokoule, bylo počasí velmi nestálé. Vítr se stácel do všech směrů, takže nebylo možno počítat se stálým počasím.

Cyrus Smith a jeho druzi opustili Dakkarovu hrobku a vraceli se do ohrady. Cestou Nab a Harbert svíjeli vedení položené kapitánem Nemem z hrobky do ohrady. Jednou se jim může hodit.

Při tom hovořili jen málo. Podivné události noci z 15. na 16. října na ně učinily hluboký dojem. Neznámý, jehož vliv je tak mocně ochraňoval, kterého si představovali jako ducha, kapitán Nemo už nežil. Potopil se se svým Nautilem na mořské dno. Zdálo se jim, že jsou teď opuštěnější než předtím. Už si tak zvykli počítat s neznámým ochráncem, že jim teď chyběl. Ani Gedeon Spilett a Cyrus Smith se nemohli ubránit tomuto dojmu. Proto všichni na cestě od ohrady zachovávali mlčení.

V devět hodin ráno se kolonisté vrátili do Žulového domu.

Rozhodli se, že se budou snažit stavbu lodi uspíšit. Cyrus Smith této práci věnoval všechnu svou pílí a všechn svůj čas. Nikdo nevěděl, co jim budoucnost chystá. A pro kolonisty byla naděje jen v postavení řádné lodi, která bude moci plout i za špatného počasí a na jakoukoli vzdálenost. Jestliže se po dostavění lodi kolonisté ještě nerozhodnou pro plavbu na Nový Zéland nebo na některé z polynéských ostrovů, budou moci aspoň navštívit ostrov Tabor a nechat tam zprávu o Ayrtonovi. To bylo nezbytné opatření pro případ, že by se skotská jachta objevila v těchto mořích, a proto je musí provést.

Všichni se teď pustili do práce. Cyrus Smith, Pencroffa Ayrton pracovali bez přerušení. Nab, Harbert a Gedeon Spilett jim pomáhali vždy, když neměli žádný jiný úkol. Nová loď musí být postavena do pěti měsíců, tj. do počátku března, kdy chtěli před větrným obdobím navštívit ostrov Tabor. Tesaři proto neztráceli ani minutu. O zařízení lodi se starat nemuseli, poněvadž to bylo celé zachráněno z Bystrého, a tak se mohli soustředit jen na stavbu lodního trupu.

Konec roku 1868 minul v pilných pracích. Za dva a půl měsíce byla na kýl nasazena všechna žebra a přibito první bednění. Už teď bylo vidět, že inženýrův plán byl výtečný a že se loď bude na moři znamenitě držet. Pencroff se věnoval práci s neumdlévajícím zápalem a bručel pokaždé, když někdo vyměnil tesařskou sekeru za loveckou pušku. Kolonisté se však museli připravit na blízkou zimu. Námořník byl nespokojen, že ztrácí pracovní síly v loděnici, a konal pak vždy práci za deset lidí.

Celé léto bylo špatné. Několik dní byla strašná vedra. Elektřinou nabitě ovzduší se vybíjelo strašnými bouřemi, které zasahovaly do všech vzdušných vrstev. Jen zřídka bylo slyšet aspoň vzdálené dunění hromů. Znělo to jako neustálé temné mručení, jak tomu bývá v rovníkových oblastech.

Prvního ledna 1869 se strhla opět nesmírně prudká bouře, při níž na ostrově několikrát uhodilo. Několik vysokých stromů bylo zasaženo kamenem a zlomeno. Mezi nimi i obrovský jilm u kurníků na dolním cípu jezera. Zdálo se, že tento kámen měl nějakou souvislost se změnami v nitru ostrova. Bylo možné, že poruchy v ovzduší souvisí s poruchami v kůře zemské? Cyrus Smith byl ochoten to připustit, protože bouře byly vždy doprovázeny sopečnými projevy.

Dne 3. ledna, když Harbert vystoupil na planinu Výhledu, aby osedlal jednoho z oslů, spatřil na vrcholu sopky obrovský chochol dýmu. Upozornil na to ostatní kolonisty a všichni přispěchali

pozorovat tento zvláštní jev.

„Tentokrát to nejsou páry!“ zvolal Pencroff. „Zdá se, že sopka se nespokojuje jen s dýcháním a že se teď dala i do kouření.“

Námořníkovu přirovnání vystihlo plně změnu činnosti kráteru. Už tři měsíce vycházely z jícnu sopky řidší nebo hustší páry, které však ještě nevyrážely vnitřní žhavé hmoty. Tentokrát páru vystřídal hustý kouř, který se zdvihl v podobě šedavého sloupu, u paty aspoň sto dvacet metrů širokého a rozšiřujícího se nahore do tvaru houbovitého klobouku. Tento sloup stoupal do výše asi dvou set padesáti metrů nad vrchol sopky.

„V kamnech už je zatopeno!“ řekl Gedeon Spilett.

„A my nemůžeme oheň uhasit!“ dodal Harbert.

„Sopky by se měly řádně vymetat!“ řekl Nab, který to myslel vážně.

„Výborně, Nabe!“ smál se Pencroff. „A vymetáním pověříme tebe!“

Cyrus Smith pozoroval bedlivě hustý kouř, který vystupoval z vrcholu Franklinovy hory, a naslouchal také s uchem u země, zdali nezaslechne vzdálený rachot. Pak se vrátil k druhům, od nichž trochu poodešel.

„Nesmíme si, přátelé, nic skrývat,“ řekl jim. „Tady se děje něco vážného. Sopečné hmoty sice ještě nevyhlédají, ale už hoří a hrozí nám blízkým výbuchem.“

„To uvidíme, pane Smithi,“ zvolal Pencroff. „A bude-li to pěkné, zatleskáme. Nemyslím, že se máme čeho bát.“

„Ne, Pencroffe,“ odpověděl Cyrus Smith. „Stará lávová cesta je otevřená a podle polohy jícnu můžeme očekávat výlev lávy k severu. Přece však...“

„Přece však by bylo lepší, kdyby k výbuchu nedošlo, i když se ho nemusíme přímo bát,“ dodal novinář.

„Kdo ví?“ mínil námořník. „Možná že je v sopce nějaká vzácná hmota, které po výbuchu s prospěchem použijeme.“

Cyrus Smith potřásl hlavou jako člověk, který nečeká nic dobrého od jevu tak rychle se rozvíjejícího. Neposuzoval účinky výbuchu tak lehkomyšlně jako Pencroff. I kdyby láva vzhledem k poloze kráteru nehrozila přímo zalesněné a plodné části ostrova, mohou nastat jiné komplikace. Nezřídka se stává, že výbuch sopky je doprovázen zemětřesením, a Lincolnův ostrov, složený z tolika různých hmot – z čediče, ze žuly a z měkké prsti –, nemohl mít žádné pevné spojení mezi vrstvami, a proto byl vystaven nebezpečí velkých poruch. I kdyby se výbuch sopky nestal nebezpečím přímým, mohly by mít otřesy zemské kůry nejvážnější následky.

„Zdá se mi,“ řekl Ayrton, který naslouchal s uchem na zemi, „že slyším temný rachot, jako by někde jel vůz se železem.“

Obr. 27 – Naslouchal s uchem na zemi

Všichni kolonisté pozorně naslouchali a museli dosvědčit, že se Ayrton nemýlí. K rachotu se občas připojil podzemní hukot, který slábl a zase sílil, jako by nitrem země vanul silný víchř. Ale žádný výbuch v pravém slova smyslu ještě nenastal. Kolonisté z toho usoudili, že páry i kouř nacházejí stále volný průchod hlavním kráterem, a bude-li tento průchod dost široký, nebude hrozit ani přímý výbuch, ani sesun vrstev.

„Nevrátíme se raději ke své práci?“ ptal se Pencroff. „Ať si Franklinova hora kouří, sténá, hučí, chrlí oheň a hřmí jak chce; pro nás to není důvodem, abychom nic nedělali. Pojdte, Ayrton, Nabe, Harberte, pane Smithi a pane Spilette! Dnes musí každý přiložit ruce k dílu! Musíme postavit přepážky a k tomu je i dvanáct rukou málo. Chtěl bych, aby nová Bonaventura – a to jméno jí jistě necháme, ne? – kotvila do dvou měsíců v Balónovém přístavu. Nesmíme tedy ztrácet čas!“

Všichni kolonisté, jejichž paže si Pencroff vyžádal, sestoupili k loděnici a pustili se do stavby přepážek, které zpevníí kostru lodi a oddělují jednotlivé lodní prostory. Byla to těžká a namáhavá práce a muži museli napnout všechny svoje síly.

Tak pracovali celý den a nestarali se o sopku, kterou ostatně z pobřeží u Žulového domu nebylo vidět. Jednou nebo dvakrát zahalil velký stín celé slunce, opisující svou denní dráhu po naprosto

čistém nebi; znamenalo to, že mezi ostrovem a sluncem prochází hustý mrak.

Mořský vítr jej odnášel k západu. Cyrus Smith a Gedeon Spilett pozorovali tento přechodný stín, hovořili spolu o stále výraznější sopečné činnosti, ale práci přitom nepřerušili. Jejich jediným zájmem bylo co nejrychleji postavit loď. Jen tak mohla být zajištěna jejich bezpečnost v situacích, které se právě rodily.

Kdo ví, zda tato loď nebude jednou jejich jediným útočištěm.

Po večeři vystoupili Cyrus Smith, Gedeon Spilett a Harbert na planinu Výhledu. Byla už noc a oni chtěli ve tmě zjistit, zda se mezi parami a dýmem už neobjevuje oheň nebo zda z kráteru nevyletují kameny.

„Kráter hoří!“ vykřikl Harbert, když dorazil na planinu jako první.

Franklinova hora, vzdálená jedenáct kilometrů, vypadala teď jako obrovská pochodeň, na jejímž vrcholu plály čadící plameny. Bylo v nich však tolik dýmu a popela, že noční tmou ani příliš nepronikaly. Nad ostrovem se jen rozlila žlutá zář, proti níž se nejasně rýsovalo popředí Leskovčího lesa. Obrovské kouřové víry zatemnily značnou část oblohy.

„Sopka dělá rychlé pokroky!“ řekl inženýr.

„To není nic divného,“ odpověděl novinář. „Probudila se už dávno. Víte přece, Cyrusi, že první páry jsme objevili z předhoří hory už při hledání útulku kapitána Nema. A to bylo myslím 15. října.“

„Ano,“ potvrdil Harbert. „Je tomu už dva a půl měsíce.“

„Podzemní oheň byl tedy deset týdnů tlumen,“ pokračoval novinář, „a proto se nemůžeme divit, že teď vyráží s takovou prudkostí.“

„Nezdá se vám, že se půda trochu chvěje?“ ptal se Cyrus Smith.

„Opravdu!“ dosvědčil Gedeon Spilett. „Ale od chvění k zemětřesení...“

„Netvrdím, že jsme ohroženi zemětřesením,“ odpověděl Cyrus Smith.

„A kéž by k němu nedošlo! Chvění je způsobeno vzrůstáním podzemních žhavých hmot. Zemská kůra tu není ničím jiným než stěnou parního kotle a vy přece víte, že parní kotel se pod tlakem chvěje jako ozvučná deska. To se teď právě děje.“

„To jsou nádherné ohnivé trsy!“ zvolal Harbert.

V tomto okamžiku vyrazil z kráteru pravý ohňostroj, jehož záři nemohly páry utlumit. Tísíce rozžhavených kamenů a balvanů vyletovaly všemi směry ven. Některé vylétly až ke kouřovému oblaku, rychlým letem jej prorazily a nechávaly za sebou stopu rozžhaveného prachu. Výbuchy byly doprovázeny postupnými detonacemi jako při kulometné palbě.

Cyrus Smith, novinář a Harbert strávili na planině Výhledu celou hodinu. Pak sestoupili na pobřeží a vrátili se do Žulového domu. Inženýr byl zamyšlen a tvářil se tak starostlivě, že se ho Gedeon Spilett zeptal, neobává-li se nějakého nebezpečí, kterým je snad přímo nebo nepřímo výbuch sopky ohrožuje.

„Ano i ne,“ odpověděl Cyrus Smith.

„Myslím, že největší nebezpečí nám hrozí od zemětřesení, které by mohlo ostrov úplně rozvrátit,“ řekl novinář. „Zatím se toho však příliš nebojím, protože páry stále nacházejí volný průchod kráterem.“

„Ani já se toho nebojím,“ souhlasil Cyrus Smith. „Nevěřím, že by tady došlo k zemětřesení, jaké je obvykle způsobeno přetlakem podzemních par. Ale mohlo by tu dojít k neštěstí z jiné příčiny.“

„Z jaké?“

„Nevím ještě... musel bych to vidět... navštívit sopku... Za několik dní už budu vědět, na čem jsme.“

Gedeon Spilett dál nenaléhal. Všichni kolonisté přes stále silnější rachot sopky spali brzy tvrdým spánkem.

Tak uplynuly tři dny, 4., 5. a 6. ledna. Kolonisté stále pracovali na stavbě lodi. Inženýr pospíchal s prací čím dál víc, ač přátelům nevysvětlil proč. Franklinova hora byla teď trvale pokryta hrozivě vyhlížejícím černým mrakem. S dýmem chrlila neustále rozžhavené kameny, jež padaly většinou zpět do kráteru.

Pencroff, který bral vše jenom ze směšné stránky, k tomu podotkl:

„Hleďme! Sopka si vyhazuje míče. Obr si hraje!“

Vyvrhované hlnoty padaly do kráteru zpět a zatím se nezdálo, že by láva byla vystoupila až k ústí kráteru. Ani ze severovýchodního svahu sopky, který bylo z planiny částečně vidět, nevytékala žádný proud do severní části ostrova.

Přes pilnou práci v loděnici museli kolonisté konat i jiné práce v různých částech ostrova. Především docházeli do ohrady, kde bylo zavřeno stádo muflonů a koz. Těm bylo nutno obnovovat zásoby krmiva. Dne 7. ledna tam měl jít Ayrton. Protože na tuto práci stačil sám, byli všichni kolonisté překvapeni slovy Cyruse Smithe, který Ayrtonovi řekl:

„Až půjdete zítra do ohrady, půjdu s vámi.“

„Ale pane Smithi,“ protestoval Pencroff, „máme spočítány pracovní dny, a když zítra odejdete, oslabíte nás o čtyři ruce.“

„Pozití se vrátíme,“ odpověděl Cyrus Smith. „Potřebuji si dojít do ohrady... Chci se podívat, jak to vlastně vypadá se sopkou.“

„Se sopkou! Se sopkou!“ bručel Pencroff nespokojeně. „To je hrozně důležité! Já už se o ni vůbec nestarám.“

Přes námořnickovy protesty byla inženýrova zítřejší cesta schválena. Harbert se chtěl připojit, ale Cyrus Smith s tím nesouhlasil, protože nechtěl Pencroffa připravit o další pracovní sílu.

Druhého dne za východu slunce nasedli Ayrton a Cyrus Smith do káry tažené dvěma osly a pustili se k ohradě. Nad lesem ležel hustý mrak, kterým neustále prolétaly žhavé hmoty ze sopky. Tento mrak byl zřejmě složen z nejrůznějších látek. Tak tmavým a hutným ho nemohl dělat jen sopečný dým. V jeho hustých závitěch se vznášela prachová struska, sopečná hlína a šedavý popel, jemnější než nejjemnější škrob. Je to prach tak lehký, že se vznáší ve vzduchu celé měsíce. Po islandském výbuchu roku 1783 bylo v ovzduší přes rok tolik sopečného prachu, že jím i slunce sotva pronikalo.

Nejčastěji však padá sopečný prach dolů a to se stalo i v tomto případě. Sotva došel Cyrus Smith s Ayrtonem do ohrady, začal padat jako černý sníh sopečný prach, podobný prachu střelnému. Ve chvíli změnil vzhled krajiny. Stromy i louky se pokryly několik centimetrů silnou vrstvou. Naštěstí vanul severovýchodní vítr, a tak byla většina prachu odváta na moře.

„To je zvláštní úkaz, pane Smithi,“ divil se Ayrton.

„A přitom vážný úkaz,“ odpověděl Cyrus Smith. „Sopečná hlína, pemzový prach a všechny jeho ostatní nerostné součásti jen dokazují, k jakým změnám asi dochází uvnitř sopky.“

„Můžeme tolnu nějak zabránit?“

„Ne. Můžeme jen pozorovat vývoj těchto jevů. Postarejte se, Ayrtone, zatím o ohradu. Já vystoupím až k pramenům Červeného potoka a podívám se, jak to vypadá na severním svahu hory. Pak...“

„Co pak, pane Smithi?“

„Pak navštívíme Dakkarovu hrobku. Chci se podívat... Ostatně za dvě hodiny se pro vás vrátím.“

Ayrton odešel do ohrady, a čekaje na Cyruse Smithe, zabýval se zatím muflony a kozami. Zvířata jevila za prvních příznaků sopečného výbuchu velký neklid.

Cyrus Smith se odvážil až na hřeben východního pobřeží, přešel Červený potok a dorazil na místo, kde kdysi se svými přáteli našel za první výpravy ložiska síry.

Ono místo se velmi změnilo. Tehdy odtud vystupoval jen jeden sloup dýmu a dnes jich tu našel inženýr třináct. Dým vycházel ze země jako pod tlakem neviditelného pístu. Bylo zřejmé, že zemská kůra je v těchto místech vystavena obrovskému tlaku. Ovzduší bylo nasyceno sirnými výpari, vodíkem a kyselinou uhličitou, smíšenou s vodními parami. Cyrus Smith zřetelně cítil chvění sopečných usazenin, kterými byla celá pláň poseta a které vznikly ztvrdnutím sopečného prachu. Novou lávu však nikde nespasil.

To vše si inženýr ověřil ještě přesněji, když prohlédl severní svah Franklinovy hory. Z kráteru unikaly kouřové a ohnivé víry, na zem padala mračna popela, ale nikde nevytékala ještě láva. To dokazovalo, že hladina tekutých sopečných hmot nedosáhla ještě horního okraje hlavního kráteru.

Byl bych raději, kdyby se to už stalo, řekl si Cyrus Smith. Aspoň bych si byl jist, že láva nastoupila svou obvyklou cestu. Kdo ví, zda se někde neotevře nový kráter. Ale v tom nebezpečí není. Kapitán Nemo to předvídal správně. Ne, nebezpečí je opravdu jinde.

Cyrus Smith postoupil až k obrovskému hřbetu, který ve svém prodloužení rámoval Žraločí zátoku. Mohl si odtud pozorně prohlédnout staré lávové pruhy. Nepochyboval o tom, že poslední výbuch se odehrál před velmi dávnou dobou.

Pak se vrátil zpět, naslouchaje neustálému temnému podzemnímu rachotu, který byl doprovázen občas silnými ranami. V devět hodin se vrátil do ohrady.

Ayrton už na něho čekal.

„Zvířata jsou opatřena, pane Smithi,“ hlásil.

„Dobře, Ayrtone.“

„Jsou velmi znepokojena, pane Smithi.“

„Jsou ovládána pudem a zvířecí pud se nikdy nemýlí.“

„Kdy půjdete...“

„Vezměte křesadlo a pochodeň, Ayrtone,“ odpověděl inženýr. „Půjdeme ihned.“

Ayrton příkaz vykonal. Vypřažení osli bloudili ohradou. Cyrus Smith zavřel vrata a odešel s Ayrtonem k západu po úzké stezce k pobřeží.

Kráčeli po půdě měkce vystlané mračny spadaného prachu. V lese nevyplašili žádného čtvernožce. I ptáci zmizeli. Vítr občas rozvířil prachovou vrstvu a oba kolonisté se pak v prašném víru ani neviděli. Přidržovali si pečlivě kapesníky u očí a u úst, aby neoslepli a nezadusili se.

Nemohli jít pochopitelně příliš rychle. Vzduch byl těžký, jako by jeho kyslíkový obsah byl už ohněm dávno vyčerpán. Dýchali jen s obtížemi a každou chvíli se museli zastavit, aby nabrali dech. Teprve v deset hodin dosáhli obrovského nakupení čedičových skal na západním pobřeží.

Oba počali sestupovat úzkou strží, kterou slezli za oné bouřlivé noci na cestě do Dakkarovy hrobky. Ve dne však nebyl sestup tak nebezpečný. Ostatně sopečný prach, usazený na ohlazených skálách, usnadňoval jistější chůzi.

Brzy dosáhli dolního valu, vybíhajícího od břehu ve výši asi dvanácti metrů nad hladinou moře. Cyrus Smith si pamatoval, že se val sklání až k hladině. Ačkoliv bylo teď moře v odlivu, nespátřil nikde ono nízké pobřeží. Vlny znečištěné sopečným prachem byly přímo do čedičových skal.

Cyrus Smith i Ayrton našli snadno vchod do Dakkarovy hrobky a zastavili se na skalním výběžku, který tvořil vnější okraj valu.

„Zdalipak tu bude člun?“ ptal se inženýr.

„Je tu, pane Smithi,“ odpověděl Ayrton a přitáhl k sobě lehkou loďku, skrytou pod klenbou vchodu.

„Nastupme, Ayrtone!“

Oba kolonisté si sedli do člunu. Lehké vlnění zaneslo loďku hlouběji pod nízkou klenbu hrobky. Ayrton tam zapálil pochodň. Pak se chopili vesel. Cyrus Smith upevnil pochodň na přední člunu a sedl si ke kormidlu. Loď zamířila do temné hrobky.

Dnes tu už nebyl Nautilus, aby jim tmavou jeskyni osvětlil. Možná že dole v hlubině jeho mohutná elektrická světla ještě svítí, ale z vodní propasti, v které kapitán Nemo odpočíval, nepronikal nahoru ani paprsek.

Nedostatečné světlo pochodně inženýrovi přece jen dovolilo řídit člun podél stěn jeskyně. Pod klenbou bylo hrobové ticho, ale trochu dále už zaslechl Cyrus Smith zřetdný hukot z nitra hory.

„To je sopka,“ řekl.

Hukot byl doprovázen silným pachem, prozrazujícím chemické procesy.

Sírné páry počaly inženýra i Ayrtona dusit.

„Toho se kapitán Nemo bál,“ zašeptal Cyrus Smith a lehce zbledl. „Ale musíme doplout až na konec.“

„Pojedme!“ řekl Ayrton, sklonil se k veslům a hnál člun k zadní stěně jeskyně.

Po dvacetiminutové plavbě zastavila loďka u zadní průčelné stěny.

Cyrus Smith vstal a posvít si pochodní na různé části stěny, která oddělovala jeskyni od vnitřních prostor sopky. Jak byla asi silná? Třicet metrů nebo tři? Těžko říci. Ale podzemní rachot

tu byl velmi zřetelný. Stěna tedy nemohla být příliš silná.

Inženýr ji prozkoumal po celé šířce, upevnil pak pochodeň na veslo a prohlížel ji i nahoře.

Sotva viditelnými otvory mezi nespočetnými skalními bloky unikaly všude čpící páry a zamořovaly vzduch v jeskyni. Několik klikatých puklin, z nichž některé byly značně široké, sestupovalo až na metr od hladiny.

Cyrus Smith se zamyslel. Pak si znovu zašeptal:

„Ano, kapitán Nemo měl pravdu! Nebezpečí je tady! A je to strašné nebezpečí!“

Ayrton mlčel. Na inženýrův pokyn se chopil opět vesel a za půl hodiny vypluli oba kolonisté z Dakkarovy hrobky.

Kapitola 19

CYRUS SMITH PODÁVÁ ZPRÁVU O SVÉM PRŮZKUMU – URYCHLENÁ STAVBA LODI – POSLEDNÍ NÁVŠTĚVA OHRADY – BOJ OHNĚ S VODOU – CO ZBYLO Z POVRCHU OSTROVA – SPUŠTĚNÍ LODI – NOC Z 8. NA 9. BŘEZNA

Druhého dne, 8. ledna ráno, po dni a noci strávených v ohradě, vrátili se Cyrus Smith s Ayrtonem do Žulového domu. Tam svolal své přátele a oznámil jim, že Lincolnovu ostrovu hrozí nebezpečí, které lidská moc nemůže odvrátit.

„Přátelé,“ řekl jim a v hlase se mu chvělo hluboké vzrušení, „Lincolnův ostrov není z těch, které budou žít tak dlouho jako zeměkoule. Dříve nebo později propadne zkáze. Příčina zkázy je v ostrově samém a nic ji nemůže odstranit.“

Kolonisté se dívali na sebe i na inženýra. Nemohli to pochopit.

„Vysvětlíte nám to, Cyrusi!“ vyzval inženýra novinář.

„Vysvětlím vám to nejlépe, když vám řeknu vše, co mi v několikaminutovém rozhovoru prozradil kapitán Nemo.“

„Kapitán Nemo?“ zvolali kolonisté.

„Ano. Byla to poslední služba, kterou nám chtěl před smrtí prokázat.“

„Poslední služba!“ zvolal Pencroff. „Poslední služba! Vidíte, že i po smrti nám prokazuje služby.“

„A co vám kapitán Nemo řekl?“ ptal se novinář.

„Vězte, přátelé, že Lincolnův ostrov má docela jiné složení než ostatní ostrovy v Tichém oceánu. Jeho zvláštní postavení, jak mi prozradil kapitán Nemo, přivodí dříve nebo později porušení jeho podmořských základů.“

„Porušení? Lincolnův ostrov? Ale jděte!“ divil se Pencroff, který se přes všechnu úctu k inženýrovi nemohl ubránit pochybám.

„Jen poslouchejte, Pencroffe,“ pokračoval inženýr. „Zjistil to kapitán Nemo a zjistil jsem to i já sám, když jsem včera prohlížel Dakkarovu hrobku. Jeskyně se táhne ostrovem až k sopce a od hlavního kráteru je oddělena jen slabou stěnou, která tvoří čelo dutiny. Tato stěna je teď porušena puklinami, kterými unikají z nitra sopky sirné plyny.“

„Nu a?“ ptal se zamračený Pencroff.

„Nu, zjistil jsem, že se tyto pukliny pod vnitřním tlakem rozšiřují, že se čedičová stěna zvolna trhá a že dříve nebo později otevře cestu mořské vodě z jeskyně do sopky.“

„Dobrá,“ řekl Pencroff, který se pokoušel ještě o žertování. „Moře sopku uhasí a tím to bude skončeno.“

„Ano, tím to bude skončeno,“ odpověděl Cyrus Smith. „Ve chvíli, kdy pronikne moře stěnou a vtrhne do hlavního kráteru uvnitř ostrova až ke žhavým hmotám, v té chvíli, Pencroffe, vzlétne Lincolnův ostrov do vzduchu tak, jako by vylétla Sicílie, kdyby do Etny vniklo středozemní moře.“

Kolonisté neřekli na inženýrův výklad ani slovo. Pochopili, jaké nebezpečí jim hrozí.

Cyrus Smith rozhodně nijak nepřeháněl. Mnoho lidí si myslí, že by sopky uhasila voda z moří nebo z jezer, nad kterými sopky stojí. Nevědí však, že by tím došlo k vyhození části země do vzduchu. Sopka by se chovala jako parní kotel, v němž je náhle zvýšen tlak páry. Voda, která vniká do uzavřené prostory, jejíž teplota stoupla na několik tisíc stupňů, mění se ihned v páru a vyvíjí přitom tolik energie, že jí neodolá ani sebepevnější obal.

A tady bylo jasné, že ostrov ohrožený strašným výbuchem nepřežil by ani o vteřinu prasknutí stěny Dakkarovy hrobky. To už nebyla otázka měsíců nebo týdnů, nýbrž otázka dnů a snad jen hodin!

Prvním pocitem kolonistů byla opravdová bolest. Nemysleli na nebezpečí, které by ohrozilo jejich životy, nýbrž mysleli na zničení toho kousku zeině – jejich útočiště; mysleli na tento ostrov, který tak pracně obdělávali, který tolik milovali a chtěli jednou přivést k největšímu rozkvětu. Mysleli na tolik marné námahy, na tolik zbytečné práce!

Pencroff se nelnohl ubránit slzám; řinuly se mu po tvářích a ani se nesnažil je skrýt.

Rozhovor trval hezkou chvílí. Kolonisté projednali všechny možnosti, jež jim ještě zbývaly. V závěru se shodli na tom, že nesmějí ztrácet ani hodinu a že stavbu lodi musí uspíšit nejušilovnější prací, protože loď byla teď jejich jedinou nadějí...

Všechny ruce se zapojily do práce. K čemu teď síť, sklízet, lovit a doplňovat zásoby v Žulovém domě? To, co už měli, stačilo jim k zásobení lodi na sebedelší plavbu. Teď jen potřebovali, aby byla loď postavena, dříve než dojde k neodvratné katastrofě.

Proto se všichni pustili do horečné práce. Ke dni 25. ledna byla loď z poloviny pokryta palubou. Na vrcholu sopky se zatím žádná změna neprojevila.

Z kráteru unikaly stále jen páry i kouř s plameny a vyletovaly z něho žhavé balvany. Ale v noci z 23. na 24. ledna se náhle ozvala strašná rána. Pod tlakem lávy, která dosáhla vrcholu spodního kužele, byl horní kužel smeten. Kolonisté zprvu mysleli, že se bortí celý ostrov. Vyřítili se ze Žulového domu. Byly asi dvě hodiny s půlnoci.

Nebe bylo v jednom plameni. Horní kužel – vysoký tři sta metrů a vážící milióny kilogramů – zřítíl se na ostrov, který se celý zachvěl. Naštěstí spadl vrchol sopky na severní pobřeží, na písčnou a lávovou pláň mezi sopkou a mořem. Široce odkrytý kráter vrhal teď k nebi tak intenzivní žár, že v jeho odlesku vypadalo celé nebe jako rozžhavené. Zároveň vyrazil z nového vrcholu proud lávy, který v dlouhých jazycích vytékal jako voda z přeplněné nádrže a vytvářel tisíce ohnivých hadů, plazících se po svazích sopky.

„Ohrada! Ohrada!“ vykřikl Ayrton.

Láva opravdu tekla k ohradě, k níž byl nový kráter natočen, a hrozilo tak nebezpečí, že budou okamžitě zničeny úrodné části ostrova, prameny Červeného potoka a Leskovčí les.

Na Ayrtonův výkřik se kolonisté vrhli k oslí stáji. Kára byla okamžitě připravena. Všechny kolonisty ovládala společná myšlenka: běžet do ohrady a pustit z ní všechna uzavřená zvířata na svobodu.

Ke třetí hodině ranní byli u ohrady. Strašný nářek zvířat svědčil o jejich zděšení. Žhavé proudy tekuté lávy se šířily už na louku a blížily se k ohradě. Ayrton rozrazil prudce vrata a strachem šílená zvířata vyrazila ven.

Za hodinu naplnila žhavá láva celou ohradu, vysušila vodu v potůčku, zapálila stavení a do posledního kůlu pozřela celou hradbu. Z ohrady nezbylo nic!

Kolonisté chtěli proti záplavě bojovat, ale pokoušeli se o to s bláhovou marností, protože před takovou pohromou je člověk zcela bezmocný.

Nazítří, 24. ledna, chtěl Cyrus Smith před návratem do Žulového domu zjistit přesný směr lávového proudu. Všeobecný sklon půdy vedl od Franklinovy hory na východní pobřeží. Bylo nebezpečí, že se láva dostane i přes Leskovčí les až na planinu Výhledu.

„Jezero nás zachrání,“ řekl Gedeon Spilett.

Obr. 28 – Nebe bylo v jednom plameni

„Doufám v to také,“ řekl Cyrus Smith, což byla jeho celá odpověď.

Kolonisté se chtěli dostat až na náhorní rovinu prvního kužele sopky, ale lávové proudy jim cestu zahradily. Řinuly se jednak k údolí Červeného potoka, jednak k údolí Vodopádové řeky, přičemž cestou vypařily všechnu vodu, na kterou narazily. Jejich proud nebylo možno překročit; kolonisté museli naopak ustupovat. Sopka zbavená vrcholu změnila úplně svůj vzhled. Byla teď zakončena plošinou, kde stával kdysi starý kráter. Dva nové jícny, na jižním a na východním boku, chrlily neustále novou lávu, která vytvořila dva hlavní proudy. Nad novým kráterem visel oblak kouře, popela a par, rozšiřující se nad celý ostrov. S rachotem sopky se pojilo dunění hromu. Z kráteru vyletovaly skály až do výše několika set metrů, v mraku vybuchovaly a roztrhávaly se jako granáty. Výbuchům sopky odpovídalo nebe dlouhými blesky.

K sedmé hodině ranní už nemohli kolonisté vydržet na místě a museli ustoupit k okraji Leskovčího lesa. Kolem nich počaly padat žhavé kameny a láva, která už překročila Červený potok, hrozila jim odříznout zpáteční cestu. První stromy už hořely a míza, měněná prudce v páru, roztrhávala je jako dělostřelecké náboje, zatímco sušší stromy plály nehybně uprostřed ohnivé

záplavy.

Kolonisté se pustili Ohradní cestou zpět. Kráčeli tak pomalu, že se jejich chůze dala nazvat spíš couváním. Láva postupovala po svahu rychle na východ. Jak její přední okraj tvrdl, převalovaly se přes něj hned další proudy.

Hlavní proud lávy od Červeného potoka byl stále hrozivější. Už jím byla zasažena značná část lesa, nad níž vybuchovaly sloupy kouře, zatímco kořeny už žehly v lávovém toku.

Kolonisté se zastavili u jezera asi kilometr od ústí Červeného potoka. Teď už šlo o otázku života a smrti.

Cyrus Smith, zvyklý řešit i nejvážnější situace, obrátil se ke svým druhům s vědomím, že to jsou mužové schopní slyšet pravdu:

„Bud' jezero lávový proud zastaví a zachrání tak část ostrova před úplnou zkázou, nebo proud vnikne do lesa Divokého západu a pak nezůstane na ostrově jediný strom, jediná rostlina. Nám potom nezbude na holých skálách nic jiného než čekat na smrt, jestliže nás ovšem tohoto údělu nezbaví výbuch celého ostrova.“

„Pak je však zbytečné pracovat na stavbě lodi,“ řekl Pencroff se zkříženýma rukama.

„Pencroffe,“ řekl mu Cyrus Smith, „každou povinnost musíme plnit až do konce!“

V tomto okamžiku lávový proud, který ničil cestou všechny krásné stromy, dostal se až ke kraji jezera. Tam byl vyšší pruh půdy, který při nepatrném zvýšení mohl lávový proud zastavit.

„Do práce!“ zvolal Cyrus Smith.

Kolonisté okamžitě pochopili inženýrovu myšlenku. Ten lávový proud museli zastavit a přinutit ho, aby vtékal do jezera!

Všichni se rozběhli k loděnici. Přinesli rýče, lopaty, špičáky a sekery. Z poražených stromů a z hlíny se jim podařilo postavit za několik hodin metr vysokou hráz, dlouhou několik set kroků. Když byli hotovi, zdálo se jim, že pracovali sotva několik minut.

Byl nejvyšší čas. Tekutá hmota už dosáhla vnějšího okraje hráze. Proud lávy podobně jako tekoucí řeka hledal místo, kde by hráz překonal a mohl napadnout les Divokého západu. Ale hráz to vydržela a láva po několika minutách strašného napětí vrhla se z výše šesti metrů do Grantova jezera.

Těžce oddychující kolonisté bez jediného pohybu a beze slova přihlíželi boji obou živlů.

Jaký to pohled na zápas ohně s vodou! Které pero by dokázalo popsat tuto hrůzně krásnou scénu, který štětec by ji dokázal namalovat? Voda se se sykotem vypařovala všude, kde se setkala se žhavou lávou. Vzhůru vrhané sloupy páry mizely v závratné výši, jako by byly vyvrhovány záklopkou parního kotle.

Ačkoli bylo v jezeře vody dost, musela nakonec prohrát, protože nebyla doplňována, kdežto lávový proud byl napájen z nevyčerpatelného zdroje, který vysílal stále nové a nové žhavé hmoty.

První láva, která spadla do jezera, ztuhla a vystoupila brzy nad vodní hladinu. Po jejím povrchu klouzal další proud a za stálého tuhnutí postupoval doprostřed jezera. Vytvořil se tak postupující jazyk, který hrozil úplným zanesením jezera. Jezero nikam ustoupit nemohlo a jeho voda se rychle vypařovala. Syčení a hvizd páry plnil vzduch pronikavými zvuky. Větrém strhávané shluky par se měnily nad mořem v dešť. Lávový jazyk se prodlužoval do jezera, v němž ztuhlé bloky lávy se kupily jeden nad druhý. Tam, kde se kdysi prostírala hladina klidné vody, vystupovala obrovská seskupení kouřících skal, jako by tu zdvižením dna vylézala z vody nová a nová skaliska. Představte si moře vzbouřené nejprudším uragánem a pak naráz ztuhlé dvacetistupňovým mrazem. Tak dostanete obraz jezera tři hodiny po vpádu nezadržitelného lávového proudu.

Tentokrát voda ještě zvítězila nad ohněm.

Svedení lávového proudu do jezera znamenalo pro kolonisty šťastný obrat. Získali tím několik klidných dnů. Planina Výhledu, Žulový dům a loděnice byly na čas zachráněny. Těchto několika dnů musí však přátelé využít k dokončení paluby a k provedení ucpávky trupu. Pak spustí lod na moře a vnitřní zařízení už dokončí na jejím přirozeném živlu. Obava před výbuchem, který hrozil ostrovu zničením, zbavila je na zemi pocitu bezpečí. Dosud tak jistý Žulový dům mohl každým okamžikem své kamenné stěny sevřít...

V dalších šesti dnech, od 25. do 30. ledna, pracovali kolonisté v loděnici za dvacet lidí. Téměř

neodpočívali. Plameny sopky jim usnadňovaly práci i v noci.

Výtok lávy trval stále, ale ne už s takovou prudkostí. Bylo to štěstí, protože Grantovo jezero bylo skoro celé zaplněno, a kdyby se měl po ztuhlé lávě přelít nový proud, dostal by se přes jezero na planinu Výhledu a z ní na pobřeží.

Jestliže byl ostrov z této strany částečně chráněn, byl zato ohrožen jinde.

Druhý lávový proud, který zamířil k ústí Vodopádové řeky, nenarážel v tomto širokém údolí s plochými břehy na žádnou překážku. Tekutá hmota se tam hrnula přímo přes les Divokého západu. V této roční době, vyprahlé dlouhými vedry, stál les okamžitě v jediném plameni. Požár se rychle šířil porostem i spleť korun, které postup ohně ještě urychlovaly. Zdálo se, že záplava požáru se šíří v korunách stromů rychleji než záplava lávy na zemi.

Děsem šílená zvířata, jaguáři, divoká prasata, kabie i ostatní srstnatá i pernatá zvířata utekla k řece Díků a ke Kachní bažině, za cestu k Balónovélnu přístavu. Kolonisté však byli příliš zaměstnání svou prací, než aby věnovali pozornost i nejnebezpečnějšímu z těchto zvířat. Opustili teď Žulový dům, odmítli používat i Komína a spali prostě pod stanem u ústí řeky Díků.

Cyrus Smith a Gedeon Spilett vystupovali každý den na planinu Výhledu. Někdy je doprovázel Harbert, nikdy však Pencroff, který svůj milovaný a teď tak zpustošený ostrov nechtěl už vůbec vidět.

Byl to opravdu zoufalý pohled. Celá lesnatá část ostrova byla nyní holá. Jen na konci Hadího poloostrova stála ještě skupina zelených stromů. Tu a tam se černal jen ohořelý a větví zbavený suchý strom. Dřívější lesnaté plochy byly teď ještě pustší než Kachní bažina. Láva dokonala své dílo. Kde se dříve táhla bohatá zeleň, tam byla teď půda pokrytá jen sopečnými vyvřelinami. Údolí Vodopádové řeky a řeky Díků neodváděla už do moře ani kapku vody. Kdyby bylo Grantovo jezero úplně vysušeno, neměli by kolonisté ani kapku vody. Naštěstí byl jižní cíp jezera ušetřen. Vytvořil se tam malý rybník, do něhož se stáhlo vše, co zbylo z Grantova jezera. Na severozápadě se černala v ostrých obrysech předhoří sopky, která teď vypadala jako obrovský spár zaťatý do ostrova.

Jaký to smutný pohled? Jak bolestná podívaná! Místo úrodného, lesy pokrytého a vodami zavlažovaného ostrova viděli teď kolonisté jen pusté skály, na nichž by bez svých zásob už žít nemohli!

„To rve člověku srdce!“ řekl jednoho dne Gedeon Spilett.

„Ano,“ souhlasil inženýr. „Kéž bychom mohli aspoň včas dostavět loď, naše jediné útočiště!“

„Nezdá se vám, Cyrusi, že se sopka trochu uklidňuje? Láva sice stále vytéká, ale zdá se, že už ne v takovém množství.“

„To je málo platné,“ odpověděl Cyrus Smith. „Oheň v nitru sopky je stále stejně prudký a moře tam může vniknout každým okamžikem. Jsme v situaci cestujících, jejichž loď hoří plamenem, kterému se nelze bránit a který se každým okamžikem může dostat k prachárně. Pojdme, Spilette, a neztrácejme čas!“

Ještě osm dní – až do 7. února – vytékala láva ze sopky, ale držela se stále v určitých mezích. Cyrus Smith se jen bál, aby se lávový proud nedostal na pobřeží, protože pak by byla zničena i loděnice.

V těchto dnech cítili kolonisté prudké chvění v základech ostrova a to je neobyčejně znepokojilo.

Přišel 20. únor. Ke spuštění lodi na moře potřebovali ještě měsíc práce. Vydrží ostrov do té doby? Cyrus Smith a Pencroff se rozhodli spustit loď na moře ihned po utěsnění trupu. Práce na palubě a uvnitř lodi se mohou provést až potom. Hlavní věcí bude, že kolonisté získají bezpečný útulek mimo ostrov. Možná že by bylo výhodné zavést loď do Balónového přístavu, to jest co nejdále od sopečného centra, protože u ústí řeky Díků se vystavovali nebezpečí, že při zemětřesení budou zavaleni troskami žulové stěny. Všechno jejich úsilí bylo proto zaměřeno k dokončení stavby trupu.

Dne 3. března mohli počítat, že spustí loď na vodu do dvanácti dnů.

Do srdcí kolonistů se vracela naděje, vystavená ve čtvrtém roce pobytu na ostrově tak velikým zkouškám. I Pencroff se zbavil své pochmurné mlčelivosti, do níž ho uvrhla zkáza a zničení jeho ostrova. Myslel už jen na svou loď, ke které upínal všechny své naděje.

„Dokončíme ji!“ řekl inženýrovi. „Dokončíme ji, pane Smithi. A máme nejvyšší čas, protože léto už pomalu končí a za chvíli přijde větrné období rovnodennosti. Bude-li to nutné, odplujeme přezimovat na ostrov Tabor. Ale Tabor po Lincolnově ostrově! To je největší neštěstí mého života! Nikdy bych si byl něco podobného nepomyslel!“

„Pospěšme si tedy!“ odpovídal stále stejně inženýr.

A pouštěli se znovu do práce.

„Pane Smithi,“ ptal se jednoho dne Nab, „myslíte, že kdyby byl naživu kapitán Nemo, že by se tohle všechno stalo?“

„Ano, Nabe,“ odpověděl inženýr.

„Já tomu nevěřím,“ bručel Pencroff Nabovi do ucha.

„Já také ne,“ prohlásil vážně Nab.

V prvním březnovém týdnu počala Franklinova hora znovu hrozit. Na ostrov se snesl dešť žhavé lávy. Kráter se znovu naplnil a láva se valila ze všech stran sopky dolů. Její proud tekla po ztuhlých lávách prvních proudů a dokončil zkázu posledních stromů, které unikly prvnímu výbuchu. Proud se valil tentokrát podél jihozápadních břehů Grantova jezera, přešel Glycerínový potok a zaplavil planinu Výhledu. Tato poslední rána do díla kolonistů byla hrozná. Z mlýna, z kurníků a ze stájí nezbylo nic. Zděšená drůbež se rozlétna všemi směry. Top s Jupem jevíli známky největšího vzrušení. Jejich pud jim oznamoval blízkou katastrofu.

Největší část ostrovního živočišstva zahynula za prvního výbuchu. Zvířata, která to přežila, našla útolek jen v Kachní bažině a některá ještě na planině Výhledu. Ale i tyto poslední útulky byly teď zasaženy lávou, jejíž proud překročil okraj žulové stěny a počal se vrhat do moře. Hrůzná nádhera tohoto pohledu se nedá popsat. Po celou noc se zdálo, že zde padá ohnivá Niagara ve žhavých parách vroucími hmotami dolů na pobřeží.

Kolonisté teď byli odkázáni jen na své poslední útočiště, a ačkoli horní část lodi nebyla ještě hotova, rozhodli se spustit loď na moře.

Pencroff s Ayrtonem provedli přípravy ke spuštění, které mělo být uskutečněno dne 9. března.

Ale v noci z 8. na 9. března vyrazil náhle z kráteru obrovský sloup par a za strašného výbuchu dostoupil výše přes tisíc metrů. Stěna Dakkarovy hrobky zřejmě povolila pod tlakem plynů a moře, které vtrhlo do hlavního kráteru, proměnilo se náraz v páry. Kráter však už unikání par nestačil. Strašný výbuch, slyšitelný jistě na vzdálenost nejméně tří set kilometrů, rozerval vzdušné vrstvy nad celým ostrovem. Kusy hor padaly po několik minut do Tichého oceánu, který v několika minutách pokryl svými vodami místo, na kterém kdysi stával Lincolnův ostrov.

Obr. 29 – Strašný výbuch rozerval vzdušné vrstvy

Kapitola 20

OSAMĚLÁ SKÁLA V TICHÉM OCEÁNU – POSLEDNÍ ÚTOČIŠTĚ KOLONISTŮ LINCOLNOVA OSTROVA – VYHLÍDKA NA SMRT – NEČEKANÁ POMOC – PROČ A JAK PŘIŠLA – POSLEDNÍ DOBRÝ SKUTEK – OSTROV NA PEVNINĚ – HROB KAPITÁNA NEMA

Osamělá skála dlouhá deset metrů, široká šest metrů a vyčnívající sotva tři metry nad hladinu oceánu, to bylo vše, co zbylo z ostrova zaplaveného mořem.

To bylo vše, co zůstalo ze skal Žulového domu. Žulová stěna se rozvalila a zřítíla. Jen kus skály z velkého sálu vytvořil toto malé skalisko. Vše ostatní zmizelo v propasti: vrchol Franklinovy hory, roztržený výbuchem, lávové čelisti Žraločí zátoky, planina Výhledu, ostrůvek Spásy, žulové skály Balonového přístavu, čelistové útvary Dakkarovy hrobky i dlouhý Hadí poloostrov, tak vzdálený od sopečného centra. Z Lincolnova ostrova zbylo jen úzké skalisko, které se stalo posledním útočištěm kolonistů a jejich psa Topa.

V katastrofě zahynula všechna zvířata, všichni ptáci i ostatní představitelé ostrovní fauny. Vše bylo rozdrceno a utopeno. Bohužel i nešťastný Jup našel smrt v některé skalní puklině.

Jestliže se zachránili Cyrus Smith, Gedeon Spilett, Harbert, Pencroff, Nab a Ayrton, stalo se tak proto, že byli v době výbuchu všichni pod stanem. Se stanem byli také vrženi do moře v okamžiku, kdy kolem nich padaly na všech stranách zbytky ostrova do moře.

Když se dostali na hladinu, spatřili několik desítek metrů před sebou malé skalisko. Hned k němu všichni zamířili a vystoupili na ně. Na tomto holém skalisku žili devět dní. Trochu zásob ze Žulového domu, které k nim vlny zanesly, a trochu měkké dešťové vody, zachycené ve skalní prohlubni, to byla jejich jediná potrava. Jejich poslední naděje, loď, byla rozbita.

Své skalisko nemohli opustit. Ani oheň si nemohli rozdělat. Byli odsouzeni k smrti.“

Toho dne, 18. března, měli už jen na dva dny jídla, ač si brali nejmenší denní dávky. Všechna věda a všechny zkušenosti jim teď nebyly nic platné. Byli vydáni napospas náhodě.

Cyrus Smith byl klidný, Gedeon Spilett rozčilen, Pencroff propadl temnému vzteku a přecházel sem tam po úzkém skalisku. Harbert neopouštěl inženýra a díval se na něho tak, jako by od něho očekával pomoc, kterou mu však inženýr už nabídnout nemohl. Nab s Ayrtonem se smířili s osudem.

„Ach, ta bída, ta bída!“ opakoval stále Pencroff. „Kdybychom měli aspoň ořechovou skořápku, která by nás zanesla na ostrov Tabor! Ale nemáme nic, zhola nic!“

„Kapitán Nemo učinil to nejlepší, že zemřel,“ řekl Nab.

V dalších pěti dnech jedli Cyrus Smith a jeho druhové s největší šetrností jen takové dávky, aby nezemřeli hladem. Všichni strašně zeslábli, Harbert a Nab počali dokonce blouznit.

Mohli si v této situaci uchovat ještě zbytky naděje? Ne! Jakou naději mohli vůbec mít? Že k útesu připluje nějaká loď? Ze zkušenosti věděli, že lodi těmito místy Tichého oceánu neplují. Mohli snad počítat s osudově náhodným příjezdem skotské jachty, která by právě teď plula na Tabor pro Ayrtona? To nebylo pravděpodobné.

Ne! Nemohli mít už žádnou naději na záchranu. Na této skále je čeká strašná smrt hladem a žízní.

Už teď leželi na skalisku jako bez života, nevnímající, co se kolem nich děje. Jen Ayrton s nadlidským úsilím zdvihal ještě hlavu a vrhal zoufalé pohledy do vodní pouště.

Ale ráno 24. března se Ayrtonovy paže náhle zvedly k jednomu bodu na obzoru. Vrávorající nešťastník si napřed klekl, pak vstal a ostatním kolonistům se zdálo, že dává rukou někomu znamení...

V dohledu se objevila loď!

Tato loď neplula oceánem jen náhodou. Byla to parní jachta, která mířila přímo ke skalisku. Kolonisté ji mohli pozorovat už několik hodin, kdyby byli mohli vůbec něco pozorovat.

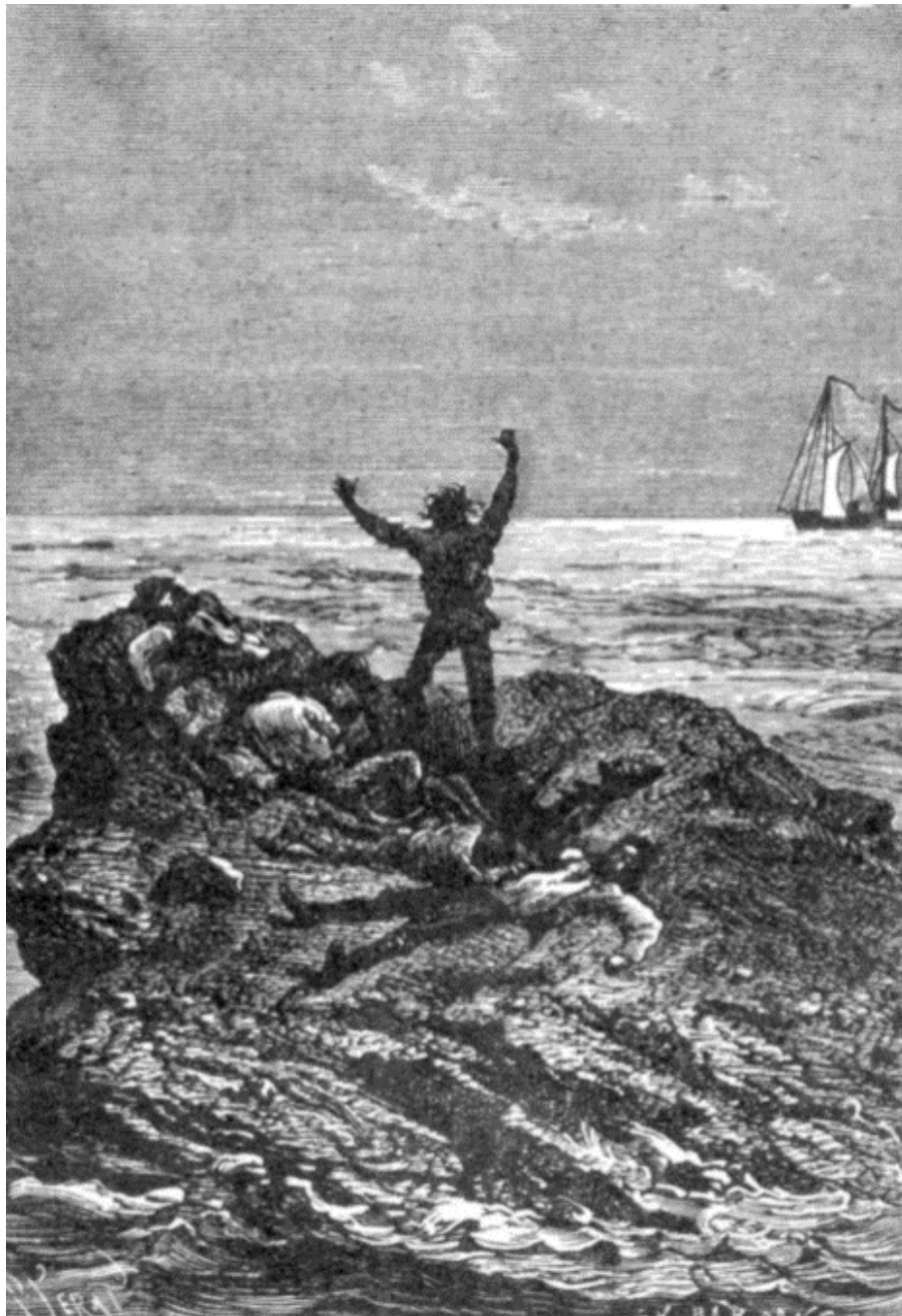
„Duncan!“ zašeptal Ayrton – a omdlel.

Když Cyrus Smith a jeho druzi nabyli díky všemožné péči vědomí, leželi všichni v kajutě parní jachty, nechápajíce, jak unikli smrti.

Jediné Ayrtonovo slovo jim vše vysvětlilo: „Duncan!“

Byl to opravdu Duncan jachta lorda Glenarvana, řízená Robertem, synem kapitána Granta. Glenarvan poslal Roberta na ostrov Tabor pro Ayrtona, aby ho po dvanáctiletém vyhnanství dopravili do vlasti...

Tak byli kolonisté zachráněni a vraceli se domů.

Obr. 30 – „Duncan!“ zašeptal Ayrton – a omdlel

„Kapitáne Roberte,“ ptal se Cyrus Smith, „kdo vám vnukl myšlenku plout tři sta kilometrů na severovýchod, když jste marně hledal Ayrtona na Taboru?“

„Pane, Smithi,“ odpověděl Robert Grant, „musel jsem plout nejen pro Ayrtona, ale i pro vás.“

„Pro mé přátele a pro mne?“

„Ano! Na Lincolnův ostrov!“

„Na Lincolnův ostrov?“ zvolali v největším údivu všichni kolonisté.

„Jak jste mohl vědět o Lincolnově ostrově?“ ptal se dál Cyrus Smith. „Vždyť není zakreslen na žádné mapě Tichého oceánu!“

„Dověděl jsem se to ze zprávy, kterou jste nechali na ostrově Taboru,“ odpověděl Robert Grant.

„Ze zprávy?“ zvolal Gedeon Spilett.

„Ano. Tady je!“ A Robert Grant podal inženýrovi papír s udáním šířky i délky Lincolnova ostrova, „nového bydliště Ayrtona a pěti amerických trosečníků“.

„Kapitán Nemo!“ řekl Cyrus Smith po přečtení listiny, jejíž rukopis byl shodný s rukopisem vzkazu nalezeného v chatě ohrady.

„Ach!“ vzdychl si Pencroff. „To byl tedy on, kdo si vypůjčil Bonaventuru a odvážil se s ní plout až na ostrov Tabor!“

„Aby tam nechal zprávu!“ dodal Harbert.

„Měl jsem pravdu, když jsem říkal, že nám kapitán Nemo prokazuje služby ještě po smrti!“ řekl Pencroff.

„Přátelé,“ řekl Cyrus Smith hluboce dojatým hlasem, „nikdy nezapomeneme na našeho zachránce, na kapitána Nema!“

Kolonisté při inženýrových slovech smekli a všichni zašeptali kapitánovo jméno.

V tomto okamžiku přistoupil ke Smithovi Ayrton a zeptal se ho:

„Kam mám dát tu skříňku?“

Byla to skříňka, kterou s nasazením života zachránil v okamžiku, kdy ostrov mizel pod vodou, a kterou teď inženýrovi odevzdával.

„Ayrtone, Ayrtone!“ řekl dojatý inženýr.

Pak se obrátil k Robertu Grantovi:

„Pane kapitáne, nechali jste na ostrově velkého viníka, ale našli jste muže, kterého utrpení udělalo čestným člověkem a kterému teď s hrdostí mohu stisknout ruku.“

Pak byl Robert Grant zasvěcen do celého podivného příběhu kapitána Nemá a kolonistů Lincolnova ostrova.

Po zakreslení skaliska, které bude napříště označeno na všech mapách Tichého oceánu, dal Robert Grant rozkaz k odplutí.

Za čtáct dní vystoupili kolonisté na americký břeh, kde našli svou vlast v míru. Strašná válka, která přinesla vítězství právu a spravedlnosti, byla už dávno skončena.

Větší část bohatství odkázaného ve skřínce kapitánem Nemem kolonistům Lincolnova ostrova byla věnována na koupi velkého území ve státě Iowa. Nejkrásnější perlu poslali kolonisté ženě lorda Glenarvana jménem trosečníků zachráněných Duncanem.

Do zakoupeného území pozvali kolonisté k práci, to jest ke štěstí a k blahobytu, všechny, jimž chtěli nabídnout pohostinství Lincolnova ostrova. Založili tam velkou kolonii a dali jí jméno ostrova, který zmizel v Tichém oceánu. Místní řeku nazvali řekou Díků, malou horu Franklinovou horou, jezírko Grantovým jezerem a nevelký les lesem Divokého západu. Byl to tedy ostrov na pevnině.

Pod důmyslným řízením inženýra i jeho druhů se tam všem výborně dařilo. Nechyběl tam nikdo z bývalých kolonistů, protože si všichni přiahalí, že budou žít společně. Nabyl vždy tam, kde Cyrus Smith, Ayrton byl připraven obětovat se při jakékoli příležitosti, z Pencroffa se stal zanícený zemědělec a Harbert dokončoval pod vedením Cyruse Smithe a Gedeona Spiletta svá studia. Gedeon Spilett tam založil časopis Nový lincolnský hlasatel, z něhož sestál nejlépe vedený časopis na světě.

V novém domově přijali kolonisté několikrát návštěvu lady Glenarvanové, kapitána Johna Manglese i jeho ženy, sestry Roberta Granta, návštěvu Roberta samotného, majora Mac Nabbsa a

všech ostatních, kteří byli účastníky příhod kapitána Granta a kapitána Nema.

Tak všichni šťastně žili, svorní v přítomnosti tak jak byli svorní v minulosti. Nikdy však nezapomněli na onen ostrov, na který byli vrženi jako nazí ubožáci, který jim po čtyři roky dával vše, co potřebovali, a z něhož teď zbylo jen malé žulové skalisko, omývané vodami Tichého oceánu. A toto skalisko bylo zároveň i hrobem muže, jenž si kdysi říkal kapitán Nemo.

Konec třetího a posledního dílu